

Välkomsthälsning

Anf. 1 TALMANNEN:

Jag vill fästa kammarens uppmärksamhet på att vi bland åhörarna vid dagens utrikespolitiska debatt har en delegation från Lettlands parlament under ledning av dess talman Indulis Emsis.

I would like to greet the delegation from the national assembly of Latvia under leadership of its president Mr. Indulis Emsis. Warmly welcome to the Swedish parliament!

(Applåder)

1 § Utrikespolitisk debatt

Utrikespolitisk debatt

Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Sveriges utrikespolitik ska medverka till frihet, fred och försoning såväl i vår egen som i andra delar av världen. Den förs med tydlig utgångspunkt i de värderingar som bär upp vårt eget samhälle och i de intressen som är våra.

Vikten av att främja demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling genomsyrar den svenska utrikespolitiken.

Utvecklingen och utformningen av vår utrikes- och säkerhetspolitik måste fortsatt ske i brett nationellt samförstånd. Sverige är militärt alliansfritt. Vårt lands framtida säkerhet bygger på gemenskap och samverkan med andra länder.

Dessa grundstenar i Sveriges relationer med omvärlden består, trots att vi sedan början på 1990-talet befinner oss i ett fundamentalt nytt skede i utrikes- och säkerhetspolitiken liksom i ett avgörande nytt skede i den vidare globala utvecklingen.

Genom medlemskapet i den politiska allians som Europeiska unionen utgör har Sverige brutit upp från en tradition med rötter tillbaka till 1812.

Under närmare två sekel handlade vår politik därefter ytterst om att söka förhindra att vårt land drogs in i det europeiska storkrig som alltid var en hotande möjlighet. Under den senare delen av det gångna seklet var det denna strävan som ledde till den politik som ofta kallades neutralitetspolitik.

Det var en politik som i allt väsentligt tjänade oss väl. När vi nu med ökad öppenhet diskuterar det sätt på vilket den fördes eller presenterades får vi inte bortse från detta.

Men med den sovjetiska diktaturens och dess imperiums fall, i för-
ening med en allt starkare europeisk integration, skapades en i grunden
ny situation.

Det var naturligt för Sverige att gå med i Europeiska unionen och att,
genom dess arbete för att successivt stärka samarbetet mellan och integ-
rationen av Europas demokratier, bygga en ny fredsordning i vår del av
världen.

I dag är det en avgörande uppgift för Sverige att bidra till ett ännu
starkare europeiskt samarbete som gör unionen till den kraft i fredens,
frihetens och försoningens tjänst som världen får ett alltmer tydligt behov
av.

Därför vill vi att Sverige ska tillhöra kärnan i det europeiska samar-
betet. Det är därför som samarbetet inom den europeiska unionen intar en
särställning i svensk utrikes- och säkerhetspolitik.

I slutet av mars högtidlighåller vi att ett halvt sekel har passerat sedan
de sex nationerna undertecknade Romfördraget. Sedan dess har denna
gemenskap successivt utvidgats och fördjupats och blivit dagens union
med 27 medlemmar och ca 500 miljoner människor från en allt större del
av vår kontinent. Vår union är nu den största integrerade ekonomin i
världen.

Varje utvidgning av unionen har varit föremål för diskussion. Varje
utvidgning har också lett till att unionen har blivit en starkare kraft för
fred, frihet och demokrati inte bara i Europa, utan också globalt.

Regeringen välkomnar det tyska ordförandeskapets ambitioner att
återuppta diskussionen om ett nytt fördrag. Unionen behöver demokra-
tiska och effektiva institutioner och regelverk. Besluten ska fattas så nära
medborgarna som möjligt. Sverige arbetar för en union som såväl är mer
effektiv som bättre förankrad hos medborgarna. Vi står också för en
europeisk union som förblir öppen för alla europeiska demokratier som
uppfyller de krav som medlemskapet ställer.

Sedan vi i år hälsat Bulgarien och Rumänien välkomna som med-
lemmar står nu länderna på västra Balkan närmast i tur.

Vi hoppas inom de närmaste åren kunna välkomna Kroatien som
medlem i Europeiska unionen. Vi hoppas att en ny regering i Belgrad
snart ska göra det möjligt att påskynda också Serbiens europeiska integ-
ration. Serbien borde då kunna sikta på att få samma kandidatlandsstatus
som Makedonien. Vi hoppas att också Bosnien snart ska kunna ta viktiga
steg i denna riktning.

Ett kommande statsbyggande i Kosovo kommer, inte minst mot bak-
grund av områdets ekonomiska situation, att bli en krävande uppgift. Vi
ser fram mot ett beslut i FN:s säkerhetsråd som gör det möjligt för den
europeiska unionen att fastställa sin roll i det nya Kosovo.

Vi utgår från att såväl reformprocessen i Turkiet som medlemskaps-
förhandlingarna med Europeiska unionen kommer att fortsätta. Ett de-
mokratiskt och dynamiskt Turkiet som fullt respekterar individens och
minoritetens rättigheter och som är fast förankrat i den europeiska integ-
rationen stärker hela Europa.

Efter misslyckandet 2004 med att lösa frågan om Cyperns delning måste vi nu aktivt understödja förnyade ansträngningar inom FN:s ram. Turkiet måste leva upp till de åtaganden man har gjort i fråga om den fulla tillämpningen av tullunionen. Den europeiska unionen måste leva upp till sina åtaganden också gentemot norra Cypern.

Vi fäster stor vikt vid arbetet att utveckla och förstärka den europeiska grannskapspolitiken. Den kan dock inte ses som en ersättning för de länder som så småningom kan och vill söka EU-medlemskap.

Vi vill stärka de europeiska banden med Ukraina och stödja den demokratiska utvecklingen. Vi måste fullt ut bejaka och stödja Ukrainas val av en europeisk väg. Dörren till den europeiska unionen måste vara öppen. Medlemskap i världshandelsorganisationen, WTO, är ett viktigt steg på denna väg. Vi kommer att bygga ut våra bilaterala förbindelser med Ukraina.

Bristen på demokrati och medborgerliga fri- och rättigheter i Vitryssland utgör en mörk fläck på Europas karta. Regeringen kommer därför att öka biståndet till stöd för demokrati och mänskliga rättigheter i Vitryssland. Öppnandet av en svensk ambassad i Minsk är ett led i denna strävan.

Också i södra Kaukasien pågår en kamp för frihet, demokrati och utveckling. Vi har uttalat ett starkt stöd för såväl Georgiens territoriella integritet som dess demokratiska och ekonomiska reformkurs.

En konstruktiv lösning av de återstående frysta konflikterna i såväl Georgien som Moldavien och om Nagorno-Karabach skulle innebära ett viktigt steg mot ökad stabilitet i vårt östra grannområde.

Herr talman! Sedan det sovjetiska systemets kollaps har vi fäst stora förhoppningar vid omvandlingen av det ryska samhället i demokratisk riktning. I många avseenden har dessa förväntningar redan infriats. Vad gäller företagande och mänskliga kontakter ser vi en utveckling som man får gå ett sekel tillbaka för att finna motsvarigheter till. Vi vill fortsätta att utveckla alla dessa relationer.

Men i viktiga avseenden har utvecklingen under de senaste åren också inneburit steg tillbaka. Det politiska systemet liksom medieklimatet har blivit mindre fritt. Vi har stundtals sett exempel på maktspråk gentemot grannstater som vi haft anledning att reagera mot. Vi ser fortfarande brott mot de mänskliga rättigheterna i Tjetjenien. Det ouppklarade mordet på journalisten Anna Politkovskaja och spåren efter Aleksander Litvinenkos mördare kastar mörka skuggor.

Som nation har vi ett intresse av att föra en närmare dialog med Ryssland i en rad olika frågor. Våra förhoppningar om en positiv utveckling i Ryssland består.

Vi strävar också efter en stärkt relation mellan Ryssland och Europeiska unionen baserad på såväl respekt för europeiska värderingar, inklusive respekt för mänskliga rättigheter, som på gemensamma intressen. Vi välkomnar Ryssland som medlem av WTO. Vi vill använda vårt ordförandeskap i Europarådet till att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna i Europa. Det är av vikt att Ryssland ratificerar protokoll 14 till Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.

Regeringen lägger fortsatt vikt vid det arbete som utförs av Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, OSSE. Det är angeläget att organisationens arbete för demokrati och för rättsstatens principer re-

spekteras av alla dess medlemmar. Som ordförande i Östersjöstaternas råd vill vi inleda en diskussion om förnyade former för samarbetet inom Östersjöregionen. Insatser för att förbättra miljön i Östersjön samt stärka den ekonomiska integrationen är prioriterade områden.

Det europeiska samarbetet och utvecklingen kring Östersjön har gjutit nytt liv i den nordiska samverkan. Också den säkerhetspolitiska dialogen mellan de nordiska länderna har fördjupats. Våra politiska och ekonomiska relationer med Estland, Lettland och Litauen fördjupas ständigt.

Samarbetet mellan Europeiska unionen och Amerikas förenta stater är centralt för att hantera de globala utmaningar vi möter i dag. Unionen och USA har oftast sammanfallande värderingar och intressen. Regeringen ser därför goda möjligheter att ytterligare stärka det transatlantiska samarbetet. Detta har avgörande betydelse för att utveckla frihet och välfärd i världen.

Herr talman! Om utrikes- och säkerhetspolitikens frågor förr ofta hade sin bas i en nationell agenda måste de i dag i växande grad ta sin utgångspunkt i de globala utmaningarna. Ytterst handlar detta om ett moraliskt ansvar för våra medmänniskor och om att värna livsmiljön. Vi befinner oss i början av den nya fas av globaliseringen som kännetecknas av de asiatiska ekonomiernas återkomst men också av stora och accelererande framsteg inom teknik och vetenskap. Den globala ekonomiska integrationen går mycket snabbt.

Utvecklingen innehåller möjligheter men också risker. Klimatförändringarna och det ökande trycket på ekosystemen hör dit. Om vi förvaltar den ekonomiska utvecklingen rätt kommer den att ge bättre förutsättningar att möta också kraven på en hållbar livsmiljö.

Frihandelsprincipen utgör en viktig grundsten för utrikes- och näringspolitiken liksom för den ekonomiska politiken i stort. Sveriges välfärd är baserat på våra företags förmåga att konkurrera på marknader över hela världen. Vi vill verka för en värld med öppnare samhällen, öppnare ekonomier och öppnare handel. Regeringens globaliseringsråd strävar efter att tydligare belysa de möjligheter utvecklingen innebär också för vårt eget land.

Handelspolitiken i dess olika dimensioner har fått ökad betydelse. Det är en viktig uppgift för regeringen att bidra till att skapa goda förutsättningar för svenskt näringsliv i utlandet – inte minst för små och medelstora företag. Det är ett starkt svenskt intresse att Doharundan återupptas och slutförs.

Med ökad frihandel och en globaliserad världsekonomi krävs också att Europas och Sveriges externa konkurrenskraft stärks. Viktiga inslag i detta är fullföljandet av Lissabonstrategin för ekonomiska reformer och stärkandet av den inre marknaden samt tjänstedirektivets genomförande.

Vår starka strävan mot global frihandel bygger också på insikten om dess stora betydelse för utvecklingsländerna. Genom stöd till kapacitetsuppbyggnad vill vi främja utvecklingsländernas förmåga att dra nytta av de möjligheter som reformer på handelsområdet ger. Många av utvecklingsländerna upplever redan en dramatisk förbättring av levnadsvillkoren. Inom loppet av något decennium kommer nio tiondelar av den globala medelklassen att leva i dessa länder. Utsikterna att nå FN:s millenniemål om att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är goda.

Om FN:s millenniemål för fattigdomsbekämpning uppnås globalt beror det främst på utvecklingen i Asien. I andra länder, som helt eller delvis har hamnat utanför den utveckling och det välstånd som globaliseringen gett upphov till, är situationen ofta desperat. Vi är övertygade om att utveckling skapar bättre förutsättningar för frihet och demokrati i världens alla delar. Slutna samhällen hör inte hemma i en alltmer öppen värld. Vi tillmäter frågorna om demokrati och mänskliga rättigheter stor vikt bland annat i den dialog om detta och andra reformfrågor som vi har med Kina.

Vår politik för global utveckling inkluderar politikens alla områden. Insikten om tillväxtens och handelns betydelse för fattigdomsbekämpning och allmän utveckling kommer, tillsammans med värnandet om demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet, miljö och hälsa, att vägleda regeringen. De fattiga människorna och deras möjlighet att förbättra sina levnadsvillkor är utgångspunkten i vårt utvecklingssamarbete. Ökad kvalitet och effektivitet är viktigt för att bättre kunna bidra till att nå millenniemålen och garantera utvecklingspolitikens legitimitet här hemma. Regeringen har därför inlett ett arbete för att det bilaterala utvecklingssamarbetet ska koncentreras till färre samarbetsländer och samordningen öka mellan olika biståndsgivare.

Globala utmaningar kräver gemensamma lösningar. Det förutsätter ett starkt och effektivt multilateralt samarbete. Kraven på politikens förmåga att möta förändringen blir större ju starkare den globala ekonomin utvecklas. En av politikens mest positiva utmaningar blir därför att på bästa sätt anpassa vår del av världen och oss själva till andras framgångar och utveckling.

Herr talman! Klimat- och miljöfrågorna får allt större betydelse. Också hoten mot vår säkerhet, våra levnadsvillkor och vår gemensamma framtid har globaliserats.

Regeringen vill höja ambitionerna nationellt, inom Europeiska unionen och inom Förenta nationerna för att säkra en hållbar utveckling. Rapporten från FN:s klimatpanel måste tas på största allvar. Sverige kommer att driva på för att Europeiska unionen ska ta ledningen i de framtida klimatförhandlingarna. Regeringens kommission för hållbar utveckling kommer att formulera en politik också med internationell dimension. Vi har inbjudit till en internationell konferens kring klimatfrågorna senare i år.

Vår uppgift är att främja internationell samverkan kring tillväxt och ny teknik bland annat för att minska belastningen på miljön. Det handlar inte om att bromsa utvecklingsländernas möjligheter utan om att vara med och skapa utrymme både för en god livsmiljö och deras tillväxt och framsteg. Det är också genom samverkan som vi kan möta epidemier och farsoter som i vissa regioner kan hota hela nationers framtid. Hiv/aids känner inga gränser. Nya infektionssjukdomar kan spridas snabbt.

Också brottslighet och terrorism globaliseras och ställer krav på internationell samverkan. Dagens terrorism utgör ett allvarligt hot också mot Sverige och svenska intressen. Att möta detta urskillningslösa våld kräver internationell samverkan. Ett viktigt steg mot fördjupat internationellt samarbete togs förra året då FN:s medlemsstater enades om en global strategi mot terrorism. Den måste nu omsättas i handling.

Kampen mot terrorism är en kamp för rättsstatens och frihetens principer. Därför är det också viktigt att den förs med respekt för dessa. Regeringen kommer att samlat redovisa sin syn på dessa frågor.

På allt fler områden ställer utvecklingen krav på ett närmare internationellt samarbete och en tydligare internationell rättsordning. Sverige kommer att fortsätta att ge arbetet med och inom Förenta nationerna ett starkt stöd. Vi strävar efter en fortsatt förstärkning och reformering av världsorganisationen.

Utvecklingen ställer på nytt stora krav på fredsfrämjande operationer och statsbyggande insatser i olika delar av världen. Regeringen förstärker våra möjligheter att bidra till sådana operationer inom Förenta nationernas, Europeiska unionens eller Natos ram.

Ett fördjupat samarbete med Nato inom krishanteringsområdet ligger i Sveriges intresse. Som partnerland har vi redan ett brett engagemang med fokus på gemensamma krishanteringsinsatser och militär samverkansförmåga. Tillsammans med Finland har vi lagt fram förslag som syftar till att öka vår delaktighet.

Sverige deltar i dag i fredsbevarande insatser bland annat i Kosovo och i Afghanistan, liksom utanför Libanons kust. Tillsammans med Norge förbereder vi en insats i Darfur i Sudan.

Förberedelserna fortsätter för den nordiska snabbinsatsstyrka som står till Europeiska unionens förfogande under första halvåret 2008.

Freds- och statsbyggande ställer stora krav på insatser över ett brett spektrum.

FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 belyser kvinnornas roll i internationella konflikter och i arbetet för ökad fred och säkerhet. Vi kommer att aktivt verka för att denna resolution implementeras och dess mål uppfylls.

Att säkerhet, utveckling och respekt för mänskliga rättigheter är nära sammankopplade och ömsesidigt förstärker varandra genomsyrar regeringens politik för såväl utvecklingsfrågor som krishantering.

Vi fäster största vikt vid FN:s arbete för de mänskliga fri- och rättigheterna. Än har det nya rådet för mänskliga rättigheter inte infriat de höga förväntningar som ställdes på det. FN måste vara en klar och tydlig kraft för frihet och demokrati och individens rättigheter mot förtryck i världens alla delar.

Också i vår bilaterala politik kommer dessa frågor att tillmätas ökad betydelse. En särskild demokratiambassadör, inom utvecklingssamarbetet, har utsetts. Sverige kommer i juni i år att stå värd för Europarådets forum för den framtida demokratin.

Vi vill ha en tydlig och stark dialog om hur medborgerliga fri- och rättigheter i länder som Vitryssland, Kuba, Burma och Zimbabwe kan garanteras. Det ekonomiska biståndet för att stödja demokratiska krafter runt om i världen förstärks.

Vi arbetar målmedvetet för att stödja frihetsberövade svenskar i olika delar av världen.

Herr talman! Även om Europa aldrig har varit friare och säkrare än i dag känner vi stark oro för utvecklingen i det vidare europeiska närområde som sträcker sig från Kabul till Khartoum.

En lösning på konflikten mellan Israel och palestinierna är en viktig nyckel till fred och stabilitet i hela regionen. Konflikten måste få en snar lösning.

Vi välkomnar den principiella vilja till tillbakadragande från ockuperade områden som Israel uttalat. Bosättningar på ockuperat område strider entydigt mot folkrätten.

En varaktig fred kan bara bygga på existensen av två livskraftiga stater inom säkra och erkända gränser. Ändringar i förhållande till 1967 års gränser kan bara baseras på överenskommelser. En hållbar fred måste bygga på folkrättens grund.

Att Israel fullt ut har anslutit sig till strävan att bygga en palestinsk stat är viktigt och välkommet. Regeringen avser att ta initiativ till att på olika sätt förbättra förberedelserna för ett mer konkret palestinskt statsbyggande också genom fortsatta svenska biståndsinsatser.

De fria och demokratiska val som har hållits på Västbanken och Gaza är ett led i byggandet av den palestinska staten. Men ett framgångsrikt statsbyggande i Palestina förutsätter också en regering vars politik reflekterar de krav på bland annat erkännande av redan ingångna avtal samt staten Israels rätt att existera som ställts av det internationella samfundet.

Av avgörande betydelse är självfallet också att varje form av terrorism eller användning av våld för att lösa interna problem kategoriskt avvisas.

Vi ser goda möjligheter att ytterligare bredda och bygga ut förbindelserna med Israel.

Det finns anledning att se med stort allvar på tendenser till ökad spridning av massförstörelsevapen och uppluckring av icke-spridningsregimen, NPT. En värld med allt fler kärnvapenmakter blir en värld som kommer allt närmare kärnvapenkriget.

Risken för kärnvapenspridningen i Mellanöstern inger särskild oro. Iran måste respektera de beslut som fattats av FN:s säkerhetsråd och fullt ut samarbeta med atomenergiorganet IAEA. På denna grund har landet full rätt till ett civilt kärnkraftprogram.

Utvecklingen i Irak inger stor oro. Ett demokratiskt, stabilt och sammanhållet Irak kan bara byggas på en konstitutionell kompromiss som fullt ut accepteras av landets olika nationella och religiösa grupperingar.

Detta förutsätter också en konstruktiv inställning hos grannländerna. Mer omfattande humanitära insatser behövs från omvärlden. Sverige kommer att lämna sitt bidrag till dessa.

Tendenser till en konflikt mellan den islamska världen och den västliga världen – som har förstärkts under senare år – utnyttjas i dag av extrema krafter som vänder sig mot närmare internationellt samarbete och samförstånd. Misstrons murar har blivit allt högre.

Relationerna med andra traditioner avgörs av våra handlingar. Vi kan visa att kulturell samexistens inte bara är en möjlighet utan också en nödvändighet. I en tid av ökat fundamentalistiskt våld och utnyttjande av religionen för extrema politiska syften är detta en central uppgift.

Herr talman! Den negativa spiral av krig, förtryck, fattigdom och sjukdomar som kännetecknar delar av Afrika måste brytas.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Sverige ser med djupt allvar på de konflikter vi i dag ser på Afrikas horn och i centrala delar av Afrika. Vi deltar aktivt i arbetet att försöka skapa ny stabilitet i Somalia, och vi förbereder konkreta insatser i Sudan.

Konflikterna i Sudan, med det ofattbara lidandet i främst Darfur, är ett hot mot utvecklingen i betydande delar av Afrika. Därför arbetar vi såväl för att stödja och säkra fredsprocessen mellan Sudans norra och södra delar som för att få ett slut på lidandet och dödandet i Darfur som inte minst drabbat kvinnor och barn.

Vi ger vårt starka stöd till FN:s ansträngningar också genom det särskilda sändebudet Jan Eliasson. Vi ger honom politiskt och praktiskt stöd. Det krävs en förnyad politisk dialog för att nå fred, men det krävs också ytterligare insatser med fredsbevarande styrkor.

Det är samtidigt viktigt att understryka att flera länder i Afrika har en positiv ekonomisk utveckling. Antalet väpnade konflikter i Afrika har blivit färre. Ledare och regionala organisationer tar nu ett större ansvar för kontinentens framtid.

Vi stärker vårt fokus på Afrika i det internationella utvecklingssamarbetet. Vi vill höja ambitionen när det gäller fattigdomsbekämpningen. Med en positiv ekonomisk och demokratisk utveckling på den afrikanska kontinenten kommer biståndets betydelse successivt att minska och kommersiella förbindelser och annat samarbete efter hand ta över.

I Latinamerika har demokratin förstärkts, och den ekonomiska utvecklingen har överlag varit positiv. Det främsta undantaget från denna positiva trend utgörs av Kuba. Vi ser nu också oroande tecken när det gäller utvecklingen i Venezuela. Sverige stöder Europeiska unionens fördjupade samarbete med Latinamerika.

Herr talman! För att bli en effektiv och relevant samtalspartner internationellt måste Sverige, utöver att samverka med andra, också basera sin politik och sitt diplomatiska agerande på unika kunskaper, på utvecklade och omfattande nätverk och på en förmåga att tänka i nya banor.

Som ett land med begränsade resurser måste vi också bli bättre på att prioritera och fokusera.

Jag vill avsluta denna utrikesdeklaration med att nämna ett antal områden som regeringen särskilt prioriterar.

1. Sverige ska vara pådrivande när det gäller utvecklingen av Europeiska unionen som global aktör inte minst när det gäller freds- och säkerhetspolitiken. Vi vill verka för att EU genom en bred och effektiv utrikespolitik är väl rustat för att möta de globala utmaningarna som Europa och världen står inför. På denna grund vill vi också stärka det transatlantiska samarbetet.
2. Sverige ska fortsätta att vara en tydlig röst för en union öppen för de europeiska länder som vill och kan uppfylla de krav som ett medlemskap ställer. Ytterst handlar det om fred och frihet i vår del av världen i vår tid.
3. Sverige ska vara pådrivande när det gäller miljöarbetet på internationell nivå. Vi arbetar för att stärka Europeiska unionens politik inför förhandlingarna om en global klimatpolitik efter 2012.
4. Sverige ska vara en kraft för att förstärka och förbättra samarbetet inom Förenta nationerna liksom för att förstärka det samlade internat-

ionella samfundets möjligheter till freds- och statsbyggande insatser i olika delar av världen. Afghanistan, Sudan och Somalia visar på bredden av de utmaningar som måste mötas.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

5. Sverige vill stärka arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter i alla länder. Stödet till uppbyggandet av demokratiska strukturer i utvecklingsländerna förstärks. Vi förblir engagerade för demokrati och frihet i östra Europa.
6. Sverige ska vara en klar röst för fred, frihet, folkrätt och försoning inte minst i Mellanöstern. Vi arbetar för en starkare europeisk roll i fredsarbetet. Vi vill mer konkret förbereda skapandet av en självständig och fungerande palestinsk stat som lever i fred med Israel.
7. Sverige förblir ekonomiskt, politiskt och mänskligt starkt engagerat i utvecklingen på västra Balkan. Vi vill stödja hela områdets europeiska integration. Vi strävar efter ett klart ställningstagande från FN:s säkerhetsråd som ger möjlighet till ett klargörande om Kosovos framtid.
8. Sverige utvecklingssamarbete ska präglas av kvalitet och effektivitet. Fattigdomsbekämpningen, bland annat i Afrika, måste ses i ett brett perspektiv som inkluderar stöd till demokrati, mänskliga rättigheter, ett livskraftigt civilt samhälle, god samhällsstyrning, säkerhet och uppbyggnad av marknadsekonomiska strukturer.
9. Sverige ska fortsätta att driva på för ökad frihandel och konkurrens. Handelns utveckling är en viktig drivkraft för en god globalisering. Vi vill utveckla våra också ekonomiska relationer med de växande asiatiska ekonomierna. Samtidigt måste Europeiska unionens medlemsländer riva återstående hinder för en helt genomförd inre marknad.
10. Sveriges utrikes-, utvecklings-, handels- och säkerhetspolitik ska samverka för att bättre kunna bidra till såväl fattigdomsbekämpning som hållbar fred och stabilitet i länder som präglats av krig, konflikt och underutveckling.

Så kan Sverige bli en tydlig kraft för frihet, fred och försoning i vår värld i vår tid. Tack.

(Applåder)

Anf. 3 URBAN AHLIN (s):

Herr talman! Vi socialdemokrater i utrikesutskottet presenterar i dag en alternativ utrikespolitisk deklaration. För dem som lyssnar och ser oss på tv går denna deklaration att hitta på socialdemokraterna.se. För våra ambassadörer på läktaren har vi också en engelsk version av denna utrikespolitiska deklaration.

Jag skulle vilja uppmana allihop att läsa båda dessa utrikespolitiska deklarationer. Den ena är utarbetad av tusentals personer på Utrikesdepartementet, och den andra är utarbetad av sex ledamöter i utrikesutskottet. De tål att jämföras.

Václav Havel beskrev den förändring som vi har sett i världen som: I dagens värld angår allt alla. I den globaliserade värld vi lever i är vi alla

sammanvävda. Det som händer i en annan del av världen påverkar omedelbart oss. Det som händer dig som granne påverkar mig. Vi är alla ömsesidigt beroende av varandra.

Sverige är ett av de länder som har tjänat på den accelererande globalisering som nu pågår. Vi har alltid varit öppna mot omvärlden. Vi har starka exportindustrier. Vi har löntagare och tjänstemän som är öppna för strukturrationaliseringar och förstår de villkor som gäller i en konkurrensutsatt ekonomi.

Det finns också kortsiktiga förlorare i denna globaliseringens tidevarv. Det är arbetare och löntagare i Sverige som på grund av strukturrationaliseringen förlorar sitt arbete. Det är länder och regioner som inte får ta del av globaliseringens fördelar och vinster.

Moderaterna har en blind fläck här. De ser inte behovet av att skapa bryggor från det otrygga till det trygga, från det gamla till det nya jobbet. Det är därför man föreslår neddragningar på a-kassan och socialförsäkringssystem i Sverige. Det är därför man tonar ned biståndets roll och vill minska det för fattiga länder.

Ska vi ha en globalisering som når ut till alla där alla tar del av fördelarna måste vi som har tur att leva här just nu och tar del av vinsterna också vara beredda att dela med oss till dem som är kortsiktiga förlorare i denna globalisering. Václav Havel beskrev det vackert: I dagens värld angår allt alla.

I den utrikespolitiska debatten betonade Carl Bildt här att grannskapet i den europeiska unionen står inför stora utmaningar. Det beskriver vi också i vår alternativa utrikespolitiska deklaration. Det är i grannskapet, i de olika riktningarna från den europeiska unionen, som de stora utmaningarna finns.

Låt mig först börja med den historiska framgång som utvidgningen har varit i den europeiska unionen. När jag som ung SSU:are åkte runt på Balkan träffade jag ungdomar i Flora, en kuststad i Albanien, som berättade för mig hur det var under tiden man levde under Enver Hodga.

De berättade att de stod vid kusten och väntade på att de grekiska kryssningsfartygen från Korfu skulle passera så att det var säkert att simma ut i vattnet utan att kustbevakningen sköt ihjäl dessa ungdomar. De sam kilometer ut i vattnet för att leta efter något, en tom cocacolaburk som hade kastats ut av turister på kryssningsfartyget. Om de hittade denna tomma cocacolaburk och kunde simma tillbaka till land och placera den på hyllan var det höjden av lycka i kommunismens Albanien.

I torsdags hade jag nöjet att tillsammans med talmannen besöka Estland på en talmansresa. Jag satt då på en middag tillsammans med Mart Meri, den förre presidenten Lennart Meris son. Mart Meri är nu socialdemokratisk riksdagsledamot i det estniska parlamentet. Jag berättade den här historien för honom. Då berättade han om mannen på Dagö som varje morgon gick utmed stranden och plockade upp saker som hade sköljts upp.

Han var ett original, och därför lät vakterna honom fortsätta med detta. Han samlade alla de produkter från väst som sköljdes iland och lade dem i ett skjul hemma hos sig. Detta skjul blev en turistattraktion. Mart Meri sade till mig: På det sättet bidrog han till Sovjetunionens undergång.

För mig går det en röd tråd från Flora till Dagö. Vi har ett ansvar att se till att de människor som har levt under kommunismens ok ska få ta del av våra framgångar. Den europeiska utvidgningen måste fortsätta. Den trötthet som vi ser bland europeiska länder där man kritiserar utvidgningen för allt ont som sker är förfärande. Utvidgningen måste fortsätta. Det är vårt ansvar.

Öster om Europeiska unionen har vi Ukraina, Moldavien och Vitryssland. Det är några länder som nu innefattas i något som Europeiska unionen kallar Europas grannskapspolitik. Låt mig genast understryka att jag avskyr namnet Europas grannskapspolitik.

Skulle Ukraina, Vitryssland och Moldavien tillhöra ett grannskap till Europa? Dessa länder har en längre europeisk historia än Sverige. De är mer i Europas geografiska mitt än vad Bryssel är. Självklart tillhör dessa länder Europa och har en självklar rätt att så småningom bli medlemmar i den europeiska unionen.

Det vore ett misstag av historiska proportioner om vi politiker i dag skulle sätta en yttre gräns för hur långt den europeiska unionen kan utvidgas. Därmed skulle vi sätta en gräns: Där har vi A-européer, och på andra sidan har vi B-européer.

Utvidgningen måste fortsätta. Denna mjuka makt som medlemskapsperspektivet har inneburit och som har transformerat mängder av länder i vår närhet är positiv. Vi måste se till att den grannskapspolitik som EU nu utvecklar underlättar för framtida medlemskap för länder i vår närhet och inte utgör ett alternativ till ett framtida medlemskap.

Söder om Europeiska unionen utgör Medelhavet, likt floden Rio Grande, det vatten som fattiga människor från Afrika måste passera för att ta del av det europeiska välståndet – det välstånd, den frihet och den demokrati som du och jag tar för given. Människor riskerar livet varje dag i rangliga båtar för att ta sig över det vatten som skiljer oss åt.

Europeiska unionen måste se till att utveckla ett samarbete med norra Afrika. Vi måste utveckla en euroislamsk dialog. Vi måste stödja kontakter mellan kulturer och utveckla personliga utbyten. Den socialdemokratiska regeringen tog många initiativ till detta. Alexandriainstitutet och Anna Lindh drev på stenhårt för en euroislamdialog. Ingenting av detta nämns i Carl Bildts utrikespolitiska deklaration.

Europeiska unionen är dock enbart långsiktigt hållbar om vi klarar av att utjämna de skillnader i levnadsvillkor som finns mellan norra Afrika och den europeiska unionen. Vi är inte långsiktigt hållbara med en sådan gigantisk välståndsklyfta vid vår gräns.

Mellanöstern är också ett område som gränsar till Europeiska unionen. I stället för den tveksamma text som finns på s. 10 i utrikespolitiska deklarationen markerar vi socialdemokrater klart och tydligt att vi gläds åt att den palestinska samlingsregeringen bildas. Vi ser det som ett positivt och välkommet steg framåt. Vi längtar till den dag då isolering och sanktion kan upphöra och det internationella samfundet kan samarbeta med denna palestinska regering när de villkor som är satta är mötta. Det är ett välkommet steg som har tagits.

Läser man texten på s. 10 om just Israel–Palestina-konflikten, vilket jag tror att ganska många människor kommer att göra, kommer många troligtvis att resa frågetecken. Ska jag vara ärlig förstår jag inte texten och vad man menar med de krav som här ställs från kvartetten. Man talar

om terrorism för interna problem, till exempel. Den är slarvigt skriven, måste jag säga.

Vad beträffar Irak är det ett stycke i den utrikespolitiska deklarationen som inte inleder och tar avstamp i det självklara att påpeka att det amerikansk-brittiska anfallet mot Irak var ett folkrättsbrott. Det är den viktigaste punkten på den internationella dagordningen i dag. Vi måste naturligtvis vid varje tillfälle understryka detta faktum. Men det nämns inte i Sveriges utrikespolitiska deklaration.

Längre ned på s. 11 kommer vi till Sudan. Ni ledamöter som var med före förra valet och deltog i den förra utrikespolitiska debatten kunde då höra den förra utrikespolitiska talesmannen för Moderaterna, Gunilla Carlsson, ägna alla sina tolv minuter åt att diskutera Sudan. Det var folkmordets Darfur och vi var tvungna att sända trupp omedelbart, och man behövde en moralisk kompass i utrikespolitiken. Den som nu läser texten om Sudan ser att det inte handlar om folkmord utan om lidande. Man fullföljer bara det som den socialdemokratiska regeringen redan har gjort, nämligen förberett ett ingenjörskompani tillsammans med Norge att sända dit när förutsättningarna finns.

Det är ingen moralisk kompass i utrikespolitiken, det är en moralisk kollaps i utrikespolitiken.

När det gäller öster om EU beskriver Carl Bildt Moldavien och de frusna konflikterna i Ukraina med passiva meningar. Här står att det vore positivt om den frusna konflikten löstes och att det skulle innebära ett viktigt steg mot ökad stabilitet. Var är det svenska engagemanget? Varför står det inte rad upp och rad ned om hur vi ska samarbeta med till exempel de baltiska länderna i ett trepartssamarbete där vi bidrar med vår erfarenhet från Europeiska unionen och konflikthantering, och traditioner av nedrustning och fred, tillsammans med de baltiska ländernas kunskap om transformering och reformering av sina ekonomier? Varför ska vi inte göra det tillsammans i Moldavien, Ukraina, Vitryssland, Georgien och i de övriga kaukasiska länderna?

Vi går vidare till Afghanistan. Jag vet knappt om det står något om Afghanistan i den utrikespolitiska deklarationen. Jag återkommer lite senare till det. Vi har nämligen ett antal synpunkter på den insats som vi gör under ISA:s ledning.

Socialdemokraterna har i dag presenterat en alternativ utrikespolitisk deklaration. Läs den! Tack för ordet.

(Applåder)

I detta anförande instämde Claes-Göran Brandin, Birgitta Eriksson, Kenneth G Forslund, Fredrik Lundh och Jasenko Omanovic (alla s).

Anf. 4 HANS LINDE (v):

Herr talman! När Berlinmuren föll, kalla kriget gick mot sitt slut, apartheid i Sydafrika och diktaturen i Chile föll föddes det en förhoppning och en dröm världen över om ett genombrott för demokrati och mänskliga rättigheter. Det fanns en dröm om att säkerhetspolitiska och ekonomiska intressen aldrig mer skulle överordnas alla människors grundläggande fri- och rättigheter. Den drömmen är i dag död och begravd.

Vi lever i dag i en värld där den enda kvarvarande supermakten USA sätter dagordningen. Det är en dagordning där demokrati och mänskliga rättigheter har en undanskymd plats, överskuggade av säkerhetspolitik, de multinationella företagens intressen och västs aldrig sinande behov av råvaror och energi. Demokrati och mänskliga rättigheter har blivit verktyg, slagord utan innehåll, som används för att misskreditera eller legitimera. Vem som i grunden är demokrat och vem som är terrorist handlar till syvende och sist i dag om hur man förhåller sig till den rådande världsordningen.

Vi ser det kanske som tydligast i Mellanöstern, där de hänsynslösa diktaturerna i Saudiarabien och Egypten hålls under armarna, samtidigt som man isolerar den demokratiskt valda ledningen i Palestina. Vi ser denna världsordning i Afghanistan, där talibanerna störtades för att ge plats åt en hyllad regim som domineras av gamla krigsherrar med grova övergrepp och brott i sina register. Vi ser det i Irak där Saddam Husseins diktatur ersattes av en pågående rea på landets naturtillgångar och på det irakiska folkets liv. Irakiernas frihet har för länge sedan glömts bort, om den nu någonsin fanns på agendan.

Men en annan politik är möjlig, en politik som tar sin utgångspunkt i varje folks frihet att avgöra sin egen framtid och välja sin egen väg. Och därför säger vi: Bryt bojkotten av den palestinska myndigheten i dag, USA och dess allierade måste lämna Irak och Sverige bör ta hem sina trupper från Afghanistan.

Det senaste exemplet på denna världsordning har varit vinterns attack mot och ockupation av Somalia. Den odemokratiska etiopiska regimen har för att dölja sina övergrepp mot sin egen befolkning och för att förverkliga sina lokala stormaktsambitioner genomfört ett anfallskrig, ett anfallskrig som starkt stötts av USA. Man kallar det kamp mot terrorismen, enligt numera välkänd retorik, men det är förvillande likt just terror mot det somaliska folket.

Men en annan politik är möjlig, en politik för ett fredligt Somalia, där somalierna själva avgör sin framtid. Därför säger vi att USA:s och Etiopiens anfallskrig måste fördömas, Sverige bör ta initiativ till en bred dialog mellan parterna utan inblandning av USA och grannstaterna. De svenska medborgarna som ännu sitter fast i Somalia måste få hjälp att komma hem.

En annan central fråga på Afrikas horn är situationen i Eritrea. Sverige måste kraftfullt fördöma Eritreas övergrepp mot de mänskliga rättigheterna och kraftfullt verka för att Dawit Isaak frigges.

Hur mänskliga rättigheter kan ignoreras blir också tydligt när vi ser hur de konservativa krafter som har USA:s starka stöd nu tar strid mot kvinnors rätt till sin egen kropp och sin egen sexualitet. De kampanjer som ledde fram till abortförbuden i Nicaragua och Polen förskräcker. Mäns våld mot kvinnor, diskriminering på grund av kön och abortförbud utgör i dag några av de allra vanligaste kränkningarna av de mänskliga rättigheterna. Men om hoten mot kvinnors rätt att bestämma över sina egna kroppar säger Carl Bildt ingenting.

Homosexualitet är i dag förbjudet i ett 70-tal länder, våld och diskriminering mot HBT-personer förekommer i alla stater. Men det är uppenbarligen ingenting som får plats i en 14-sidig utrikespolitisk deklaration. Den tumme vi fick i regeringsförklaringen bidde ingenting.

Men en annan politik är möjlig. Sverige måste vara ett land som i EU, FN och andra internationella sammanhang tar strid för kvinnors och HBT-personers rättigheter, annars blir orden om frihet inte så mycket värda.

Herr talman! Det är inte bara i Mellanöstern och i Afrika som friheten för befolkningen får vänta när USA och dess allierade ska förverkliga sina ekonomiska och säkerhetspolitiska intressen. Den europeiska unionen har knappats dolt vad man prioriterar. När EU:s handelskommissionär Peter Mandelson besökte Sverige förra veckan sade han att ett nytt frihandelsavtal är en mer akut fråga än klimatförändringarna. Bönder i syd som har fått sina försörjningsmöjligheter söderslagna genom torka och översvämningar håller knappast med.

EU:s ambitioner har även blivit tydliga genom de pågående medlemsförhandlingarna med Turkiet. I Turkiet begås fortfarande omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter, och tortyr är vanligt förekommande. Turkiet har fortfarande inte gjort upp med sin blodiga historia. Mordet på Hrant Dink understryker bara ytterligare den så kallade djupa statens starka ställning i Turkiet. Trots detta har EU valt att fokusera på handelsfrågor, vilka hamnar som varit öppna för vilka fartyg och sina egna ekonomiska intressen i medlemskapsförhandlingarna med Turkiet. Men vi säger att en annan politik är möjlig.

Klimatförändringarna är långt mycket viktigare än att nya marknader ska öppnas för västs multinationella företag. Kränkningarna av oppositionen och de etniska minoriteterna i Turkiet måste fördömas. Folkmordet 1915 på armenier, assyrier/syrianer, kaldéer, pontier med flera måste erkännas.

Att västs ekonomiska intressen går före demokrati och fattigdomsbekämpning blir också tydligt inom de internationella finansinstituten IMF och Världsbanken. Runt om i syd ställer de i dag hårda krav som slår sönder förutsättningarna för fattigdomsbekämpning. År 2005 frös IMF utbetalningarna till Nicaragua på grund av den statsbudget som parlamentet i demokratisk ordning hade antagit. Man tvingade dessutom Nicaragua att frysa utgifterna för utbildning fram till 2008, trots att Nicaragua skulle ha behövt öka satsningarna på just utbildning för att uppnå millenniemålet om att alla barn ska ha tillgång till grundskoleutbildning 2015.

Nicaragua är tyvärr bara ett exempel bland många. Men det går att föra en annan politik. Ska fattigdomen halveras och demokrati kunna växa fram i syd måste IMF och Världsbanken demokratiseras. Här kan Sverige spela en avgörande roll. Sveriges utvecklingssamarbete får aldrig villkoras med privatiseringar och handelsliberaliseringar.

Herr talman! Vi ser även starka motrörelser till den nuvarande världsordningen, rörelser som inger hopp. Över Latinamerika går i dag en våg av folklig kamp för rättvisa, jämlikhet och demokrati. Gamla korrumperade partier med kopplingar till militärdiktaturen på 70-talet har svepts undan. I land efter land har demokratin befasts. Människor som i årtal varit utestängda från makten har åter fått makt över sina egna liv och sin egen utveckling.

Men det här är inte en utveckling som välkomnas av USA och dess allierade. De upprörs över att multinationella företag inte längre tillåts plundra länderna på deras naturtillgångar. De upprörs över att länder i syd i dag försöker formulera sina egna visioner och skriva sin egen histo-

ria. De upprörs över Bolivias demokratiskt valde president Evo Morales som nu försöker skriva om avtalen med multinationella företag för att en större andel av intäkterna från landets naturtillgångar ska komma befolkningen till del. Men att 500 år av apartheid i Bolivia nu går mot sitt slut och att ursprungsbefolkningen för första gången får makt över sitt eget land är inte något som är intressant för USA och dess allierade.

Samtidigt som den demokratiskt valda regeringen i Venezuela fördöms är tystnaden om grannlandet Colombia talande även i Carl Bildts utrikespolitiska deklaration. Colombia toppar all statistik över brott mot de mänskliga rättigheterna i Latinamerika. År 2005 mördades 70 fackföreningsmedlemmar och år 2006 mördades 5 journalister. 20 politiska mord genomförs varje dag, och långt fler förföljs, trakasseras och fördrivs utan att den egna regeringen agerar kraftfullt.

Vi ser inte heller någon upprördhet över de omfattande förföljelserna av oppositionella i Filippinerna. Förra året mördades minst 700 folkrörelseaktivister i Filippinerna, men om detta blir det inte ens notiser i väst.

Den världsordning vi lever i vilar på antagandet att alla människor inte är lika värda och att miljarder människor saknar förmågan att avgöra sin egen framtid. När Israels förre premiärminister Menachem Begin kallade palestinierna för tvåbenta vilddjur var han en föregångare till vår tid. Hur skulle vi annars kunna acceptera att 30 000 barn dör varje dag i tredje världen på grund av att man inte har tillgång till rent vatten, mat och mediciner? Hur skulle vi kunna acceptera att hundratusentals irakier mördats under den amerikanska ockupationen? Det skulle inte gå att acceptera detta om vi också betraktade dessa människor som lika mycket värda som vi som sitter i den här kammaren.

Rudyard Kiplings dikt om den vite mannens börda är i dag åter skrämmande aktuell. Det har åter blivit den rika världens börda att rädda vildarna undan sig själva och att med vapen i hand lära icke-människor i Irak, Afghanistan, Somalia och Colombia att de måste inordna sig i den rådande världsordningen.

Vi hörde tidigare från Urban Ahlin att allt angår alla, men uppenbarligen angår vissa oss lite mer i både Urban Ahlins och Carl Bildts värld. Jag observerade den starka fokuseringen på Europa. Människor i tredje världen negligeras, glöms bort eller får på sin höjd parenteser.

Världen i dag är i akut behov av länder som står upp för demokrati och mänskliga rättigheter, oavsett när och hur de kränks. Sverige skulle kunna vara ett sådant land. Då, men först då, skulle Sverige kunna bli en tydlig kraft för frihet, fred och försoning.

(Applåder)

I detta anförande instämde Josefin Brink, Jacob Johnson och Kalle Larsson (alla v).

Anf. 5 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Världen är stor. Utrikesministern valde att prata lite grann om väldigt mycket i den, men jag väljer att prata om två viktiga frågor. Det handlar om de frågor som Miljöpartiet tycker är de största hoten mot mänskligheten och freden på jorden just nu, det vill säga klimatpåverkan och kampen om de fossila bränslena. I senare inlägg kommer jag och flera av mina partikamrater att ta upp mer specifika frågor

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

som till exempel bistånd, Afghanistan, Mellanöstern, vapenexport med mera.

Herr talman! Jag undrar vad det egentligen är för fel på oss människor. Hur kommer det sig att vi så ihärdigt envisas med att skynda på vår egen arts undergång och att vi dessutom så villigt drar med oss alla andra arter på köpet? Bryr vi oss inte om varandra? Bryr vi oss inte om våra egna barn och barnbarn? Eller är vi faktiskt så dumma att vi tror att det står andra planeter redo att ta emot oss när vi har förstört den vi har? Det är inte utan att man börjar fundera över om det står riktigt rätt till med djurarten homo sapiens.

Utrikesministern talade om vikten av att ta rapporten från FN:s klimatpanel på allra största allvar. Elva av de tolv senaste åren har varit de varmaste sedan 1850. Observationer sedan 1961 visar att oceanernas medeltemperatur ökat ända ned på 3 000 meters djup. Det leder till att isarna smälter. Den globala höjningen av havsnivån har därför ökat snabbare de senaste åren.

EU-länderna gör sårbarhetsanalyser. Spanjorerna räknar med att drabbas värst med en höjning av temperaturen på 4,5 grader på 30 år. De talar om 5–6 grader varmare under somrarna i ett klimat där det redan i dagsläget kan vara uppåt 40 grader varmt under sommarmånaderna. Kommer vi då att fortsätta att semestra i Spanien eller kommer spanjorer att fly norrut, att bli EU:s interna klimatflyktingar? De får kanske bittert ångra att de i stället för att bara öka sina koldioxidutsläpp med 15 procent, som de fick enligt Kyotoavtalet, faktiskt har ökat dem med över 50 procent.

Men vilka är det då som kommer att drabbas? Det räcker att vi ser oss om i världen för att inse att klimatpåverkan rör oss alla. Inget land kan känna sig säkert, men vi vet att Bangladesh och Etiopien tillhör de länder som kommer att drabbas hårdast.

Jakarta 2007, New Orleans 2005, stormarna Gudrun och Per, skyfall, översvämningar, extrem hetta och torka med tusentals döda runt om i världen och människor på flykt, äldre som dör på grund av sträng kyla eller hetta i södra Europa, torkan i Darfur och på många andra platser i Afrika, ökenutbredning, renar som nödutfodras i Sverige, havsnivån som höjs och som riskerar att utplåna hela länder, etcetera.

Klimatpåverkan riskerar att urholka stora delar av biståndet. 182 miljoner människor söder om Sahara beräknas också dö i klimatrelaterade sjukdomar fram till slutet av detta sekel. När 70 procent av befolkningen är sysselsatt inom jordbruket, som i Afrika söder om Sahara, är det uppenbart att extrem torka, hunger och ökenspridning gör det omöjligt för befolkningen att leva där, oavsett biståndsinsatser.

Men inte bara jordbruket utan också fisket påverkas av klimatet. EU:s jordbrukspolitik, som leder till att ländernas egna produktioner ofta slås ut, och EU:s fiskeavtal, som ger EU-flottan rätt att rovfiska utanför bland annat Senegals kust, är bidragande orsaker till den fattigdom som redan lett till att många senegaleser med flera gett sig av till Europa i bräckliga farkoster och att många dött på vägen.

Samtidigt ser vi hur Europa med alla medel försöker hindra dem. Röda Korset räknar med att det redan i dag finns 25 miljoner klimatflyktingar och att de kan vara 150 miljoner redan år 2050.

Klimatpåverkan är det absolut största hotet mot människans existens på jorden. Den är allas vår gemensamma fiende och borde ena alla länder om att gemensamt göra allt som står i vår makt för att hejda den och att mildra dess konsekvenser. Men så fungerar tyvärr inte det intelligentaste djuret på jorden.

I stället dövar vi vårt dåliga samvete över det vi ställt till med genom att ordna konferenser. Bland annat har regeringen bjudit in till en klimatkonferens senare i år. Min uppmaning är att ni inte bara ska förhandla om klimatet: Vidta konkreta åtgärder också och förlita er inte på att EU ska lösa alla problem!

Och vad säger vår statsminister? Jo, han säger att det är bättre att vi hjälper andra att få ned sina utsläpp i stället för att lägga krut på våra egna. Har statsministern totalt missat att Sverige ligger på 66:e plats per invånare i utsläppsligan när vi jämför oss med världens alla länder? I länderna i Afrika ligger de i allmänhet lägst.

Men i stället för att rusta mot klimatpåverkan ägnar sig många länder åt att rusta för krig, och vissa länder, med USA i spetsen, agerar världspolis och tror att det går att bomba fram demokrati. Tyvärr finns det även förespråkare inom borgerligheten som tror detsamma. Vi kan nog tacka vår lyckliga stjärna att vi inte hade en borgerlig regering då Irakkriget inleddes, eftersom Sverige då eventuellt varit i krig. Jag utgår från att regeringen Reinfeldt håller de folkpartistiska riksdagsledamöter kort som menar att USA också ska gå in i Iran. Det räcker och blir över med Irak och Afghanistan.

Att Iran vill skaffa kärnvapen är naturligtvis ett hot att ta på största allvar, precis som alla andra länder som vill ha kärnvapen är ett hot. Men det är också alla de länder som vägrar att avskaffa dem de har. Men en invasion, som det ofta talas om, skulle förvärpa det redan katastrofala läget i Mellanöstern, där särskilt civilbefolkningarna i Afghanistan, Irak, Libanon, Israel och Palestina redan är gisslan i kampen om makten, i krig som ingen kan vinna så länge parterna inte sätter sig ned och samtalar med varandra.

Herr talman! USA har regerat världen i ensamt majestät sedan Sovjetunionens fall. Men vi är nu på väg in i ett nytt läge, där Putins Ryssland börjar knorra och åter vill ta plats i solen och där Irans president nyligen har varit på turné för att träffa andra "revolutionära regimer" i Latinamerika, det vill säga valda delar av de USA-kritiska men folkvalda socialistiska regeringarna, där han utlovat stöd av diverse slag.

Vad Irans religiösa revolution, syn på kvinnor och visat ointresse för de mänskliga rättigheterna har gemensamt med Chavez revolution för 2000-talet är för mig en gåta. Men med tanke på Chavez alltmer personfixerade ledarskap och nyinförda möjlighet att styra landet genom dekret är det lättare att förstå än samröret med de övriga länderna i Latinamerika. Jag har naturligtvis inget emot att Iran hjälper Nicaragua med både fattigdomsbekämpning och vindkraft, men vad är motprestationen?

Afrikaner uttrycker oro över Kinas uppköp av naturresurser med mera i deras länder. I stället för att ge arbetstillfällen till lokalbefolkningen tar Kina med egen arbetskraft. Kina lånar också lättvindigt ut pengar till samma länder samtidigt som vi andra pratar om skuldavskrivningar. Det talas om rädslan för ett nytt kolonialsamhälle och nya skuldfällor för de fattiga länderna. Vad är motprestationen i det fallet?

Herr talman! Att den bakomliggande orsaken till de allra flesta konflikter är herraväldet över de fossila bränslena vet alla som inte föredrar att blunda för det. Den för oss så nödvändiga energin får länder att även på andra sätt expandera utanför sina egna länder. Den som har oljan eller gasen har makten.

Ryssland och Iran är länder med större olje- och gasfyndigheter än de själva gör av med. Kina och USA har stora behov av energi. Med den ekonomiska tillväxten i Kina har landet snart gått om USA som enskilt största utsläppskälla av koldioxid, och att komma till rätta med kinesernas ökande energiförbrukning blir inte en lätt uppgift för regeringen i de kommande klimatförhandlingarna.

Nu när tidigare fattiga länder ökat sitt välbefinnande och därför också sina utsläpp mer än förväntat måste världen tänka om. Det är absolut nödvändigt både för klimatets och för fredens skull att inte bara prata utan snarast fasa ut de fossila bränslena överallt på jorden. I Sverige har vi både teknik och kunskap att förmedla och vi kan göra det snabbt. Det är ett uppdrag jag vill ge regeringen.

När nu världen vet att kol, olja och gas både är skadliga för klimatet och leder till krig och konflikter är det för mig obegripligt att EU, med Tyskland i spetsen, gör sig beroende av gasleveranser från Ryssland i omkring 50 år framöver. Det beror inte på rysskräck.

Att ersätta ett fossilt bränsle med ett annat är inte långsiktigt hållbart och att dessutom binda sig för så lång tid framöver är rent ut sagt korkat. Om Tyskland under en kortare tid behöver rysk gas är det acceptabelt eftersom gas ur klimatsynpunkt är bättre än kol, men det är både bättre och billigare att hitta en landbaserad lösning som sedan, när en bättre energikälla finns, lätt kan avlägsnas.

Rysslands ekonomiska gaskrig med sina grannar får inte leda till att Sverige och andra Östersjöstater ska tvingas tillåta en 1 200 mil lång gasledning i ett känsligt innanhav med de allvarliga konsekvenser det innebär för den marina miljön, säkerheten och för utvecklingen av alternativa energislag.

Det handlar inte bara om synliga, direkta konsekvenser för miljön. Det handlar om att fossila bränslen ska fasas ut, och då kan man inte binda sig i gårdagens lösningar. För att få ekonomi i gasprojektet behövs 50-åriga leveranser, och gas är en omodern lösning. I stället bör EU satsa på en mångfald av förnybara energislag och att inte göra sig beroende av en enda leverantör vars agerande dessutom inte alltid är vare sig förutsebart eller korrekt.

Regeringen har sagt att den ska föra en aktiv EU- och utrikespolitik. Gasledningen är i allra högsta grad en EU-fråga. Det är inte en fråga för ett enskilt bolag, som den tyska förbundskanslern Angela Merkel påstod i en tv-intervju.

I stället för att aktivt ta ställning för eller emot gasledningens dragning i EU-kretsen och i Sverige fegar regeringen i den här frågan och agerar som om den vore en miljömyndighet i stället för regering. Man hänvisar till en kommande miljöprövning och till att det inte går att säga nej på andra grunder enligt folkrätten. Det är en fråga jag redan tidigare ifrågasatt här i kammaren och jag är inte ensam om det. Häromdagen skrev också en av våra främsta miljörättsexperten i en debattartikel att vi juridiskt sett kan sätta stopp för ledningen men att frågan är politisk.

Jag efterlyser i den här frågan ett helt annat agerande av regeringen. Är det så att regeringen inte vill ha gasledningen i svensk ekonomisk zon bör den agera nu. Att Sverige inte tidigare i EU protesterat mot dragningen av gasledningen genom Östersjön och att det enligt nyheterna och även enligt utrikesministern själv finns ett 1 ½ år gammalt EU-dokument som visar detta får inte innebära att vi nu ska lägga oss platt för allt och hänvisa till att gasledningen är en bilateral fråga, som man nu säger. Det har hänt mycket på 1 ½ år, inte minst har världen och åtminstone vissa i EU fått upp ögonen för nödvändigheten att fasa ut de fossila bränslena.

Vi måste vara proaktiva i stället för reaktiva. Vi måste precis som alla andra EU-länder lära oss att påverka innan det slutliga förslaget ligger på bordet. Då är det i allmänhet för sent.

Det är helt omöjligt att få ett klart besked av regeringen i den här frågan. Är regeringen för eller emot gasledningen? Ni kanske inte är överens och det är därför ni passar. Det är ju praktiskt att hänvisa till att frågan rör tre eller fyra ministrar. Men jag köper inte den undanflykten. Jag undrar: Är det så att vi inte vill stöta oss med Ryssland, en av våra närmaste grannar?

I detta anförande instämde Peter Rådberg (mp).

Anf. 6 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Det tillhör väl traditionen i sådana här debatter att från utrikesministrarnas och regeringens sida notera det som trots allt förenar. Vi strävar efter att föra en nationell utrikespolitik som försöker förena de olika drag som finns, icke bara i regeringen utan också i parlamentet. I denna regering har vi inga svårigheter med detta. Vi är fyra partier som har en gemensam och fast grunduppfattning. Vi har en allians; det är ingen röra som formar svensk utrikespolitik för ögonblicket.

Låt mig sedan från denna utgångspunkt bara lite recensera det dokument som Urban Ahlin och hans fem tappra medarbetare har lyckats plita ihop. För att säga något positivt – man ska vara vänlig i riksdagens talarstol ibland – uppfattar jag detta som ett allvarligt försök att distansera sig från den vänsterallians som ni tidigare skulle regera med och som Lars Ohly nu försöker ta in er i. Det finns en icke oväsentlig parallellitet i tänkandet, till exempel när det gäller Europapolitiken och utvidgningsfrågorna, mellan Socialdemokraterna och regeringen. Det välkomnar jag. Om ni tar avstånd från en del av det som era före detta tilltänkta allianspartner står för är det inte någonting som jag ska klaga över.

Sedan kan jag ha en mer personlig synpunkt. När Urban Ahlin står här och berättar om att han har träffat Lennart Meris son som berättat om hur det var på den gamla sovjetiska tiden kan man kanske tycka att Urban eller de andra socialdemokraterna förr skulle ha lyssnat på Lennart Meri under ockupationens år. När vi andra då talade om ockupationen stod Urban Ahlins företrädare och anklagade oss för antisovjetism, ett begrepp som man använde för att bannlysa folk ur den utrikes- och säkerhetspolitiska diskussionen i Sverige. Lyssna gärna på Lennart Meris son, men det hade varit mycket bättre om ni hade lyssnat på Lennart Meri när det gäller friheten och demokratin i hela Europa. Men, som sagt, grundtonen i det som sades uppskattar jag som positiv.

Jag ska ge några synpunkter på några frågor som Urban Ahlin tog upp. När det gäller Irak vill Urban Ahlin att jag ska ägna betydande tid åt att fördöma vad som inträffade 2003. Jag uppfattar inte det som det viktiga. Jag är också lite rädd för dem som nu säger att allt är så problematiskt i Irak och nästan lite hemfaller åt ett romantiserande över Saddam Hussein. Det var en man som förtryckte, dödade, mördade och gasade sitt eget folk, och att han inte längre finns är i allt väsentligt någonting bra.

Nu ska vi försöka hjälpa det nya Irak, vilket inte är alldeles enkelt, till stabilitet och demokrati. De utländska trupper som är där – Sverige är som bekant inte delaktigt i detta – är där med ett FN-mandat. Jag vet inte om Urban Ahlin – det var lite otydligt – kräver ett omedelbart tillbakadragande av de utländska trupperna. Jag tror att vi ska respektera beslut av FN:s säkerhetsråd och det som Iraks på ett eller annat sätt folkvalda regering faktiskt säger. Ett klagorand av vad Socialdemokraterna faktiskt vill på den punkten – Vill man ta bort trupperna? Vill man romantisera Saddam Hussein? – skulle kanske inte vara opassande.

Också i fråga om Sudan var det lite otydligt vad man egentligen tycker. Det är rätt – även jag har läst protokollen – att den dåvarande oppositionen kritiserade den dåvarande regeringen för att vara lite tyst. Vi vet ju att det var 2003 och 2004 som det verkliga helvetet brakade loss nere i Darfur. Det var då detta helvete ledde till diskussionen om folkmord – till och med USA:s regering använde det ordet. Då var det rätt tyst i Sverige. I efterhand kan man säga att engagemanget kanske inte var så stort när det verkligen gällde, under de år som var svåra. Jag vet personligen att i nord-syd-konflikten i Sudan – som jag av olika skäl var inblandad i försöken att överbrygga och där två och en halv miljon människor dog – var det svenska engagemanget gränsande till obefintligt. Det har blivit bättre nu, och det är bra. Vi tillhör dem som är aktiva, inte minst inom den europeiska unionen. Nu behövs det en fredsprocess. Den leds av FN och den afrikanska unionen. Vi stöder den helhjärtat. Den är oerhört viktig. Vi ska inte göra någonting nu som försvårar den. Skulle den misslyckas hamnar vi i ett annat läge. Då får vi återkomma till den diskussionen.

Det jag kanske lite saknade hos Urban Ahlin var miljö- och klimatfrågorna. De är så viktiga i den kommande politiken att de bör finnas och betonas lite starkare också i den ledande oppositionsföreträdarens anförande i den utrikespolitiska debatten. Ta det, Urban, som ett vänligt personligt råd.

Jag glädde mig åt att Hans Linde anslöt sig till regeringens strävan efter frihet, fred och försoning. Vi arbetar för mycket av det som Hans Linde talade om. Cecilia Malmström var i Turkiet häromdagen och diskuterade hur vi ser europeiseringsprocessen som en demokratiserings- och frihetsprocess och att detta kräver åtgärder i Turkiet. Vi är aktiva i fredsprocessen i Colombia och Filippinerna. Hans och jag har också i denna kammare diskuterat vårt engagemang i HBT-frågorna.

När Hans Linde tar upp fallet Dawit Isaak i denna kammare vill jag fråga regeringens sida gärna säga att vi känner en tacksamhet för det stöd för våra ansträngningar i denna fråga som riksdagsledamöters engagemang utgör. Det är viktigt. Det stöder den diplomati vi har i denna fråga

liksom i de andra fall där vi arbetar för att utomlands tillfångatagna svenskar ska få sina rättigheter och sin frihet.

Jag tror att det framgick i det jag sade, Bodil Ceballos, att klimatfrågorna är oerhört centrala. Jag tror att de kommer att stå mycket högt upp på den internationella agendan under de kommande månaderna och åren. Det kommande europeiska toppmötet i mars kommer helt att domineras av dem. Vi kommer att lägga – inte bara Miljödepartementet, Näringsdepartementet eller Utrikesdepartementet utan också statsministern – betydande kraft och energi på detta.

Sedan har vi svårigheter att diktera varje del i andra länders energipolitik. Det är dock ingen tvekan om att vi ser det som viktigt att begränsa användningen av fossila bränslen, framför allt i kraftproduktionen. Vi har ju, av skäl som Miljöpartiet inte kan ta åt sig så stor del av äran för, i detta land en betydande andel av kraftproduktion som icke är fossil. Utbyggnaden av vattenkraften och kärnkraften har ibland varit besvärlig men har också skaffat Sverige en bättre position. Andra länder som Tyskland – som Bodil talade väldigt mycket om; det lät nästan som ett anförande i den tyska förbundsdagen – använder fortfarande kol och ska fortfarande avveckla kärnkraften. Det är klart att de då hamnar i en situation där beroendet av gasleveranser, som är betydligt bättre än kol men som från dessa utgångspunkter är sämre än kärnkraft, också blir ett alternativ. Den diskussionen hör väl dock i allt väsentligt hemma i den tyska förbundsdagen snarare än i den svenska riksdagen. Det är de som ska köpa gas, icke i detta fall Sverige, även om vi har ett visst inslag av gasleveranser.

Låt mig avslutningsvis säga att det är viktigt både att vi kan föra en levande utrikes- och säkerhetspolitisk debatt i olika frågor och att vi kan förenas. Det är viktigt att vi kan förenas i ett Sverige som står för fred, frihet och försoning, som står för ett aktivt europeiskt engagemang och som ser den europeiska unionens allt starkare globala roll som ett sätt att också möta de globala utmaningarna. Det kan gälla fredsprocessen i Mellanöstern, försoning och mänskliga rättigheter i Afrika, konfliktförebyggande i Sudan och Somalia eller de stora klimatfrågor som jag tror kommer att dominera väldigt mycket av den europeiska och globala dagordningen framöver. Detta är någonting positivt att ta vara på i dagens debatt.

(Applåder)

Anf. 7 URBAN AHLIN (s):

Herr talman! Visst är det underbart att se den gamle statsministern Carl Bildt stå i talarstolen. Man känner igen en del av uttrycken när oppositionen ska kritiseras. Vi romantiserar Saddam Hussein – jag tror inte ens att jag nämnde Hussein i mitt inledningsanförande – och skulle på något vis vara svaga i köttet när det gäller att stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter. Naturligtvis kom det också en släng om att vi inte accepterade vad Lennart Meri och andra i Baltikum sade när Sovjetunionen hade ockuperat de baltiska länderna.

Jag känner mig personligen störd av den anklagelsen. Jag var i Tallinn den dag som de sovjetiska trupperna intog tv-tornet i Vilnius. Jag var på resa med socialdemokratiska kamrater. Vi arbetade för att utveckla kontakter med socialdemokrater. Vi gick då från den tv-skärm vi hade på

hotellet, där vi såg de sovjetiska trupperna inta tv-tornet i Vilnius, till Domberget. Vi ställde oss där och hjälpte till att barrikadera oss utanför det estniska parlamentet.

Jag känner mig i högsta grad personligen involverad i stödet för den baltiska frigörelsen. Jag kan bara be om ursäkt för att jag inte är lika gammal som Carl Bildt och på det sättet kunde spela en sådan fantastisk roll under de tidiga åren. Jag kunde inte det eftersom jag helt enkelt var för ung. Jag kanske fortfarande är lite för ung, som Carl Bildt viskar här. Det är mycket möjligt, men det är något man växer ifrån – trots allt.

Det stöd jag har visat för Baltikum gör också att jag på fredag åker till Vilnius för att ta emot en orden av president Adamkus för det arbete jag har gjort för Litauen. Jag måste säga, Carl Bildt, att det är roligt med dessa slängar, men visst riktar du den kritiken åt fel håll? Jag gav ett starkt stöd för ditt arbete när du var statsminister och det stöd den borgerliga regeringen gav de baltiska länderna i deras suveränitetssträvanden. Ditt engagemang gjorde att sovjetiska, senare ryska, trupper lämnade de baltiska länderna. Jag har i tal efter tal i denna kammare under den tid du sysslade med annat faktiskt berömt dig för detta. Det du påtalade om vår roll i Baltikum kan du moderera i nästa inlägg med tanke på vad jag just har berättat.

Vi romantiserar inte alls Saddam Hussein. Varför vi säger att det är viktigt att inleda ett avsnitt om Irak med att säga att det var ett folkrättsbrott att agera är naturligtvis av det skälet att vi ogillar unilaterala åtgärder. Man ska försöka så långt det är möjligt att inom det internationella systemet hitta lösningar. Då gäller det att vara tydlig med att säga när ett brott sker mot den internationella folkrätten. Den svenska regeringen skulle ha skrivit detta när man behandlade frågan om Irak. I vår deklaration talar vi om att det är en välgärning att Saddam Hussein har tagits bort från makten i Irak.

Eftersom deklarationen har delats ut medan vi har suttit här har jag nu fått lite mer tid att läsa igenom den. Jag har många frågor till statsministern. Jag tycker, helt ärligt, att det är ett ganska tunt dokument.

(Utrikesminister CARL BILDT (m): Utrikesministern!)

Till utrikesministern! Du lät så gammaldags när du stod i talarstolen att jag fick för mig att du var statsminister igen.

Det gäller frågan om det konstitutionella fördraget. Du säger att vi ska tillhöra kärnan i Europeiska unionen. Ändå står det här bara en rad om det konstitutionella fördraget. Här pågår en stor debatt i Europeiska unionen om vad vi vill med det konstitutionella fördraget.

Cecilia Malmström och Carl Bildt skrev en artikel i november, efter bara två månader, där ni på DN:s debattsida utropade att Sverige talar och att Europa har börjat lyssna. Europa lyssnar, och man undrar vad Sveriges regering tycker om det konstitutionella fördraget. Vilka riktlinjer arbetar ni efter? Är det ett minifördrag? Ska vi lägga *add on* eller ska vi dra bort vissa delar av det konstitutionella fördraget? I vilket fall som helst är det väsentligt att denna riksdag gör sig delaktig i det arbetet.

Jag ledde själv det sammansatta utskottet – konstitutions- och utrikesutskottet – som drog upp riktlinjerna inför regeringskonferensen och som låste fast den socialdemokratiska regeringen i vissa förhandlingspo-

sitioner. Vi såg till att riksdagen fattade beslut om detta. Jag menar att det är upp till talmannen, regeringen och oss riksdagsledamöter att fundera över formerna för hur det arbetet i fortsättningen ska gå till. Det är oerhört väsentligt att det är så.

Till sist är det frågan om Afghanistan. Om jag har sett rätt är det på två rader som Afghanistan nämns. Jag vågar påstå att det är i Afghanistan som kampen mot terrorismen avgörs. Det är en oerhört väsentlig uppgift. ISAF, den internationella insatsstyrkan, har ett klart folkrättsligt mandat att stödja säkerheten i Afghanistan och att stödja institutioner och det lokala samhället i återuppbyggandet och så vidare.

Vi har nu 365 soldater där. Riksdagen har gett mandat för 375. Det finns inget mandat för en evakueringsstyrka. Situationen förvärras. Det blir en alltmer oroande sammanblandning mellan den amerikanska Operation Enduring Freedom och ISAF. Regeringen har inga synpunkter. Det finns bara en rad. I vår alternativa deklaration kräver vi att regeringen snarast återkommer med en proposition där man redovisar hur man långsiktigt vill stödja Afghanistans utveckling och hur man ser på behovet av antalet soldater i Afghanistan.

(Applåder)

Anf. 8 HANS LINDE (v):

Herr talman! Jag tror att Urban Ahlin blandade ihop sin utrikespolitiska deklaration med sin egen personliga cv när han gick upp i talarstolen.

Den här utrikespolitiska debatten håller på att utveckla sig till SM i ryggdunkning mellan herrarna Bildt och Ahlin. Det måste vara svettigt för de två herrarna att hitta något att anmärka på varandra. Det säger tyvärr mer om var socialdemokratien står i dag än om var borgerligheten befinner sig.

I den svenska utrikespolitiken i dag talas det ofta om samstämmighet, om att det råder stor enighet och samförståndsanda på detta område. Men med denna utrikespolitiska deklaration blir det tydligt att det är en samstämmighet som inte inkluderar Vänsterpartiet. Där behöver Carl Bildt inte tveka.

Världen är i dag i akut behov av länder i väst som står upp för rättvisa, som bygger en helt annan transatlantisk länk till de progressiva krafterna i Latinamerika och folkrörelserna i Nordamerika som har tagit strid för fred, nedrustning och hållbar utveckling. Det är fråga om länder som förenar sig med progressiva krafter i syd. Sverige skulle kunna vara ett sådant land. Vi har ett historiskt arv att förvalta.

Vi hörde tidigare att alliansfriheten har tjänat oss väl. Den skulle kunna tjäna oss väl i framtiden också. Men alliansfriheten säljs nu ut – skänks bort.

Vi har ett historiskt arv. Runt om i tredje världen bär otaliga skolor, torg och vägar Olof Palmes namn. Att så många kommer att döpas efter Fredrik Reinfeldt eller för den delen Urban Ahlin ska vi nog inte ha så stora förhoppningar om. En regering som sätter en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik inom EU och fördjupat samarbete med Nato högst upp på dagordningen är också en regering som inte kommer att stå upp för världens maktlösa och fattiga när deras rättigheter kränks av USA och

dess allierade. Det är en regering som kommer att tystna när högljudda protester är som mest behövliga.

En regering som vill bredda och bygga ut förbindelserna med Israel och fortsätta att isolera den palestinska myndigheten, samtidigt som Israel i dag bygger ut sina bosättningar och snart skärper sin rasistiska apartheidpolitik, kommer inte att utgöra frihetens röst på Västbanken och Gazaremsan.

En regering som understryker de gemensamma värdena och intressena med USA kommer inte att vara frihetens röst för befolkningarna i Irak, Somalia eller Colombia. Vad är det för gemensamma värden vi delar med USA, Carl Bildt? Handlar det om dödsstraff, utomrättsliga fängslanden på Guantánamo, kamp mot aborträtten eller den amerikanska avsaknaden av klimatpolitik?

Regeringens prioriteringar blir kanske som tydligast i beskrivningen av Ryssland i dag, där man lyfter fram företagandet som ett stort framsteg men ignorerar totalt de sociala följderna av den nyliberala chockterapien. Att en liten elit i Ryssland har kunnat berika sig själv kan knappast ses som en framgång om man också väger in att medellivslängden bland ryssarna har minskat med tio år, att alkoholproblemen breder ut sig och att miljoner ryssar under de senaste åren har fått sina försörjningsmöjligheter sönderslagna.

Herr talman! Det är trevligt att vår utrikesminister tror att millenniemålen kommer att uppfyllas. Det är han tämligen ensam om. För att fattigdomen ska bekämpas och halveras krävs mer än fromma förhoppningar. Då krävs rejäla ökningar av biståndet från den rika världen, men inte med hjälp av budgettekniska finesser som utmärkte den borgerliga biståndsbudgeten. Då krävs det en handelspolitik som tar sin utgångspunkt i rättvisa och fattigdomsbekämpning, inte i multinationella företags intressen. Då krävs det att Världsbanken och IMF upphör att tvinga länder i syd att privatisera sina vattentillgångar och skära ned i sin välfärd. Här kan och måste Sverige spela en avgörande roll som medlem i IMF och Världsbanken. Jag har inga förhoppningar om att så sker.

Vi har tidigare här hört Carl Bildt tala om en enig allians. Det skulle vara oerhört intressant att få höra hur det är med enigheten och om Carl Bildt ställer sig bakom de uttalanden som nyligen har gjorts av Fredrik Malm, riksdagsledamot för Folkpartiet som utgör underlag för den nuvarande regeringen, och där han sade: Jag säger inte USA ut ur Irak, jag säger USA in i Iran. Det skulle vara väldigt bra att veta som det råder enighet inom alliansen också i den frågan.

Det har hörts mycket i dag om frihet, fred och försoning. Det är lite av modeorden i den här debatten. Men går vi in på regeringens utrikespolitiska deklaration och in på sakpolitiken ser vi en politik som går i helt annan riktning. Frågan är: Hur många, om nu någon, kommer att få höra en svensk röst för fred, frihet och försoning när den här utrikespolitiken genomförs?

(Applåder)

Anf. 9 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Jag vill börja med att påpeka för utrikesministern att gasledningen passerar svensk ekonomisk zon och därför behöver diskuteras också i Sveriges riksdag. Jag konstaterar att utrikesministern säger

varken bu eller bä i frågan om vi anser att gasledningen är bra eller inte för Sverige.

Herr talman! För Miljöpartiet är solidariteten med världens alla människor en av tre grundpelare i vår politik. Det hölls i dagarna en konferens om barnsoldater och deras rätt att slippa delta i krig. Under 2006 rekryterades omkring 250 000 barn och ungdomar till väpnade grupper runtom i världen – Afghanistan, Burundi, Tchad, Colombia, Demokratiska republiken Kongo, Elfenbenskusten, Myanmar, Nepal, Filippinerna, Somalia, Sudan, Uganda med flera.

Sverige får aldrig acceptera att barns rättigheter kränks, oavsett vilket land de kommer ifrån. Vi får aldrig acceptera att avvisningar sker av barn som söker skydd i vårt land om de löper risk att återvända till ett område där våld och krig förekommer, till exempel Västbanken. Ändå gör vi det i Sverige i dag.

Vi får aldrig heller acceptera världens tystnad och FN:s handlingsförlamning inför de 200 000 som dödas, de ca 100 000 barn och kvinnor som systematiskt våldtas och de flera hundratusen som tvingats fly i Darfur. Det finns omkring två miljoner internflyktingar i Darfur i dag. Vi får inte acceptera det vare sig i Darfur eller någon annanstans i världen.

Men allt som händer är ändå inte nattsvart. Under de senaste årtiondena har det hänt en del som är positivt. Millenniemålen har trots sina brister satt fokus på prioriterade områden. Nu när det är dags för halvtidsöversynen kan vi se att barnadödligheten har halverats i utvecklingsländerna sedan 70-talet, läskunnigheten har stigit med tio procent sedan 1990, och under samma 15-årsperiod har 130 miljoner människor lyfts ur fattigdom världen över, främst i Östasien där två tredjedelar av dem som levde på mindre än en amerikansk dollar om dagen 1990 nu har tagit sig ur denna situation. Det ser också ut som att vi kommer att nå målet att halvera andelen människor utan tillgång till rent vatten till 2015. Det slår också igenom på barnadödlighet, mödradödlighet, skolgång och de flesta övriga målen.

Även om siffrorna går åt rätt håll – de räknas ju i procent, vilket gör att man inte riktigt kan sätta tilltro till dem – är andelen extremt fattiga fortfarande för stor. Miljöpartiets mål är nollsvält, och det vill säga mycket mer än en halvering av svälten.

Biståndet i världen ligger nu på en historiskt hög nivå på 100 miljarder amerikanska dollar om året, men till stor del beror ökningen på att det har varit naturkatastrofer, till exempel tsunamin. Effekterna av tsunamin blev så oerhört mycket värre därför att de skyddande mangrove-träskan hade fått ge plats åt räkodlingar och turistparadis. Det är ännu ett verk av de smarta människorna.

Skuldavskrivningarna är en annan del av ökningen. Miljöpartiet anser att skuldavskrivningar inte alls bör ingå i några länders biståndsramar.

Tillväxten är god i Afrika, sade vi tidigare. Men med fattigdomsbekämpningen är det illa. De globala inkomsterna stiger samtidigt som inkomstklyftorna mellan fattiga och rika ökar. I till exempel Afrika söder om Sahara bidrar ojämlikheterna direkt till att regionen ser ut att ha fastnat på runt 45 procents extrem fattigdom, trots tillväxt. Främst handlar det om kvinnor, barn och den fattigaste delen av befolkningen.

Det är viktigt att vårt bistånd bidrar till att skapa förutsättningar för mottagarna att själva bygga upp ett inhemskt och rättvist fördelat väl-

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

stånd. Med det bistånd som vi ger får det inte vara så att det bara ska gå till länder med fungerande demokrati enligt en europeisk modell. Ett viktigt bistånd är också det som inte passerar staternas fickor utan går via frivilligorganisationer, direkt från kommun till kommun, person till person. Både pengar och direkt kunskapsöverföring är viktiga delar.

Det som oroar mig när det gäller den nya regeringens inriktning på biståndet är om tanken är att dra ned på det bistånd som går via frivilligorganisationer. Flera organisationer som jag pratat med är lika ovetande som jag om hur det kommer att se ut framöver, om de kommer att kunna fortsätta arbeta direkt mot civilbefolkningen i de länder där de nu är verksamma. Vi får inte glömma de länder som tidigare fått stöd och som fortfarande är i behov av det, i till exempel Asien och Latinamerika. I takt med att vi drar bort vårt bistånd måste de söka hjälp någon annanstans, av länder som kanske inte alls ställer några krav på respekt för mänskliga rättigheter, jämställdhet och demokrati.

En stor del ska gå via Swedfund, som arbetar med att bygga upp företag etcetera i utvecklingsländerna. Min fråga till regeringen blir då om den nya inriktningen beror på en önskan att hjälpa svenska företag att hitta marknader, om det handlar om att bygga upp inhemska företag i länderna eller om det handlar om både–och.

Herr talman! Det behövs också hjälp för att förebygga konflikter i länder som under många år lidit av interna stridigheter. Afrikanska unionen är den viktigaste aktören för att både skapa fred och bevara den i Afrika, men pengar saknas. Jag menar att eventuella insatser i Afrika i huvudsak bör kanaliseras den vägen och att vi kan bistå på olika sätt.

Bistånd och fredsarbete hör ibland samman men får inte sammanblandas. Därför motsätter vi oss starkt om eventuella biståndsmedel skulle överföras till olika former av insatser.

(Applåder)

Anf. 10 KERSTIN LUNDGREN (c):

Herr talman! Svenska folket sade sitt förra hösten. Sverige fick en ny alliansregering, en ny regering men inte en ny säkerhetspolitik. Grunden ligger fast.

Som framgått av utrikesminister Carl Bildts tidigare inlägg har Sverige i dag en regering med en tydlig utrikespolitisk agenda. Sverige ska medverka till fred, frihet och försoning. Vi är fullt ut beredda att samordnat ta detta ansvar. Vi vill göra det som en aktiv aktör inom ramen för EU och inom ramen för FN – inom ramen för EU då vi vill se EU som en tydligare kraft för fred och hållbar utveckling i världen, inom FN för att hävda en internationell rättsordning.

Vi räds inte samarbete. Tvärtom är det en förutsättning för att nå resultat. Inte heller räds vi dialog, för utan dialog stängs fönstren till utveckling, fred och frihet. Vårt uppdrag innebär inte vare sig tystnad eller att vi sätter oss på höga hästar. Vi ska aldrig tveka att tala om övergrepp mot mänskliga rättigheter, om värdet av stärkt yttrande- och tryckfrihet, om vikten av en lagbunden rättsordning för att lösa konflikter och motverka terrorism, om öppenhet och fri konkurrens, om demokrati. Men vi ska samtala, inte predika från ovan. Vi ska anstränga oss för att visa verklig respekt för olikheter och söka bygga hållbar tilltro.

Kärnvapenspridningen oroar och ser ut att få nya dimensioner. Man kan känna en vindfläkt från historien, från gamla mönster, från terrorbalans. Världssamfundet har inte lyckats hålla icke-spridningsavtalet i hävd. Det har urholkats i stället för att stärkas. Det är ett rejält misslyckande, och desto viktigare är det nu att verkligen söka reparera den skada som skett. Låt oss aktivt verka för ett förnyat avtal. Risken är annars uppenbar att vi står inför en helt ny typ av terrorbalans med eskalerande upprustning.

Den europeiska unionen har under de 50 år som har gått klarat den primära uppgiften att bygga fred mellan gamla antagonister på vår kontinent. Men tillsammans har vi också utvecklat EU till en brobyggare för att först öppna och nu förena hela Europa, det som järnridån en gång delade.

I dag väntar en ny stor uppgift, att utifrån våra vunna lärdomar riva andra mentala murar, att verka för utveckling, mänskliga rättigheter och demokrati inte bara i vår närmiljö utan faktiskt också globalt.

EU måste få en tydligare och starkare utrikes- och säkerhetspolitisk röst, inte för att bli ett eko eller för att befästa en gammal världsordning, utan för att det finns plats för en stark konstruktiv partner inom ramen för FN som faktiskt också kan ta ett självständigt ansvar.

Utrikesministern redogjorde för regeringens och därmed Sveriges hållning i en lång rad aktuella frågor. Låt mig, herr talman, bara understryka vikten av att vi agerar där vi kan göra hållbara åtaganden. Det må gälla Afghanistan, Mellanöstern eller Afrikas horn. Det må gälla i vårt grannskap.

Det som hände i Rwanda får inte hända igen. Men då måste vi alla göra mer för att förhindra att krisen i Darfur ytterligare förvärras.

Sverige ska självfallet stödja FN:s sändebud men också aktivt söka alternativa och verksamma lösningar, inte för vårt eget välbefinnandes skull utan för att det pågår ett folkmord mitt framför våra ögon. Här utsätts också FN:s *big five* för ett nytt och avgörande prov.

Herr talman! Vi har ett ansvar för framtida generationer att vårda vår unika blå planet, vårt gemensamma hem i universum.

FN:s internationella klimatpanel har nyligen presenterat sin rapport, och deras budskap är entydigt: Vi måste kraftigt reducera utsläppen av växthusgaser.

Sveriges regering har slagit fast det nationella målet att minska utsläppen med 30 procent till 2020. Sverige måste under de närmaste åren satsa tydligt och strategiskt för att medverka till att Kyotoavtalet kan följas av ett nytt globalt avtal som både höjer ambitionsnivån och samlar världens länder. I grunden handlar det om vår framtida säkerhet.

Det krävs hållbar handel, hållbar utveckling och hållbara tekniker för att nå millenniemålen. Klimatfrågorna måste mycket tydligare än hittills bli en integrerad del av vår gemensamma utrikes-, utvecklings-, handels- och säkerhetspolitik. Det handlar om vårt ansvar för kommande generationer, om en gemensam insikt om att vi faktiskt har ont om jordklot.

Herr talman! Sverige är förvisso ett litet land, men vi har klara möjligheter att bli en viktig röst för fred, frihet och försoning.

(Applåder)

Prot. 2006/07:60

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 11 BIRGITTA OHLSSON (fp):

Herr talman! Vreden över enskilda människors ofrihet är drivkraften i liberal politik. Och nog kan jag personligen och mitt parti känna oss vredgade över tillståndet i dagens värld på fält efter fält.

Jag känner vrede över att de kvinnor som har blivit utsatta för massvåldtäkter och de svältande barn som jag träffade i folkmordets Darfur för tre år sedan fortfarande lever i samma vidriga misär. Det är ett folkmord där uppemot 300 000 människor har dödats och som har drivit 2,5 miljoner på flykt medan omvärlden passivt har tittat på.

En diktatorliknande president, Oman al-Bashir, har tillsammans med barbariska gerillagrupper tillåtit att fortsätta massakrer och flygbombningar där Darfur har blivit den utdragna dödens Rwanda. Ska det behöva bli en miljon offer innan omvärlden tar Darfur på allvar?

Jag känner vrede över hur Kubas förbjudna politiska opposition, som jag träffade i december, hela tiden terroriseras av Castros regim, hur Julia Cecilia Delgado González, som leder ett av de liberala partierna, lever i ett litet slumområde och jämt och ständigt trakasseras.

Jag känner vrede över hur min vän Dr Chee Soon Juan, som är partiledare för Singapore Democratic Party, åter har slängts i fängelse för sin kamp för demokrati.

Jag känner vrede över hur frihetskämpar som svenskeritreanen Dawit Isaak fängslas, att oppositionen i Etiopien skjuts på öppen gata, att iranska studentaktivister pryglas till döds i det teheranska Evinfängelset, att homosexuella inte får demonstrera fritt i Riga och att kvinnor förvägras rätten till sin egen kropp.

Jag känner också vrede över hur många länder som hellre vänslas med Diktatur-Kina än med demokratin Taiwan alltid fördömer demokratin Israel men totalt ignorerar att en halv miljard människor lever i ofria diktaturstater i Mellanöstern där man har en medeltida kvinnosyn och fortfarande har kvar spöstraff och halshuggning med svärd.

John F. Kennedy sade en gång: "Demokrati är den mest högtstående regeringsformen, ty den är baserad på respekt för människan som en förnuftig varelse." Men enligt en undersökning från tankesmedjan Freedom Houses från 2006 lever 53 procent av världsbefolkningen fortfarande i grymma diktaturstater. Samtidigt ser vi demokratiska ljusglimtar som i norra Irak, södra Kurdistan, Somaliland och Liberia, som valde Afrikas första kvinnliga president, Ellen Sirleaf-Johnson.

Det går inte att stå neutral mellan demokrati och diktatur, mellan frihet och förtryck och mellan rättsstat och terror. Svensk utrikespolitik bör vara glasklar värderingsmässigt, modig i handling och aktivistisk på fältet.

Jag är mycket glad över att som liberal och som Folkpartiets utrike-
stalesman företräddas av en regering som brinner för Europatanken, som tar globaliseringens utmaningar och möjligheter på allvar och som aldrig viker en tum i att försvara frihandelns förtjänster för att både utrota världsfattigdom och föra människor närmare varandra.

Men bra kan bli bättre, och principerna om demokrati och mänskliga rättigheter måste bli tydligare framför allt på tre fält.

Det första fältet handlar om biståndet. När regeringen klokt valt att minska antalet mottagarländer bilateralt bör vi diskvalificera diktaturer och premiera demokratier. Biståndet till odemokratiska regimer som

vägrar att genomföra politiska reformer bör fasas ut. Ledarna i kommunistiska enpartistater som Vietnam och Laos ska inte få en enda svensk biståndskrona. Pengarna kan användas bättre.

När bistånd ska bedrivas i diktaturstater ska det kanaliseras via enskilda organisationer, FN eller EU. Självklart ska vi fortsätta att ge humanitärt bistånd också till människor i diktaturstater, men vi måste ha tydligare principer.

Vi föreslår från Folkpartiet att man ska inrätta en demokratienhet på Utrikesdepartementet för att stötta frihetskämpar världen över och också en *Greater Middle East*-strategi med demokratifokus.

Det andra fältet handlar om en reformerad folkrätt. För folkmordens offer i dag är FN-resolutioner ofta bara tomma diplomatiska ord för fortsatt död och lidande. Skyldigheten att skydda måste tas på större allvar och utvecklas för att värna mänskliga rättigheter.

Den internationella moralen ligger ofta före den internationella rätten. Stela principer är inte skäl nog för att statssamfundet passivt ska titta på. Vi anser att omvärlden i en akut nödvärnssituation, när FN-systemet är paralyserat och folkmord pågår, faktiskt ska öppna för att kunna internera militärt för att förhindra ett folkmord.

Det tredje fältet handlar om vapenexport. I den mån som Sverige ska bidra till att rusta världen ska vi vara demokratins vapensmedja. Jag tycker att det är dags för alliansregeringen att bryta med den linje som företrädades av den tidigare socialdemokratiska regeringen och inte inleda fler militära samarbeten med auktoritära regimer.

Herr talman! Avslutningsvis: Friheten, demokratin och de mänskliga rättigheterna måste ibland försvaras med vapen, men att med vapen stödja ofrihetens regimer är både omoraliskt och olämpligt.
(Applåder)

Anf. 12 ALF SVENSSON (kd):

Herr talman! Låt mig tacka för alla intressanta och kloka analyser som har gjorts här i dag av tidigare talare. Det är inte alldeles lätt att vara den sista talaren i den inledande debatten och hitta något land eller någon fläck som inte redan har avhandlats. Det är en mängd bilder som exponeras. Och jag är säker på att vi alla har bilder i huvudet från förfärliga konflikter, krig, mordande och förnedring av människors fri- och rättigheter.

När jag satt och tänkte på det kom till mig en dikt som jag i min något tidigare ungdom var mycket förtjust i och som är skriven av den norske skalden Sigbjørn Obstfelder, nämligen dikten *Jeg ser*:

Dette er altså jorden.

Dette er altså menneskenes hjem

...

Jeg ser, jeg ser ...

Jeg er vist kommet på en feil klode!

Her er så underligt ...

Det kan man verkligen hålla med om.

Det har exponerats en mångfald bilder här, men nu handlar det om att också försöka *göra* något åt detta.

Herr talman! Kanske är det personligt, eller rent av egocentriskt, om jag säger att jag är oerhört stolt och glad över att ha två barnbarn, Elise två år och Vilhelm ett år. Naturligtvis önskar jag att de ska få en materiell välfärd under sin levnad. Det önskar jag också för alla andra barn och barnbarn.

Jag tror inte att det går att isolera något slags nationell trygghet åt de här barnen eller åt andra barn. Jag är alltså övertygad om att det i den globaliserade värld i vilken vi lever krävs att vi inriktar oss på gemensamma tag i Europa. Det är därför jag ser EU som så självklart och, vill jag understryka, nödvändigt. Jorden är människornas enda hem där det ständigt stryks under att mänskliga fri- och rättigheter för alla ska existera men där vi vet att så inte alls är fallet.

Herr talman! Om inte Europa, som historiskt ställt till med så mycket elände världen över och självt har en blodig och krigisk historia men som nu har hittat en fredlig samlevnad, kan enas om en gemensam konstitution finns det bara ett ord för det: ynkedom. Det måste vi naturligtvis göra, men inte enbart för vår egen skull utan just för att vara den dynamo och den kraft, den intensiva kraftkälla, som kan göra någonting åt alla de problem som vi radat upp här och som har radats upp – låt oss vara ärliga och säga det! – i deklaration efter deklaration efter deklaration.

Kanske skulle det rent av vara rimligt om vi i våra utrikespolitiska resonemang mer än som hänt i det fallet visade att gårdagen är förbi, att det kalla krigets struktur har upphört. Kanske – jag tror det – måste brobyggandet, ömsesidigheten och viljan till lyhördhet och förståelse till dels också ha andra bottnar än de som gällde under så många decennier på 1900-talet.

Jag står inte här och pläderar för ett svenskt medlemskap i Nato. Men det är verklighetsförfälskning om vi fortsätter att tala om Nato och samtidigt förhåller oss till Nato nästan som om det handlar om att förvalta en tradition.

Jag är helt övertygad om att framtiden fordrar en vida större insikt hos oss alla, också utrikespolitiskt, om vad religion och kultur har skapat av identiteter världen över.

Den som tror att det enbart är handelsavtal och bestämmelser om en rad direktiv som samlar Europa och gör Europa till en global kraftkälla är, tror jag, alldeles för enbent när hon eller han, eller vi, ska möta framtiden.

Herr talman! Jag önskar verkligen att vi kan ha en utrikespolitisk debatt, en deklaration, där vi kan dokumentera inte bara en mängd bilder utan också faktiska resultat. Det är inte så att jag tror att vi någon gång får fredariket på jorden, men det gäller att strävandena blir att inte enbart analysera och kartlägga utan också verkligen kunna visa en utrikespolitisk effekt.

Herr talman! I det arbetet önskar jag – det gäller Carl Bildt, som är en utomordentlig utrikesminister med gedigna kunskaper, liksom hela utrikesförvaltningen, oppositionen och oss i vårt lilla land där vi ofta försöker hitta motsatsförhållanden – att vi ändå kommer till insikt om att det är gemensamt och i synnerhet via Europa som vi kan skapa en bättre värld för barn och barnbarn, ja, för oss alla.

(Applåder)

Anf. 13 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Herr talman! Jag har två minuter till förfogande, så det blir med nödvändighet något rapsodiskt.

Låt mig börja med att till fullo instämma i allt som Alf Svensson sade, med undantag av det han sade om mig; där förklarar jag mig jävig. När det gäller hans engagemang och hans åsikter delar jag till fullo det som sades.

Jag ska inte delta i det som Hans Linde kallade för SM i ryggdunkning. Men jag vill påminna Urban Ahlin om en sak, och det är att han i denna debatt icke företräder sig själv utan sitt parti.

Vad jag talade om var inte Urban Ahlins personliga förflutna utan det socialdemokratiska partiets politiska historia när det gäller frihet och demokrati på andra sidan muren. Jag tror att Urban vet att det är en punkt som bör undvikas i debatten. Därför valde han att tala om sig själv och inte om sitt parti. Men det är sitt parti han företräder. Historien är som den är.

Urban Ahlin svarade inte på min fråga om Irak: Kräver socialdemokratin att Sverige ska kräva ett omedelbart tillbakadragande av alla utländska trupper?

Han talade om Afghanistan. Där håller jag gärna med. Där står vi inför mycket svåra utmaningar. Vi har diskuterat dem på ett antal olika möten inom EU. Jag har varit på ett utrikesministermöte med Nato där vi också hade ingående diskussioner om detta. Vi kommer med en proposition till riksdagen. Jag ser gärna – ta detta som en uppmaning! – någon eller några interpellationer så att vi kan samla oss till en diskussion i denna kammare om detta. Vi har haft en under denna mandatperiod, men frågan är av en sådan dignitet att jag tror att den kräver flera.

Hans Linde, helt kort om Mellanöstern: Det är viktigt att välkomna det som inträffade i Mecka. Det var väldigt viktigt. Jag har varmt välkomnat de saudiska ansträngningarna. Vi är ännu inte framme vid en samlingsregering. Vi måste se på personer, och vi måste se på program. Men det är klart att det är min önskan att Saudiarabien lyckas föra denna process så långt att vi fullt ut kan återuppta samarbetet med en palestinsk regering och fullt ut föra fredsprocessen vidare. Det är väldigt viktigt, och det arbetar vi för med all kraft.

Med detta ber jag övriga talare om ursäkt för att min tid åtminstone i detta avseende är ute.

Anf. 14 URBAN AHLIN (s):

Herr talman! Det återstår, som sagt, bara två minuter. Jag vill därför bara upprepa att vi har lagt fram en alternativ deklaration. Den går det att hitta på det socialdemokratiska partiets hemsida. Jag uppmanar alla att läsa den.

Mina kolleger i utskottet kommer senare att redovisa andra områden som jag under min korta talartid inte har hunnit säga någonting om i den här debatten.

Jag hade väldigt gärna talat om turkiskt medlemskap i EU. Jag hade gärna talat om det som det skrivs väldigt fåordigt om i den utrikespolitiska deklarationen, nämligen icke-spridningsavtalet.

Prot. 2006/07:60

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Jag skulle också gärna vilja höra vad regeringen tycker om Sveriges agerande i Nuclear Suppliers Group när det gäller Indien och den amerikanska dealen om kärnkraft. Energifrågorna saknas helt i den utrikespolitiska deklarationen.

Jag skulle gärna ha talat om gasledningen, och jag skulle gärna ha talat betydligt mer om Israel och Palestina. Och jag vill fortfarande ha ett svar på vad det är som står på s. 10 i den utrikespolitiska deklarationen. Jag förstår faktiskt inte den texten. Jag hade även gärna sagt något om Indien som inte alls nämns i den utrikespolitiska deklarationen och hade gärna haft en betydligt djupare diskussion om det konstitutionella fördraget och om vad det egentligen betyder att tillhöra kärnan i den europeiska unionen.

Sedan skulle jag vilja ge ett svar till Carl Bildt beträffande det allra sista han sade. Nej, det är klart att det inte är min personliga historia som jag ska diskutera här, utan det är den socialdemokratiska historien det gäller. Den är jag stolt över.

Jag gick med i ett politiskt parti där vi kämpade hårt för demokrati och mänskliga rättigheter i världen. Vi slogs mot apartheid i Sydafrika, mot moderata krafter. Vi kämpade för demokrati i Latinamerika och Sydamerika. Moderata politiker var inte direkt med på barrikaderna, om man säger så, på den tiden.

Olof Palmes uttalande om diktaturens kreatur säger väl allt om hur han såg på relationerna på andra sidan järnridån. Dessutom har vi hans arbete för att hjälpa människor också på det rent personliga planet för att komma ur detta.

Slutligen gäller det Irak. Nej, vi säger inte att det ska vara ett omedelbart tillbakadragande från Irak. Det vore fullständigt oansvarigt. Vad som är lösningen där är naturligtvis betydligt mer komplext än så. Läs vår utrikespolitiska deklaration!

Anf. 15 HANS LINDE (v):

Fru talman! Alf Svensson talade tidigare om att det inte finns så många vita fläckar kvar att diskutera i debatten. Det säger väl en del om hans världsbild. Ytterst få, förutom jag, har i den här debatten lyft fram de diktaturer där mänskliga rättigheter kränks i länder som är allierade med USA.

Ingen har lyft fram frågan om Colombia som toppar statistiken i Latinamerika när det gäller mord på journalister och mord på fackföreningsmedlemmar. Ingen har kritiserat Etiopiens regim som förföljer oppositionella. Ingen har pratat om Saudiarabien och Egypten. Ingen har sagt någonting om det förtryck vi ser i dagens Afghanistan efter det att talibaverna har störtats.

Visst finns det vita fläckar i den borgerliga utrikespolitiken. Det är väl just det som är problemet.

Med Vänsterpartiets utgångspunkt förstår jag att vi kommer att vara tämligen ensamma här i kammaren under de kommande fyra åren. Andra politiska partier må vara i opposition mot en regering. Vänsterpartiet är i opposition mot en politik.

Det har jag inga större problem med. När vi i kammaren kritiserar den rådande världsordningen och säger att en annan värld är möjlig gör vi det som en del av en mycket större rörelse, en global rörelse för rätt-

visa, en rörelse som står bakom de historiskt stora demonstrationerna mot USA:s krig i Irak. Det är den rörelse som i somras protesterade mot Israels anfallskrig mot Libanon. Det är den rörelse som utgjorde ryggraden i den vinnande sidan i folkomröstningen om EMU.

Medan vi i dag står tämligen ensamma i kammaren, vet jag att vi har ett starkt stöd ute på gator och torg. Kan Carl Bildt eller Urban Ahlin säga detsamma? När såg vi senast stora folkliga protester till stöd för er utrikespolitik?

Anf. 16 BODIL CEBALLOS (mp):

Fru talman! Jag vill börja med att rikta mig till Hans Linde och säga att ni inte står ensamma i den här frågan. Jag hade också i detta sista inlägg tänkt tala om alla de journalister som har dödats i världen.

Under 2006 dödades minst 81 journalister i ett 20-tal länder.

I regeringens deklaration har man talat om att man kommer att arbeta mycket med de mänskliga rättigheterna. Jag vill spinna vidare på Hans Lindes tråd. Hur kommer regeringen att agera i de fall där länder kränker de mänskliga rättigheterna? Går de mänskliga rättigheterna först, eller går goda relationer till dessa länder först?

Eftersom det är så lite talartid kvar vill jag säga något om er deklaration. Det är många ord, men inte så mycket konkret vad ni vill göra. Är alliansfriheten på väg bort? Om neutralitet talar ni i imperfekt. Hur ser regeringen på förhållandet ekonomi–ekologi? Ni menar att det genom att man förvaltar den ekonomiska utvecklingen rätt är möjligt att ge bättre förutsättningar att möta kraven på en hållbar livsmiljö.

Vad händer med livsmiljön om förvaltningen av ekonomin inte är bra? Har livsmiljön ett värde bara om ekonomin är god?

Jag menar att man måste vända på resonemanget. Utan en hållbar livsmiljö har man snart ingen ekonomi att förvalta.

Hur vill regeringen arbeta med det förebyggande fredsarbetet? I utrikesministerns inlägg talas det inte om det förebyggande fredsarbetet eller smarta sanktioner, medling och civila insatser. Hur ska regeringen arbeta för nedrustning i världen? Hur ska regeringen verka för att Sveriges politik för global utveckling verkligen blir en samstämmig politik där alla politikområden strävar åt samma håll? Hur vill regeringen konkret hantera svälten i världen? Hur vill regeringen stärka FN? Hur vill regeringen reformera arbetet i IMF och Världsbanken? Hur ska vi se till att den frihandel ni förespråkar också är en rättvis handel?

Anf. 17 KERSTIN LUNDGREN (c):

Fru talman! Jag hade tänkt ägna mitt sista inlägg åt att tala om kvinnor och barn – de som bär dubbla bördor i de många konflikter som vi ser världen runt.

Efter att ha lyssnat till debatten måste jag fänga drömmen om demokrati. Det är drömmen om en bättre värld, en hållbar värld, som delas av så många världen över. Det är en dröm om en värld med öppenhet och frihet, en värld där frihandel bygger välbefinnande på ett mer hållbart sätt, en värld, en dröm, som hotas av diktaturer och som hotas av kommunism, en värld som hotas genom årtionden.

Visst var det spännande att lyssna till Vänsterns företrädare som försöker göra sig till tolk för drömmen om demokrati. Han talar om USA,

det land som mer än andra har framstått som drömmarnas land för så många människor. Han sade inte ett ord i sitt drömtal om kommunismens fasor, inte ett ord om diktaturer, inte ett ord om Kuba, inte ett ord om Kina, inte ett ord om de forna kommuniststaterna.

Det var en talande tystnad. Vi får inte låta den tystnaden leva vidare. Då riskerar vi att få se det igen. Vi riskerar att människor ånyo trampas under kommunismens stövlar.

Jag förväntar mig, fru talman, att vi kan vara tydliga från den här kammaren i att kritisera, lyfta fram och tala om slocknade drömmar under kommunismens ok.

Anf. 18 BIRGITTA OHLSSON (fp):

Fru talman! Det har under den här debatten diskuterats om det finns några större skillnader i svensk utrikespolitik mellan de politiska blocken – mellan alliansen och socialdemokratin med partner. En del vill hävda att det inte finns det.

Jag tycker ändå att den här debatten på fält efter fält har kunnat visa på skillnader.

Vi måste slå fast att demokratin är det enda styrelsesätt som är värdigt fria medborgare. Fattiga människor i u-länder vill inte ha smulorna av rättigheter från våra bord. De vill ha hela menyn av rättigheter. Där måste vi vara glasklara i våra principer, oavsett om det gäller bistånd, säkerhetspolitik eller vapenexport.

Jag känner mig frestad att, sist men inte minst, ta upp Latinamerika eftersom Hans Linde tog upp det i sitt tal. Jag kan hålla med om att vi diskuterar Latinamerika alldeles för lite i denna kammare. Många av oss som är engagerade för den förbjudna politiska oppositionen på Kuba, och demokratikämpar i andra länder, önskar att det blir mer diskussion.

Det är märkligt när Vänsterpartiets representant säger att vi ska stödja de progressiva krafterna i Latinamerika. Då blir det förstås Vänsterns älskling Venezuela som kommer upp.

Vad är progressivt med Hugo Chávez? Är det progressivt att vilja sätta demokratin ur spel? Är det progressivt att vilja förstatliga företag? Är det progressivt att ha sina bästisar bland diktaturledare i Iran, Kuba eller Kina? Det är inte progressivt för min del.

En del säger att det inte finns skillnader i utrikespolitiken, men tro mig, det finns det.

(Applåder)

Anf. 19 ALF SVENSSON (kd):

Fru talman! Hans Linde tyckte att jag var dålig på att hitta vita fläckar. Jag får naturligtvis be om ursäkt för att jag inte räknade upp Colombia, Etiopien och alla andra länder som jag inte räknade upp.

Jag ville säga att det inte är så svårt att fylla en utrikespolitisk debatt med att räkna upp alla konflikter och alla bekymmer. Det måste handla om att med resultat försöka nå någonstans för att säkra fred, frihet, demokrati och respekt för varje individs okränkbara värde.

Jag vill då gärna lyfta fram den farsot som drar fram över stora delar av jordklotet – i Afrika, Ryssland, Indien, Kina och i grannländer – nämligen hiv/aids. Det finns hela byar i Afrika som är öde. De är utdöda,

ungefär som under digerdöden, därför att hiv/aids existerar och har en framfart som verkar svår att stoppa.

Fru talman! Jag tror att det finns möjligheter om man ser till att varje människa får uppleva sig vara värdefull, om vi respekterar varje individs värde och värdighet. Jag vill ha sagt i den här utrikespolitiska debatten att det faktiskt finns projekt, en del privatfinansierade och en del NGO-finansierade, som har lyckats ge flickor i Afrika självrespekt: Ska det vara sex ska det vara säker sex, och man har rätt att avstå från sex. Det är en fråga om värdighet. Den typen av verksamhet måste vi ta in i vårt biståndsresonemang och i vår utrikespolitiska framtid när vi talar om fred, frihet och demokrati. Demokratins innersta kärna är respekten för varje individs okränkbara värde.

Anf. 20 GÖRAN LENNMARKER (m):

Fru talman! Jag tänkte först kommentera det faktum att det snart är 50 år sedan Romdeklarationen antogs. Det europeiska integrationsarbetet har varit oerhört framgångsrikt. Det är viktigt att ha det Europa som slets sönder i krig och förtryck som bakgrund. Det är lätt att tro att den europeiska utvecklingen har kommit av sig själv, att den skulle ha kommit även utan de organisationer och mekanismer som vi har skapat för samarbete.

Jag tror att ingenting kan vara felaktigare. Vad hände i Europa under 1900-talet? Det var i de mest avancerade och tekniskt mest utvecklade länderna, de som är goda filosofer och avancerade på olika sätt, som diktaturer uppstod och det var de som faktiskt gick i krig. Det är det som är den europeiska erfarenheten. Det hjälpte inte att vara avancerad, det hjälpte inte att ha kommit långt före andra länder i utvecklingen – man fick både krig och ett omfattande förtryck i alla fall. Nationalsocialismen, kommunismen och fascismen är faktiskt europeiska uppfinningar, som i vissa fall också har spridits till övriga delar av världen.

Därför är det så viktigt att vi nu erinrar oss den enorma utveckling, det bygge av frihet och fred som har skett i Europa sedan andra världskriget. En kontinent som då var ofrihetens och krigens kontinent, mer än någon annan kontinent på jorden, har blivit frihetens, fredens och även välståndets kontinent. De mekanismer som har byggts upp är det oerhört viktigt att värna. Värnar vi dem inte är risken att Europa faller tillbaka.

Arbetet inom den europeiska unionen, om vi ser på denna – det finns även andra organisationer i Europa som har betytt mycket – är inte avslutat. I Romfördraget för 50 år sedan uppmanades alla övriga folk i Europa som delade värderingarna att ansluta sig till detta. Det innebär att hela grundidén bakom EU var att kunna ge möjligheter för de länder i Europa som så önskar att bli medlemmar om de uppfyller villkoren.

Det här är centralt. Hela den debatt som har kommit de senaste åren är därför tragisk. Man försöker att skapa en motsatsställning mellan fördjupning och utvidgning, som om det faktum att fler länder skulle vilja komma med på något sätt skulle försvåra eller urholka det europeiska samarbetet eller minska dess värde. Ingenting kan vara felaktigare. Ett EU som blir större blir också bättre. *Europe whole and free* är en formulering som antyder att de länder i Europa som är fria och själva får välja också ska vara välkomna att komma med.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Vi kan vara stolta över att vi har en riksdag där vi i full enighet säger att medlemskapsperspektivet också gäller för länderna på västra Balkan. Det är oerhört viktigt. Vi understöder kraftigt Turkiets strävan att bli medlem. Vi tycker att Ukraina, Moldavien och Vitryssland ska kunna bli medlemmar.

Vi har också sett något öster därom hur de kaukasiska länderna mycket starkt uppskattar det nya grannskapsinitiativet. De ser det som möjligheter framöver. Det innebär att själva utvidgningsperspektivet är en oerhört central del att ha med. Svarta havet kommer säkert att vara i fokus för den europeiska utvecklingen framöver.

Det här gäller inte bara EU utan också andra starka organisationer: Nato med sitt grundläggande ansvar för länders självständighet i Europa, Europarådet med sitt viktiga arbete för mänskliga rättigheter och demokrati och OSSE, en organisation som jag själv nu ägnar mycket tid åt, som också arbetar för demokrati och mänskliga rättigheter men framför allt med konfliktlösning, inte minst i Kaukasus.

Fru talman! Det finns en fråga som nu är mycket viktig, och det är att se till att EU får ett nytt fördrag. Det fördragsförslag som har utarbetats är unikt. 28 länders representanter kom fram till en bred kompromiss. Den mest centrala delen i detta var att man fann en balans mellan vad vi ska göra gemensamt och vad vi inte ska göra gemensamt. Om vi centraliserar för mycket och skapar något slags Gosplan slår vi sönder det fina europeiska samarbete som vi har skapat. Denna kompromiss är oerhört viktig att värna. Det är en kompromiss mellan 28 länder. Det finns nog ingen annan kompromiss vid sidan av. Därför vore det oklart att nu öppna upp för och försöka få till stånd en ny förhandling. Hur skulle det gå till, och skulle man i så fall hitta någon annan kompromiss?

Nej, nu gäller det nog att se till att vårda den kompromiss som har nåtts. Visserligen kan man göra justeringar. Tiden står ju inte still, utvecklingen går framåt och vissa saker kan ibland förskjutas. Det kan på något område vara naturligare att ta ett steg till och på ett annat område att ta ett steg tillbaka, visst kan det vara så. Men det väsentliga nu är att se till att vi får ett nytt fördrag för det EU som kommer att ha inte bara 27 medlemmar, som det nuvarande fördraget är dimensionerat för, utan kanske 35–40 medlemmar, för att därmed också uppfylla Romfördragets vision att alla folk som delar dessa värderingar ska vara välkomna.

Anf. 21 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Regeringen säger sig vilja prioritera Afrika. I praktiken aviserar regeringen färre samarbetsländer för att statsrådet ska kunna räkna upp dem utantill om natten. Frågan om EU:s diplomatiska och konsulära verksamhet ska dimensioneras efter samma princip återstår att besvaras av Lennmarker.

Ambassaden i Windhoek stängs liksom ambassaden i Elfenbenskusten, och i Sydafrika ska bemanningen på ambassaden i Pretoria bantas. Afrika får nu betala andra prioriteringar och satsningar i Europa.

Utrikesminister Carl Bildt fattar beslut utan att samråda med riksdagen på det sätt som vi har kommit överens om. Det är ett nonchalant förhållningssätt gentemot riksdagens alla sju partier. Jag vill därför fråga utrikesutskottets ordförande Göran Lennmarker: Hur ser du på att regeringen nonchalerar riksdagen i beslutsprocessen, att vi inte har den möj-

Anf. 22 GÖRAN LENNMARKER (m) replik:

Fru talman! Under de tidigare socialdemokratiska regeringarna var det en mycket konstig ordning. Den innebar ett nollsummespel. Antalet ambassader i Europa utvidgades i takt med att det europeiska samarbetet förstärktes och EU fick nya medlemmar. Många ambassader öppnades i Europa. Det var rätt och det var nödvändigt. Å andra sidan stängdes ambassader på andra håll i världen i det konstiga nollsummespel som vi såg. I Latinamerika och i Medelhavsområdet stängdes många ambassader. Detta har vi reagerat kraftigt mot. Det faktum att vi blir starkare i Europa ska inte innebära att vi blir svagare i övriga delar av världen. Därför behövs det en ny syn på var Sverige ska vara diplomatiskt representerat. Det har vi från utrikesutskottet understrukit många gånger, men haft föga förståelse för från Regeringskansliet.

Jag är ganska säker – jag har inlett diskussioner med Regeringskansliet i den delen – på att vi nu ska kunna fullfölja det vi påbörjade en gång i tiden men som avbröts, som Carina Hägg minns, nämligen idén om att vi skulle ta fram kriterier för var Sverige borde finnas diplomatiskt – inte bara i Europa utan också i övriga världen.

Anf. 23 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Jag tycker inte att jag fick något svar i den här repliken heller, men jag välkomnar att Göran Lennmarker ändå framdeles ska se till att vi får en rimlig dialog kring de här viktiga frågorna.

Jag skulle kunna drista mig till att instämma med Birgitta Ohlsson från Folkpartiet, som anklagat regeringen för att mörka i utrikespolitiska frågor, men så långt vill inte jag gå som samarbetspartner. Ett tips är dock att börja med kom-ihåg-lappar så att vi kan få in genderhandläggare som en fråga på dagordningen för ambassaderna, feminism som en analysmetod, att vi kan diskutera hur vi ska öka stödet till SRHR och den typen av insatser och hur vi ska kunna bistå med att bygga upp kvinnojourer runt om i våra samarbetsländer.

Anf. 24 GÖRAN LENNMARKER (m) replik:

Fru talman! Jag tror att det är klokt för Sverige att ha en strategi för var vi ska finnas representerade diplomatiskt. Det finns ju många olika skäl till att vi finns i olika länder. Det alldeles centrala i detta är ju att vi kommer ifrån de gamla föreställningarna att om vi måste utöka i Europa därför att vi där får nya medlemmar i EU eller får nya kandidatländer så måste vi automatiskt dra ned på andra ställen. Den principen bör vi komma ifrån, och sedan måste vi pröva vad det är för principer som gäller.

Samtidigt är det klart att vi också ska ha i minnet att EU:s närvaro stärks, kanske inte minst på den konsulära sidan. Vi kommer snart att diskutera detta i utrikesutskottet. Då kan man också ta med det i bedömningen.

Jag kan försäkra Carina Hägg att det är min ambition att vi ska kunna ha en god samsyn i var Sverige ska vara representerat.

Vi kan nu tacka utrikesministern för att vi ska få komma till Minsk. Jag vet inte hur många år som detta har utlovats, och nu äntligen blir det verkställt. Det är väl tio–tolv år sedan, kanske 15 år, som det började diskuteras – jag har glömt bort det nu. Det var i mitten av 90-talet. Det är väl ett bra steg i rätt riktning!

Anf. 25 VERONICA PALM (s):

Fru talman! Den alternativa socialdemokratiska utrikespolitiska deklarationen bär ett namn. Den heter *En rättvis värld är möjlig*. Det gör den därför att vi ser att vi lever i en orättvis värld, och vi är fullt och fast övertygade om att det går att förändra. En rättvis värld är möjlig.

Det är flera socialdemokrater som är anmälda på talarlistan här i dag, och vi försöker beröra några av de områden som vi tror kan leda något närmare en rättvis värld. Jag kommer att ägna mina minuter åt att prata om nedrustning och nedrustningspolitik.

Jag hade förmånen att för något år sedan ha en grupp med elvaåringar i riksdagen. Vi satt i Sammanbindningsbanan och drack läsk, åt bullar och pratade politik. Jag frågade dem: Hur ska vi få en värld som inte har krig och fattigdom?

Elvaåringarna funderade, pratade i smågrupper och käkade bullar, och efter ett tag kom de fram med det enkla svaret: Ta bort alla vapen!

Inte långt efter det här kom Kofi Annans högnivåpanel med en skri- velse som säger att ett av de stora hindren för att nå millenniemålen om fattigdomsbekämpning är vapen, tillgång till vapen, konflikter i världen och det faktum att vi använder pengar till vapen i stället för till fattigdomsbekämpning. Mer än 1 000 miljarder US-dollar är de samlade försvarsutgifterna i världen. Mindre än en tiondel av det använder den rika världen till utvecklingsbistånd i den fattiga världen.

Barn är kloka. De såg det som högnivåpanelen kunde se. Vårt ansvar som politiker är att också göra verklighet av detta.

Konkret handlar det om att antalet vapen i världen måste minska. Vi måste få en mer restriktiv, tydlig och hållbar uppförandekod för vapenexport på EU-nivå. Men det handlar också om att den svenska exportpo- litiken måste göras tydligare. Svensk vapenexport ska präglas av en re- striktiv hållning och av en politik som är anpassad till världen som den ser ut i dag.

För ganska lång tid sedan lades Krigsmaterielutredningens betän- kande på riksdagens bord. Det har remissbehandlats, och det finns en färdig möjlighet för regeringen att lägga fram en proposition.

Som socialdemokrat vill jag ha en restriktiv vapenexportlagstiftning, en vapenexportlagstiftning som tar hänsyn till mänskliga rättigheter och demokrati och som också omfattar import av vapen till Sverige.

Den socialdemokratiska politiken är tydlig när det gäller Nato. Vi sä- ger bestämt nej till Natomedlemskap. Vi gör det inte, som Alf Svensson antydde, för att det är någon gammal tradition. Vi gör det av två tydliga skäl. Vi vill inte ingå i en allians med gemensamma försvarsförpliktelser. Vi vill inte ingå i en militärallians. Det andra skälet är att vi inte vill vara en del av ett kärnvapenparaply, som Nato de facto är.

Det leder mig ganska osökt över till nästa fråga, nämligen kärnvapen. Jag känner en djup oro över att världen rustar. Världen rustar, och vi har haft en översynskonferens om NPT-avtalet som innebar många steg bakåt. Men värre än det är att det pågår en rundning av NPT-avtalet genom USA:s deal med Indien om att ge möjligheter till att ta del av kärnteknik utan att vara en del av NPT-avtalet. Sverige är ett av de länder som måste godkänna det här, ett NSG-land, och min uppmaning till den svenska regeringen är: Säg nej! Vi vill inte att fler länder ska ha tillgång till kärnteknik och utveckla kärnvapen. Vi vill ha en nedrustning av kärnvapen, och vi vill ha mindre spridning.

Nästa viktiga fråga, där Sverige har en stolt tradition, är internationella avtal för att reglera vapenhandel. Vi har under lång tid arbetat med att reglera klustervapen. Sverige har varit mycket aktivt och drivande i arbetet, och nu vill Socialdemokraterna ta nästa steg. Vi tror att det är dags att Sverige ställer sig bakom ett internationellt förbud mot användande av klustervapen – ett internationellt förbud med en tydlig definition av vad ett klustervapen är. Det socialdemokratiska partiet vill därför rikta uppmaningen mot regeringen att i slutet av nästa vecka vid konferensen i Oslo säga att Sverige är berett att ställa sig bakom ett internationellt förbud mot användning av klustervapen med en tydlig definition av vad detta är.

Jag väljer att avsluta här med att kort sammanfatta: Nej till Nato, internationellt förbud mot klustervapen, en tydlig vapenexportlagstiftning som säkrar demokrati och mänskliga rättigheter och en fortsatt kamp mot kärnvapen i världen.

Anf. 26 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Jag tycker att det låter väldigt bra när Veronica Palm säger att Socialdemokraterna vill ha en mer restriktiv vapenexportpolitik och att vi ska sätta mänskliga rättigheter främst, före ekonomiska intressen. Men jag skulle vilja be Veronica Palm förklara hur det hon säger går ihop med det som regeringen gjorde förra mandatperioden. Socialdemokraterna var ju med om att exportera vapen till Saudiarabien, och man var med om att importera vapen från Vitryssland. Jag undrar hur det kan gå ihop med det som Veronica Palm säger.

Anf. 27 VERONICA PALM (s) replik:

Fru talman! Vi har en vapenexportlagstiftning i dag som inte reglerar import – dessvärre – vilket gör att en regering, oavsett vilken det är, inte kan välja varifrån man importerar. Vi har importerat från Vitryssland och från Israel. I Vitrysslands fall stöder vi en diktatur och dess vapenindustri, och i Israels fall stöder vi en ockupationsmakt som konsekvent bryter mot folkrätten, och dess vapenindustri.

Det är naturligtvis fullständigt förkastligt. Därför har den socialdemokratiska partikongressen i strid med utredningen varit tydlig med att säga att vi vill ha en reglering också när det gäller import. Samma regler ska gälla för export som för import av vapen för att vi inte ska stödja länder som bryter mot mänskliga rättigheter och demokrati.

Anf. 28 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Det är bra att den socialdemokratiska kongressen vill införa en begränsning vad gäller importen, men det finns i dag ingenting i lagen som säger att man måste välja det billigaste alternativet. Det säger inte lagen. Den socialdemokratiska regeringen hade alltså mycket väl kunnat välja att inte köpa lasersikten av Vitryssland och på det sättet stödja den regimen.

Sedan fick jag inte något svar på frågan om exporten. Hur kan Veronica Palm stå och säga att vi ska ha en restriktiv exportpolitik medan den förra, socialdemokratiska, regeringen inte alls levde upp till de orden utan med ett leende accepterade att till exempel exportera vapen till Saudiarabien, något som vi i Folkpartiet var starkt kritiska till?

Anf. 29 VERONICA PALM (s) replik:

Fru talman! Det jag säger är att det behövs en tydligare lagstiftning, och det behövs en ny lagstiftning som går i samklang med hur vapenindustrierna ser ut i Europa i dag. De är djupt sammanflätade, och därför måste vi ha en tydligare lagstiftning.

Jag är ganska övertygad om, även om vi aldrig kommer att få veta det, att om vi hade haft en försvarsminister som gått in och använt ministerstyret gentemot Försvarsmakten och deras inköp hade det funnits en och annan folktopist som gladeligen anmält detta till konstitutionsutskottet. Det får vi dock aldrig veta.

Det är bättre att ha en tydlig lagstiftning där vi säger: Import och export ska likställas beträffande kriterierna. Det gäller demokrati och mänskliga rättigheter.

Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (m) replik:

Fru talman! Jag vill bara i all korthet säga att det är alldeles utomordentligt att Veronica Palm tar upp de viktiga icke-spridningsfrågorna på kärnvapenområdet. Där pågår mycket, och vi måste vara engagerade eftersom det är en bekymmersam utveckling.

Vi har anledning att välkomna det preliminära avtal som slöts i Beijing i går vad gäller Nordkorea. Vi arbetar intensivt med Iranfrågan och hoppas kunna hitta en väg framåt. Men det vet vi inte ännu.

Sedan tog Veronica Palm upp Indien. Indien är ju ett land som blivit kärnvapenmakt och som stått utanför icke-spridningsregimen och icke-spridningsavtalen. Där har vi emellertid ett intresse av att på ett eller annat sätt få in Indien som strategisk aktör i många andra frågor och så långt som möjligt få in dem i en heltäckande icke-spridningsregim. Det är en del av avtalet med USA.

När vi ska värdera hur vi tar ställning till detta är det en viktig faktor, tycker jag, att titta på Indiens möjligheter att bli en ansvarstagande strategisk aktör och så långt som möjligt komma in i den icke-spridningsregim som Indien tidigare stått helt utanför.

Anf. 31 VERONICA PALM (s) replik:

Fru talman! För mig finns inget så långt som möjligt, Carl Bildt. För mig finns ja eller nej. För mig är man antingen en NPT-stat, skriver under avtalet, som dessvärre antagligen behöver gås igenom ett varv till,

och förbinder sig att icke sprida – att nedrusta, inte upprusta – eller så är man det inte.

Det som USA, säkert av andra skäl, gör med Indien är att låta dem åka i gräddfil. Indien är en viktig aktör på den globala marknaden, vilket alla i kammaren vet, av andra skäl. Att för att få stöd av Indien tillåta dem att utanför internationella avtal få tillgång till kärnteknik är inte bra. Det eroderar fullständigt möjligheterna till ett avtal som innebär att vi också kan ställa krav på andra stater att nedrusta och att icke sprida.

Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (m) replik:

Fru talman! Jag noterar och lyssnar. Uppenbarligen är det Veronicas uppfattning att vi ska förorda att Indien helt och hållet står utanför icke-spridningsavtalet och att vi inte ska välkomna några av de steg som Indien nu tar vad gäller både att bli strategisk aktör och att gå in i kontrollregimen och icke-spridningsregimen.

Sedan kommer delar att stå utanför – ja. Så är det också med andra kärnvapenmakter. Det är så världen ser ut. Men om vi vill stärka en icke-spridningsregim och inte bara vara talibaner i vår inställning till det måste vi vara beredda att ta de steg som är möjliga att ta. Att säga nej till dem är att försvaga icke-spridningsarbetet.

Anf. 33 VERONICA PALM (s) replik:

Fru talman! Min hållning är att vi naturligtvis måste ha internationella avtal som omfattar samtliga, och självfallet är det viktigt att ha med Indien. Men när vi nu går mot en riktning där Indien, av andra skäl, får en gräddfil får det inte ske utan debatt. Sverige är de facto en av de 45 stater i Nuclear Suppliers Group som godkänner avtalet med Indien. Det måste finnas en öppen och tydlig debatt där vi säger att vi tycker att det är viktigt att få med Indien och att de ska in i NPT-avtalet, på ett eller annat sätt. De ska inte ha en gräddfil, och vi ska inte – hur ska jag uttrycka det utan att det blir äckligt? – köpslå med Indien, som är en viktig marknadsaktör, och ge dem rätten till kärnteknik.

Avtalet är viktigt, det är viktigt med en öppen debatt, och det är viktigt att återgå till regleringar, både när det gäller icke-spridning och – vilket är minst lika viktigt – när det gäller nedrustning av de erkända kärnvapenstaterna.

Anf. 34 BJÖRN HAMILTON (m):

Fru talman! Jens Stoltenberg i Norge, som jag vanligtvis inte citerar, konstaterade för inte så länge sedan att de senaste 20 åren i mänsklighetens historia trots allt givit större frihet, större välstånd och större välbefinnande för ett stadigt ökande antal människor än någon gång tidigare. Han konstaterade bland annat att den globala barnadödligheten halverats på ett par årtionden, att antalet poliofall minskat med 99 procent sedan 1988, att genomsnittsinkomsten ökat med 200 procent på 50 år samtidigt som världens befolkning vuxit kraftigt, att antalet krig mellan stater nästan halverats på tio år, att en och en halv miljard fler människor lever i samhällen med demokratiska flerpartisystem jämfört med 1990 samt att antalet demokratier ökat från 45 till 125 på 30 år.

Fru talman! Världen utvecklas i en positiv riktning trots allt dagligt elände som vi matas med genom medierna. Mycket av den ekonomiska tillväxten sker för närvarande i Asien och då framför allt i triangeln Kina–Indien–Japan. Vi har giganterna Indien och Kina som bägge har en rasande snabb ekonomisk utveckling men under olika förutsättningar. Bägge länderna tillhör befolkningsmässigt de största i världen men växer i två helt skilda politiska system – Indien som världens största demokrati och Kina som fortfarande lever kvar i en kommunistisk diktatur men har antagit kapitalismens spelregler.

Europas och EU:s ekonomier och tillväxt måste stärkas för att stå sig i konkurrensen med USA borta i väster och med Kina–Japan–Indien borta i öster. För att hålla en så hög tillväxt krävs tillgång till energi, vilket får en alltmer avgörande strategisk betydelse.

Efter att Rysslands president Vladimir Putin besökte Indiens president Abdul Kalam i slutet av januari i år står det klart att Indien öppnar för rysk energi. Ryssland har tecknat ett preliminärt avtal om att bygga fyra nya kärnkraftsreaktorer i Indien, utöver de två som Ryssland redan bygger. Det finns dock för närvarande restriktioner mot att hjälpa Indien med kärnkraft eftersom landet inte undertecknat icke-spridningsavtalet.

Även USA är månt om att ha goda förbindelser med Indien. Detta ska ses i skenet av att Kina alltmer växer fram som den största konkurrenten till USA på den globala arenan. USA visar nu ett stort intresse för att sälja kärnkraftsteknologi till Indien. Det betyder att Indien utgör en alltmer avgörande bricka i det stormaktspolitiska spelet. För Putin spelar Indien en viktig världspolitisk roll som motvikt till USA:s vilja att dominera. Den ryske presidenten har även officiellt framhållit att Kina och Indien är de viktigaste samarbetspartnerna för Ryssland. Samtidigt som det inom EU alltmer förs diskussioner om att organisationen måste sträva efter att minska sitt beroende av rysk gas och olja finns det således för Moskväs del närliggande alternativa kunder.

Kina och Indien är världens två folkrikaste nationer. Bägge länderna har ett stort behov av energi för sina snabbväxande ekonomier. Ur Beijings och New Delhis perspektiv kan därför Ryssland vara en självklar samarbetspartner.

Fru talman! När Indiens statsbudget för 2005–2006 presenterades beskrevs fattigdomsbekämpningen som central. Anslagen ökade även till primär hälso- och sjukvård samt till grundläggande utbildningar. Pengar satsades också på att förbättra infrastrukturen på landsbygden.

Som exempel på den globaliserade ekonomin kan nämnas att den brittiska mobiljätten Vodafone köpte 67 procent av den indiska operatören Hutchison Essar för drygt 11 miljarder dollar. Priset som Vodafone betalar har av en del företag i branschen beskrivits som obscent högt. Vodafones chef Arun Sarin, född i Indien men amerikansk medborgare, menar dock att priset är motiverat med tanke på den enorma potential han ser på den indiska marknaden. Antalet nyare mobilabonnenter där växer nu snabbare än till och med i Kina, men trots detta har mer än 85 procent av Indiens befolkning ingen egen mobil, och mobilnäten täcker bara halva landet. Marknaden är alltså enorm.

Fru talman! Kinas ekonomi växer extremt snabbt. Kinas handelsöverskott för januari månad i år landade på 15,9 miljarder dollar, vilket motsvarar 110 miljarder svenska kronor. Jämfört med januari 2006 innebär det en ökning med 67 procent. Kinas bnp har stigit med över 10 procent fyra år i rad. Förra årets tillväxt landade på 10,6 procent.

I dag har Kina avancerat till världens fjärde största ekonomi, men man är trots detta inte medlem i G 7-gruppen. Den goda tillväxten sätter nu ytterligare press på att revalvera landets valuta. Enligt många experter är den kraftigt undervärderad, vilket gynnar kinesisk export.

Fru talman! I regeringsförklaringen från i höstas fastslås att Sveriges utrikespolitik ska vara en tydlig röst för demokrati och mänskliga rättigheter samt att Sverige ska vara en del av kärnan i Europa. Det är viktigt att Sverige nu tar en aktiv del i Europa och i den globala utvecklingen.

Anf. 35 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Efter Tyskland tar Portugal över ordförandeskapet i EU. Vi ser framför oss ett EU–Afrika-toppmöte och i Lissabon en nord–syd-dialog. Parisagendan ska nästa år följas upp i Ghana. Ett förmöte planeras redan nu i mars. Jag undrar: Vilka substantiella frågor tar regeringen upp i dessa processer?

Jag kan ge ett tips. Privata vårdbolag i Storbritannien har rekryterat tusentals läkare och sjuksköterskor från Sydafrika och andra utvecklingsländer de senaste tio åren. En förutsättning för svenska Capio, som driver 20 sjukhus i England, är just denna rekrytering. Den offentliga vården i Storbritannien får inte ägna sig åt denna typ av rekrytering. Därför är företagen viktiga för rekryteringen från utvecklingsländerna.

Det här tycker jag är något för regeringen att fundera över. Vem har ansvaret?

Om den enskilde väljer att byta både land och arbetsgivare är det upp till den enskilde. Men vad tycker regeringen om att man bygger upp vårdstrukturer som leder till att vården i många av våra samarbetsländer dräneras på personal? Vad tycker regeringen om detta? Jag ser att socialministern är på väg i den här riktningen.

Anf. 36 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Fru talman! Carina Hägg, för det första förstod jag inte riktigt frågan. Jag hör lite dåligt här framme, och det talades väldigt fort. För det andra har jag ännu inte tagit plats i regeringen, så jag har svårt att svara på vad regeringen skulle tycka i den här frågan. Förmodligen kommer jag aldrig att bli statsråd, men om jag skulle bli det ska jag återkomma i frågan.

Anf. 37 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är viktigt att Hamilton i sin roll som ordförande i EU-nämnden följer de europeiska diskussioner och samtal som redan pågår. Portugals ordförandeskap planeras ju inte i samma ögonblick som Tyskland lämnar över ordförandeskapet. Det planeras redan nu. I de processerna, där man från Portugals sida kommer att prioritera Afrikafrågorna och planerar för ett toppmöte, är det viktigt att vi redan nu för in angelägna frågor.

Prot. 2006/07:60

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Jag menar att den dränering av vårdpersonal som sker genom uppärbetade strukturer – bortsett från att människor har rätt att välja arbetsplats och land – är något som vi gemensamt måste fundera över. Kan vi föra in det i de diskussioner som det portugisiska ordförandeskapet nu har inlett?

Anf. 38 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Fru talman! Jag är medveten om att man i EU arbetar i ett treordförandeskapsperspektiv, alltså i en trojka. Om man för diskussioner som en svensk regering kan acceptera är vi självklart beredda att fortsätta ett sådant arbete.

Afrika är en kontinent som regeringen vill prioritera, men någon ytterligare kommentar till Carina Häggs resonemang har jag inte.

Anf. 39 BODIL CEBALLOS (mp) replik:

Fru talman! Jag konstaterar att Björn Hamilton och jag båda är intresserade av energins betydelse för utvecklingen i världen. Björn Hamilton säger att Ryssland har andra marknader att vända sig till. Då återkommer jag till detta med gasledningen.

Vi har pratat om att energiförsörjningen i Europa skulle kunna handla om bilateral verksamhet. Jag menar att den måste vara gemensam, eftersom vi faktiskt har klimatmål som säger att vi ska minska mängden fossila bränslen och minska utsläppen.

Du, Björn Hamilton, är ju ordförande i EU-nämnden. Jag vill veta om du anser att energiförsörjningen och målet om att minska klimatpåverkan är en gemensam angelägenhet eller en fråga för enskilda stater och bilaterala överenskommelser.

Anf. 40 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Fru talman! Som framgick av mitt anförande är energifrågorna strategiskt oerhört viktiga för utvecklingen i hela världen. Det är klart att man måste hantera det i samverkan mellan olika stater, alltså på en bred basis.

Jag tror att energifrågorna kommer att påverka våra liv in i minsta detalj framöver. Framför allt kommer de att få en militärstrategiskt stor betydelse.

Vi kommer att få syssla mycket med energifrågor i framtiden. Då gäller det att hitta energieffektiva system, för vi måste också mätta alla fattiga munnar och kroppar i världen.

Anf. 41 BODIL CEBALLOS (mp) replik:

Fru talman! Jag konstaterar att vi båda anser att energi är en viktig fråga, både vad gäller klimatet och vad gäller säkerhetspolitiken. Jag fick inget riktigt svar på om du anser att EU:s energiförsörjning är en fråga för EU, eller om den bara ska handla om bilaterala överenskommelser mellan länderna. Anser du att gasledningen är en fråga för EU, eller är den en fråga bara för Ryssland och Tyskland?

Anf. 42 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Fru talman! Jag tänker inte gå in på diskussionen om gasledningen just nu. Det är inte en fråga för Sveriges riksdag för närvarande. Den kommer väl hit senare.

Det är klart att energifrågorna i stort måste hanteras gemensamt inom unionen – och inte bara inom unionen utan förmodligen i större sammanhang i framtiden.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 43 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp):

Fru talman! Förra veckan besökte justitieutskottet den europeiska organisationen för åklagarsamarbete. Vid lunchen hamnade jag bredvid två äldre herrar – en tysk åklagare och en holländsk domare. Det slog mig efter att vi hade pratat ett tag hur fantastiskt det faktiskt är: Här sitter en holländare och tysk och pratar med varandra!

Relationen kunde ha varit en helt annan. Jag såg framför mig bilder av deras fäder, där den ene ockuperade den andres land. Vad gäller deras farfäder låg de antagligen i första världskrigets skyttegravar och siktade på varandra med gevär.

Den europeiska unionen har verkligen lyckats med att bryta vår krigs-tyngda historia. Men vi kan inte ta för givet att detta ska vara för evigt, utan det gäller att värna den organisation som nu är 50 år gammal.

Därför är det så bra att vi nu har en ny regering i Sverige. Alliansen vill inte bara att Sverige ska vara medlem i EU utan också att Sverige aktivt stärker EU och tillhör dess inre kärna. Det är att ta ansvar, ha visioner och visa ledarskap.

Svenska folket röstade bort den regering som i tolv år misskötte vårt samarbete med EU och oftast talade illa om det här hemma. Precis som socialdemokraterna saknar en jobbpolitik saknade de en EU-politik.

Det var härligt förra veckan i Bryssel att höra både svenskar och andra säga att de verkligen har märkt av hur de svenska ministrarna nu närvarar i EU-samarbetet.

Vi behöver ett fungerande EU inte för att göra allt men för att lösa det som vi inte klarar av själva. Jag tänker framför allt på tre frågor där vi verkligen behöver EU.

Det första gäller klimathotet. Det andra gäller hur vi ska få till stånd en värld med fred och respekt för mänskliga rättigheter och demokrati. Det tredje gäller att vi ska kunna bekämpa den organiserade brottslighet som breder ut sig även i vårt land och med förgreningar runt om i världen. Vi behöver verkligen EU.

Samarbetet utvidgas med allt fler medlemmar. Det är mycket positivt både för oss och för dem. Vi säkrar demokrati, marknadsekonomi och respekt för mänskliga rättigheter i de länder som kommer med i EU.

Att fler länder blir medlemmar i EU, och dörren bör stå fortsatt öppen för fler, innebär också svårigheter att komma överens och fatta beslut. När det är 27 länder är det svårt att med enighet kunna komma till beslut. I bästa fall blir besluten urvattnade och i värsta fall blir de inte ens fattade.

Därför behöver vi det nya fördraget. Det stoppades i frysboxen för två år sedan när det blev nej i Frankrike och Holland. Nu ska det tinas upp under det tyska ordförandeskapet, och man ska försöka att komma vidare i frågan.

Två länder sade nej, men 16 länder har sagt ja och 7 länder avvaktar, däribland Sverige. Men egentligen avvaktar inte vi i Sverige. Det är bara en formell sak att vi avvaktar. I realiteten finns en bred majoritet i Sveriges riksdag som är för fördraget.

Regeringen vill att Sverige ska tillhöra EU:s inre kärna. När jag hör ordet kärna tänker jag på en frukt eller grönsak. Om man ska likna EU vid någon frukt eller grönsak ser jag gärna en soluppvärmd röd tomat. Likt EU har tomaten en kärna som består av många små olika kärnor.

Regeringens målsättning innebär som jag ser det att vi ska vara närvarande i alla kärnor och vara beredda att kompromissa för att stärka EU. Vi ska inte plocka russinen ur kakan utan verkligen vara med överallt och vara beredda att kompromissa. Jag tycker att det är mycket bra.

Som liberal vill jag att Sverige ska tillhöra alla kärnorna. Jag ser vissa områden där regeringen behöver tänka om lite grann. Ett sådant är rätts-samarbetets kärna. Det vore väldigt positivt om regeringen kunde vara beredd att driva på för att majoritetsbeslut ska användas inom rättsområ-det och att vi inte ska hålla fast vid enhällighet på detta område.

En annan kärna som det är viktigt för Folkpartiet att Sverige ska tillhöra är det ekonomiska området och euron. Folkomröstningen år 2003 sade nej. Det sades i debatten då att vi inte kommer att ha en ny folkomröstning förrän tidigast år 2010.

Omvärlden förändras. Det finns anledning att ompröva beslutet. Allt fler länder går med i både EU och eurosamarbetet. Slovenien bytte till euro vid årsskiftet. Cypern och även Malta är på väg och kanske även Estland till nästa år.

Kommerskollegium redovisade nyligen en studie som visade att Sverige genom att stå utanför eurosamarbetet har förlorat 200 miljarder kronor i förlorade export- och importintäkter. 200 miljarder kronor är väldigt många arbetstillfällen.

Det finns all anledning att ta frågan i förnyat beaktande. Vi ska inte ha en ny folkomröstning innan år 2010, men varför inte år 2010 i samband med valet? Sverige behöver gå med i eurosamarbetet.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag ta upp frågan om Vitryssland. Jag har besökt landet flera gånger och har sett hur förtrycket hårdnar. Folkpartiet har länge i riksdagen krävt ett ökat engagemang från Sveriges och EU:s sida.

Det är oerhört glädjande att se att Sverige ska öppna en ambassad i Minsk och att vi ska öka biståndet till Vitryssland. Det är någonting som Socialdemokraterna ofta utlovade men aldrig genomförde.

Anf. 44 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Vi har nu fått den utrikespolitiska debattens största folkpartistiska nyhet presenterad, att man ser tomaten som den stora symbolen för EU. Jag måste säga att det i mina ögon är en lite märklig tomat. Tomaten, denna mjuka grönsak, står ju ofta för motståndet.

Jag noterade också det som var frånvarande i Cecilia Wigströms tal här i dag. I dag lyfte man inte fram Dawit Isaak, och folkmordet i Darfur nämndes inte. Var det bara retorik när Folkpartiet talade om folkmord i Darfur före valet?

Regeringen har nu, som vi har hört i deklarationen, definierat ned folkmordet till lidande. Först var det folkmord, sedan kris och nu lidande. Utrikesminister Laila Freivalds definierade det som hände i Darfur som folkmord.

Ögonen riktar sig fortfarande mot detta regionala område. Darfur är en del av Sudan. Problemen är inte lösta. Vi har fortfarande anledning att

konstatera att hundratusentals liv skördas och människor har drivits på flykt.

Det är viktigt att vi fortsätter engagera oss för Darfur. Men vart tog Cecilia Wigströms engagemang för Darfur vägen när Folkpartiet blev en del av regeringen? Varför har folkmordet reducerats till lidande i dagens debatt?

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 45 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Först och främst vill jag säga att mitt anförande inte bara handlade om tomater. Jag tycker att tomater är väldigt goda, särskilt om de legat framme i solen och inte förvarats i kylskåp.

Det viktiga jag tog upp i mitt anförande var EU-frågorna. Vi har en engagerad regering som sysslar med detta, till skillnad från den socialdemokratiska regeringen. Det är viktigt att vi börjar diskutera EU-frågorna i hela samhället. Med regeringens ledarskap kommer debatten och diskussionen om hur viktigt EU är också att få fotfäste i de breda befolkningslagren i Sverige.

Carina Hägg frågade om Dawit Isaak och Darfur. De frågorna togs upp av min kollega Birgitta Ohlsson. Det är väldigt tydligt var Folkpartiet står i de frågorna. Jag leder riksdagens tvärlinje Dawit Isaak-grupp som kämpar för att han ska bli fri. Folkpartiet har hela tiden, och det gjorde Birgitta Ohlsson också, hävdad att vi måste agera för att stoppa folkmordet i Darfur.

Anf. 46 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Det är viktigt att vi är väldigt klara på den här punkten innan vi lämnar kammaren. Ska jag uppfatta det så, vilket jag gör när jag tolkar vad Cecilia Wigström säger i sin replik, att folkmordet i Darfur inte längre är ett folkmord för Folkpartiet?

Det var ett epitetsord och en beteckning som bara var viktig när man var i opposition. Nu är det inte ens längre en kris, vilket vi såg i regeringsdeklarationen. I utrikesdeklarationen är det nu ett lidande.

Står Folkpartiet bakom det? Är det Folkpartiets politik? Jag vill veta det från Cecilia Wigström som tidigare har varit engagerad i den debatten. Jag uppskattar att få ett svar även från Cecilia Wigström i nästa replik.

Anf. 47 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Från Folkpartiets sida anser vi att det är ett folkmord som sker i Darfur. Vi har så klart en alliansregering där vi gör vissa kompromisser. Men jag vet att våra alliansbröder och allianssystrar ser lika allvarligt på situationen som vi.

Oavsett vad man ger det för epitetsord är det ett fruktansvärt lidande. Det är mördande och massvåldtäkter. Vi i alliansregeringen är överens om att försöka stoppa detta. Detta engagemang från regeringens sida är vällovligt. Jag har stora förhoppningar med den utrikesminister vi har att också nå framgångar i den frågan.

Det är riktigt som Carina Hägg säger: Jag har varit engagerad vad gäller folkmordet i Darfur. Det var jag väldigt mycket för att den förra socialdemokratiska regeringen gjorde för lite för att stoppa folkmordet.

Den hänvisade bara till FN och gömde sig bakom AU när vi alla faktiskt har ett ansvar.

Anf. 48 VERONICA PALM (s) replik:

Fru talman! Det är ganska tydligt att det finns olika ingångar i den här utrikespolitiska debatten. Den socialdemokratiska skuggrapporten eller skuggdeklarationen heter *En rättvis värld är möjlig*. Samtliga borgerliga företrädare fokuserar på Europa eller till och med på EU som kärnan för utrikespolitiken.

Jag blir lite upprörd nu, så jag ska försöka koncentrera mig. Men det här är föraktfullt. Man kan vara föraktfull mot den socialdemokratiska regeringen, men att vara föraktfull mot det svenska folket tycker jag är lite tragiskt. Man sopar bort en folkomröstning med så djupt engagemang och så viktiga debatter som den vi hade om medlemskapet i en valutaunion. Man säger: Ja, ja – nu går vi vidare. Men ska vi fördjupa samarbetet?

De människor jag mötte sade ett klart och tydligt nej till ett valuta-samarbete av politiska skäl och inte av någon rädsla för Europa, som man ibland kan få utmålat för sig. Jag vill uppmana Cecilia Wigström att be om ursäkt.

Anf. 49 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Jag tänker definitivt inte be om ursäkt för min åsikt. Den är att eurosamarbetet är oerhört viktigt för Sverige. Svenska folket sade nej 2003, men omständigheterna har ändrats. Jag tycker att det vore föraktfullt att inte ge svenska folket en chans att ta en förnyad prövning av frågan.

År 2003 hade vi inte 27 länder i EU-samarbetet. Det är en helt ny situation. Det är ett helt nytt EU som vi har i dag. Fler länder är på väg in i eurosamarbetet. Vi kan också numera bedöma de negativa effekterna av att vi stått utanför. 200 miljarder kronor i uteblivna export- och importintäkter – det är många arbetstillfällen.

Jag har inte läst er skuggrapport. Men jag blir lite orolig, för jag antar att det inte står så mycket om EU där. Det bekräftar bara det som har varit problemet med socialdemokratin: Ni har inte tagit EU-samarbetet på allvar. Man måste vårda detta.

Jag träffade som sagt två domare. Vem vet? Man kan inte ta freden för given. Vi måste hela tiden och ständigt arbeta för att stärka det europeiska samarbetet.

Anf. 50 VERONICA PALM (s) replik:

Fru talman! Man kan inte heller ta måttningen för given. Vi vet att det är massor med människor som svälter i världen. Vi i Sverige gör en viktig insats med ett bistånd som även i den här budgeten nådde 1 procent i rambistånd. Men 1 ½ miljard trollades bort genom någon budgetteknisk fint på Finansdepartementet. Folkpartiets företrädare säger: Nej, så där ska det inte vara nästa gång. Det där visste vi inte riktigt om, och nu tror vi att det bara är en tillfällighet. Så säger man.

Men när man går tillbaka till det som är Cecilias och den borgerliga alliansens utgångspunkt, nämligen Europa i allt väsentligt, ser man att en tredjedel av det samlade biståndet – både EU-biståndet och det bilaterala

biståndet från medlemsstaterna – försvinner på det här sättet. De försvinner antingen via avskrivningar för gamla skulder eller på gränsen till Dacbistånd eller militärt bistånd.

Jag skulle vilja ställa en fråga till Cecilia Wigström. Tycker du att det här är ett bra sätt att samordna en gemensam europeisk politik? Ska vi ha mer av borttrollning av humanitärt bistånd i nästa budget?

Anf. 51 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är olyckligt att göra som Veronica Palm gör, det vill säga att mena att det finns ett motsatsförhållande mellan att vara engagerad i Europa och att bry sig om den övriga delen av världen. Jag tycker att detta går mycket väl ihop; det går hand i hand.

Folkpartiet är det första parti som verkligen har stått på barrikaderna för att vi ska ha ett stort bistånd. Men om vi ska få bättre villkor för fattiga och förtryckta människor runt om i världen så behöver vi ett starkt EU. Sverige som ett litet land kan inte självt se till att ge dem fred – för det är vad som verkligen behövs om man ska utrota fattigdom. Det behövs också respekt för mänskliga rättigheter och demokrati. Det är någonting som vi inte kan hjälpa de här länderna med om vi inte samarbetar inom EU.

EU kan vara en fantastiskt stor och stark kraft för det goda i världen, som mänskliga rättigheter. Det är någonting som vi måste använda oss av. Därför ser jag att man kan vara engagerad både i Europa och i omvärlden. Det går hand i hand.

Anf. 52 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Cecilia Wigström säger att hon är stolt över att ha en regering som är aktiv i EU-politik. Vi ska tillhöra EU:s kärna.

Utbildningsminister Lars Leijonborg var på EU-nämndens möte i går. Han skulle inte åka på nästa möte.

Vi hade en diskussion om EU:s deklaration om EU:s framtid för en månad sedan. Enligt återrapporten till EU-nämnden sade den svenska ministern Cecilia Malmström ingenting, medan andra ministrar sade att det var en vansinnig process. I återrapporten skrev man till och med *completely crazy*. Det är ganska starka ord. Vad sade den svenska EU-ministern? Ingenting.

Är det vad Cecilia Wigström kallar att tillhöra kärnan och vara aktiv? Nej, att vara aktiv i EU-politiken är också att ta ställning och ifrågasätta saker. Vi vet att den svenska opinionen är kritisk till EU. Den tycker inte att vi ska ge mer makt åt EU. Kan inte Cecilia Wigström säga något om det?

Anf. 53 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Jag ska säga något om det som Ulf Holm inledde med, nämligen detta med att vara aktiv och säga något.

Ulf Holm berättade att Cecilia Malmström hade suttit tyst på ett möte medan andra kritiserade. Antagligen var det så att Cecilia Malmström var tyst eftersom hon helt enkelt höll med.

När jag i förra veckan var i Bryssel med EU-nämnden fick vi höra att EU-samarbetet har ändrats mycket. Det innebär att sedan det blev 27 medlemsländer kan varje land inte yttra sig, det tar alldeles för lång tid.

Prot. 2006/07:60

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Man har märkt en radikal kulturförändring, där avsevärt färre länder yttrar sig. Då blir det också mer effektivt.

Man kan inte efter ett ministerrådsmöte dra slutsatsen att Cecilia Malmström inte är aktiv. Hon är den bästa EU-minister vi någonsin har haft; Bosse Ringholm var i princip aldrig närvarande i Bryssel. Inte nog med det, hon har också inlett ett arbete med Sveriges alla län för att åka runt och prata och diskutera EU och föra ut EU-frågorna i hela Sverige.

Anf. 54 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Svaret är att Sverige inte ska yttra sig i EU. Vi ska sitta som en ja-sägande nickedocka och låta andra stater diskutera EU:s framtid. Jag skulle vilja ha en regering som pratade om EU:s framtid i ett öppet perspektiv och inte bara centrerat till dagens EU. Dagens EU är inte framtidens EU. Det kräver nya utmaningar och nya infallsvinklar, och Sverige borde faktiskt vara med i diskussionen om framtidens EU.

Jag tycker inte att EU ska ha mer makt. Men jag inser att vi nog kommer att få vara med i EU några år till.

Den stora omvälvningen i Cecilia Wigströms tal var att vi ska öppna för en ny folkomröstning om euron redan 2010. Var är respekten för svenska folkets åsikt? Vi har haft en folkomröstning om detta. Det var ett politiskt och ideologiskt ställningstagande att vi inte ska vara medlemmar i EMU. Jag hoppas att Cecilia Wigström kan acceptera detta beslut.

Anf. 55 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Ulf Holm säger att regeringen bara kommer att vara ja-sägare. Det tror jag inte alls.

Det viktiga är att om vi vill tillhöra EU:s inre kärna och bidra aktivt till EU-samarbetet måste vi också kompromissa, ibland säga ja och ibland säga nej.

Man kan inte göra som Miljöpartiet vill, det vill säga lämna hela EU och vända det ryggen. Det är inte Europas framtid. Jag tror inte att det i något annat land finns stöd för den vision som Miljöpartiet har för framtiden.

Jag tycker ändå att Ulf Holm kan ge regeringen ett erkännande. Vi har en seriös regering som på allvar vill diskutera EU-frågorna på ett öppet sätt med svenska folket och i Sveriges riksdag och som vill ta sig an framtidsutmaningar såsom klimathotet, den globala brottsligheten och hur vi ska uppnå en fredlig värld framöver.

Anf. 56 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Jag tror att jag kan lugna Cecilia Wigström på en punkt. Eurocentrismen är lika fördelad mellan den påstådda socialdemokratiska oppositionen och regeringsmakten. Lyssnade man på Urban Ahlins anförande tidigare kunde man notera att det var EU som skulle göra nästan allting här i världen. Där delar jag den tidigare inlaga som Carl Bildt bidrog med om att det är ganska likt i ganska mycket mellan det som påstås vara opposition och det som är regeringsmakt.

Jag ska ge Cecilia Wigström chans att säga något mer om EMU-folkomröstningen. Det är klart att man kan begära nya folkomröstningar. Visst måste vi kunna ta ställning igen om verkligheten förändras.

Men står det i så fall inte högre på dagordningen att ställa frågan om EU-medlemskapet? Den folkomröstningen skedde långt tidigare. Varför är den frågan, som det framstod alldeles nyss, så fullständigt otänkbar för Cecilia Wigström? Frågan om EMU vill hon däremot gärna ställa till folket igen. Är det bara de gånger som Cecilia Wigström inte håller med om resultatet som vi ska rösta igen?

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 57 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Jag kan hålla med Kalle Larsson om att Socialdemokraterna i mångt och mycket, precis som vi, är väldigt positiva till EU-samarbetet. Men jag hade önskat att den förra regeringen rakryggat hade vågat stå upp för detta genom aktiv handling, genom att delta i EU:s ministerråd och inte, som Bosse Ringholm, bara vara närvarande en av tolv gånger. Jag tror att Miljöpartiet och Vänsterpartiet mycket väl kan ha spelat en roll här eftersom ni var stödpartier till den regeringen och era partier är stora EU-motståndare.

När det gäller en folkomröstning om euron tycker jag att när situationen förändras i omvärlden är det helt rimligt att svenska folket, vi alla, inte ska vara bundet av ett beslut som vi fattade under helt andra förutsättningar. Som jag sade är EU helt annorlunda. Nu har vi 27 medlemsländer, och fler och fler går med i eurosamarbetet.

Anf. 58 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Just det, och därav min fråga som ännu är obesvarad. EU är helt annorlunda. Borde vi då inte kunna folkomrösta om medlemskapet likaväl som om medlemskapet i den ekonomiska och monetära unionen? Det var väl det som var huvudfrågan? Det blir problematiskt om man vill använda demokratin i form av folkomröstningar när omröstningarna tidigare har gått en emot samtidigt som man alltid accepterar dem när de har gått i ens egen riktning. Jag kan mycket väl se att vi i framtiden kommer att behöva en folkomröstning om EMU igen. Då kommer Väns-tern tillsammans med progressiva krafter och breda folklager i det här landet att segra en gång till. Men varför är det så omöjligt att tänka sig en ny folkomröstning om EU-medlemskapet för Cecilia Wigström? Svara nu på den frågan! Är folkomröstningar någonting som bara ska användas när man ska ändra folkets beslut när de har röstat fel enligt den egna personliga uppfattningen?

Anf. 59 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik:

Fru talman! Man kan ha många diskussioner om när en folkomröstning är lämplig eller inte. Jag tänker inte stå här och driva att vi ska ha en folkomröstning om EU-medlemskapet. Den frågan får Kalle Larsson själv driva med lite bra argument för varför situationen har ändrat sig. Det finns en grundläggande skillnad mellan frågan om EU-medlemskap och frågan om medlemskap i eurosamarbetet. Medlemskapet i eurosamarbetet är i grunden en teknisk fråga om valuta, men EU-medlemskapet handlar om vilka länder vi över huvud taget ska samarbeta med. Det är två helt olika grundläggande frågor. Jag tycker att det finns anledning att återkomma till frågan om euron. Det är en teknisk fråga som enbart handlar om vår valuta. Jag vill återupprepa att jag anser att vi inte kan vara bundna av ett folkomröstningsresultat som kan behöva omprövas i

dag när omvärlden har förändrats så mycket genom fler EU-medlemmar och fler medlemmar i eurosamarbetet. Vi ser nu att vi har förlorat 200 miljarder kronor på att stå utanför.

Anf. 60 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Smaka på orden i citatet: ”Det var en politik som i allt väsentligt tjänade oss väl.” Det är hämtat ur den utrikesdeklaration vi nu har fått ta del av i kammaren. Så kan man beskriva hur en av de sista spikarna i neutralitetspolitikens och alliansfrihetens kista nu slås in. Det är väl värt att påminna kammaren och dem som läser debatten i efterhand om att de första spikarna i alliansfrihetens och neutralitetens kista inte alls spikades av borgerliga företrädare utan i allt väsentligt av socialdemokratiska utrikesministrar och statsministrar. För den som kunnat följa debatten de senaste åren har glidningen i ord och uttryck varit tydlig och klar. För alla oss som har tyckt och fortsatt tycker att neutralitet och alliansfrihet är den bästa vägen att säkerhetspolitiskt garantera att Sverige inte dras in i konflikter och att förhindra utökade konflikter i världen finns det i dag anledning att ifrågasätta den borgerliga regeringens fullföljande av det Socialdemokraterna tidigare har inlett.

Det vi nu ser i den utrikespolitiska deklarationen är snarare välkommandet av närmandet till Nato, en militärallians som har många konflikter och många döda på sitt samvete. Det är ett välkomnande av EU:s militarisering i en tid när många av oss hoppades att kalla krigets sammanbrott skulle innebära färre militärallianser och färre vapen i vår värld.

Jag har all respekt för att man inte hinner nämna allting i en utrikespolitisk deklaration. Det är fullt begripligt av rent praktiska skäl. Men jag tror att frågor som hade kunnat vara med och väl hade förtjänat sin plats är till exempel situationen i Västsahara, som ingen tidigare har nämnt i den här debatten. Där är det värt att notera att i takt med att Polisario sträcker ut handen och försöker få förändring till stånd är det mycket tydligt att det marockanska förtrycket snarare hårdnar än mjuknar. Om detta nämns inget, men replikrätten är fri. Vem som helst som önskar använda den är välkommen.

Sedan tävlar utrikesministern och Socialdemokraternas främsta företrädare, i den här debatten i alla fall, om eurocentrismen som kännetecknen. Men man säger ingenting om de murar som just nu byggs runt det europeiska samarbetet. I morgon träffas EU:s justitie- och migrationsministrar för att diskutera hur det som kallas Frontex ska kunna stärkas av Sverige. Vilka fartyg, vilka båtar och eventuellt vilka poliser och militärer ska Sverige sända för att hindra flyktingar som flyr från det fattiga och konfliktdrabbade Afrika att ta sig in på EU:s territorium? Vi har krävt svar i flera sammanhang, till exempel på gårdagens sammanträde i EU-nämnden, men vi har ännu inte fått något svar. Finns det någon borgerlig företrädare i denna kammare, som ju har fri replikrätt, som kan berätta hur regeringen tänker? Själva vill de inget säga.

Urban Ahlin talade tidigare om personer som simmade efter coca-colaburkar, och det är väl värt att notera att nu simmar människor i Medelhavet för att försöka rädda sina liv. Det som hindrar dem är murar i ett fästningsbygge som inte bara är byggt av den borgerliga regering vi ser nu utan också av den tidigare socialdemokratiska. Transportörsansvar,

Dublinkonvention och allt detta är byggt i gemenskap mellan socialdemokrater och moderater.

Det nämns inte heller någonting om krigshoten mot Iran. Jag ska ge utrikesministern en chans att säga något om det som jag tror att han glömde svara på tidigare, nämligen om det som folkpartisten Fredrik Malm utropade i allmän yra vid en fest nyligen är en gemensam värdegrund för den borgerliga regeringen och alliansen. Han sade: En del säger USA ut ur Irak. Jag säger USA in i Iran.

Är det den borgerliga regeringens uppfattning? Är det blodets språk som också regeringen talar? Eller var det just fred och försoning som skulle vara kännetecknet?

Jag tror att det finns mycket som man skulle kunna säga om den här utrikespolitiska deklarationen. Det var någon som sade att problemet är vita fläckar i den borgerliga utrikespolitiken. Men det är lika problematiskt med det som nämns – inte på alla punkter, låt mig säga det. Det finns delar där vi också håller med om beskrivningen. Allmänt välvilliga ord har ju den effekten att det är lätt att hålla med om dem.

När man beskriver situationen i Irak som något man behöver betrakta med stor oro är det en beskrivning många kan hålla med om. Men var finns åtgärderna? Det ifrågasattes tidigare om det var nödvändigt, viktigt eller rätt att säga att ockupationstrupperna omedelbart borde lämna landet. Urban Ahlin nämnde det som fullständigt ansvarslöst. Jag menar nog att det mest ansvarslösa man just nu kan göra är att försvara och legitimera att trupperna finns kvar. En folkrättsvidrig ockupation, som man inledde med, kan inte heller få folkrättens legitimitet i efterhand på det sätt som man nu försöker att åstadkomma. Därför finns det mycket man skulle kunna säga om förtrycket i Kina, i Iran, en regim som vi verkligen har bekämpat och kommer att fortsätta att bekämpa, i Nordkorea och i mängder av stater över världen. Men den avgörande frågan just nu måste vara att kräva: USA ut ur Irak.

Anf. 61 Utrikesminister CARL BILDT (m) replik:

Fru talman! Jag ska bara ta upp en aspekt av det Kalle Larsson hade att säga. Det handlar om neutralitetspolitiken. Han konstaterar att den tillhör en svunnen tid och att både denna regering och tydligen också Socialdemokraterna har lagt den på hyllan. Han vill ha den kvar.

Ja, vi strävade efter neutralitet i en situation där vi hade Sovjetunionen och den västliga fria världen. Det var säkerhetspolitiskt betingat. Kalle Larsson vill att vi ska vara neutrala i dag. Mellan vilka då? är min fråga.

Jag tycker att vi ska ha ett Sverige som står upp för våra värderingar om fred, frihet, försoning och demokratisk utveckling och att vi ska kunna vara engagerade på ett helt annat sätt också i konfliktlösning – inte neutralt bara stå där och titta och inte säga någonting utan engagera oss med all den kraft vi kan. Det inkluderar också insatser med fredsbevarande soldater, det Kalle Larsson kallar militarisering.

Vi ska vara stolta över det vi kan göra i Kosovo, i Afghanistan och möjligen i Darfur, det vi har gjort i Liberia och det vi gör utanför Libanons kust. FN och världen skriker efter mer av dessa insatser. Det är den typen av värld vi lever i – inte en värld där vi neutralt ska vara tysta och inte bry oss om utan en värld där vi kan bygga allianser för engagemang.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 62 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Jag tror att jag har levt i en illusion, nämligen illusionen att Carl Bildt skulle vara en debattör med förmåga till något mer än denna grova debatteknik. Skulle alternativen vara att stå och titta på eller att närma sig Nato och EU:s militarisering? Hur har det då tidigare, när vi varit fullt neutrala och alliansfria, varit möjligt att vara den starka röst för förtryckta folk i världen som Sverige trots allt är känt som? Stod Sverige och tittade på under Vietnamkriget? Nej, Sverige tog aktiv ställning. Sveriges röst hördes därför att vi var neutrala och alliansfria. Sveriges röst hördes därför att vi faktiskt hade någonting väsentligt att säga och kunde göra det därför att vi inte var knutna till militärallianser, vare sig på den ena eller andra sidan.

Vi ska inte vara neutrala i de konflikter som pågår. Men vi ska inte knyta oss till allianser som kräver vår lojalitet och tystnad.

Anf. 63 Utrikesminister CARL BILDT (m) replik:

Fru talman! Någon begreppsförvirring finns förmodligen. Kalle Larsson säger: Vi ska inte vara neutrala i de konflikter som finns. Det var ju precis det som neutralitetspolitiken handlade om. Neutralitetspolitiken var en säkerhetspolitisk inriktning som syftade till att landet i händelse av krig skulle kunna upprätthålla en neutralitetspolitik. Det var det den var.

Jag frågade Kalle Larsson vad vi ska vara neutrala mellan, och det var inte mellan någonting. I stället säger han: Vi ska inte vara neutrala i de konflikter som finns. Tack och välkommen också Kalle Larsson till dem som har förpassat neutralitetspolitiken till historien!

Anf. 64 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! De personer som i efterhand studerar de här dokumenten tror jag kommer att kunna konstatera att den som vrider på begreppen just nu är utrikesministern. Det vi talar om är ju hur Sverige ska agera för att väcka röster i världen och delta i att förstärka de röster som behöver stärkas. Där kan vi inte vara neutrala. Vi kan inte vara neutrala i strider som handlar om frigörelse av människor. Men att vi skulle binda oss till en militärmakt, att vi skulle knyta oss till den enda kvarvarande militäralliansen – det är ju den vi talar om här – nämligen Nato, är för oss fullkomligt otänkbart. Och det är det öppnandet som sker genom denna utrikespolitiska deklaration.

Neutrala mellan vilka då? frågar Carl Bildt. Jo, neutrala såtillvida att vi inte knyter oss till USA:s krigföring runt om i världen, neutrala såtillvida att vi inte ställer upp på den så kallade kamp mot terrorism som berövar tusentals människor livet varje dag.

Anf. 65 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Jag vill ta upp ett dilemma vi har i Europa som jag inte har någon lösning på men som Kalle Larsson föreföll ha en lösning på.

Det är ju väldigt många framför allt afrikaner som migrerar från Afrika till Europeiska unionen – Spanien, Italien, Malta. Förra året rörde det sig om kanske 30 000, och utöver dessa var det kanske 3 000 som drunknade på vägen. Då är frågan hur man ska hantera detta. Såvitt jag förstår det menar Kalle Larsson att vi i Europa ska ha fri invandring från

Anf. 66 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Tack för frågan! Nej, vi förespråkar ingen fri invandring, vare sig från Afrika eller från något annat land, utan står för en reglerad invandring. Visserligen är mitt och Vänsterpartiets mål en värld utan gränser, men den framtiden har vi ändå framför oss fortfarande.

Det vi i dag ser är att människor inte har möjlighet att komma till EU för att utnyttja den konventionsfästa rätten att söka asyl. Det är detta som i dag utgör problemet. Det betyder inte att var och en av dem som, om jag fick bestämma, skulle ha möjlighet att komma till EU:s olika medlemsstater sedan skulle ha rätt att stanna där. Rätten att få sin ansökan om asyl prövad måste man dock ha, och den förhindras människor i dag att utöva. När båtar bordas och fartyg förhindras att lämna Afrikas kust får man inte ens *söka* asyl.

Jag vill gärna fråga Carl Hamilton: Vad är det egentligen för styrkor och trupper som Sverige ska bidra med? Har du svar på den frågan?

Anf. 67 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Det är en lång debatt och detta är en stor fråga, så vi kan inte gå alltför mycket in i den. Jag tror dock att det vore väldigt allvarligt om Sverige skulle undandra sig EU-samarbetet och lämna denna typ av beslut, hur politiken i praktiken ska genomföras, till Spanien, Italien eller Malta. Jag tror att det blir en betydligt bättre politik om Sverige är mer engagerat och försöker påverka utformningen av Frontex och Europeiska unionens politik i dessa hänseenden. Detta är dock inte Kalle Larssons ståndpunkt, såvitt jag förstår.

Anf. 68 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Min ståndpunkt är att Sverige inom EU borde verka för att Frontex avvecklas och att man i stället öppnar lagliga vägar för migration – både det som kallas arbetskraftsinvandring, med riktiga regler och självklart med rätt lönesystem för detta, och även asylinvandring – till EU. I dag saknas i det närmaste helt lagliga vägar att komma till EU:s länder och söka asyl. De är blockerade av transportörsansvar, Dublinkonvention och alla dessa saker som är uppbyggda med syfte att göra det svårare och svårare för människor att komma till EU:s länder.

Jag har inte sagt att Sverige borde dra sig ur i allmänhet. Nu pågår det ju ett arbete inom Frontex. Men Sverige borde där verka för att det inte ska handla om att bygga högre murar och ha säkerhetskontroller och bordade fartyg utan i stället lagliga vägar för migration.

Än så länge är borgerligheten svaret skyldig på vad Sverige ska bidra med. Tills vidare får vi stå ut med det som Tobias Billström sade: Det är trupper och polisiära insatser som Sverige ska bidra med.

Anf. 69 VERONICA PALM (s) replik:

Fru talman! Det skulle aldrig föresväva mig att i denna kammare säga att Kalle Larsson kanske var på gränsen till tendentiös, men jag vill ändå för tydlighetens skull säga att den socialdemokratiska politiken när det

gäller neutralitet och alliansfrihet är glasklar. Vi är glasklara i vår syn att vi inte vill ha ett svenskt Natomedlemskap. Det finns flera skäl, men det grundläggande är att vi inte ställer upp på gemensamma försvarsgarantier. Inget svenskt Natomedlemskap – det är glasklart!

Det var dock inte därför jag begärde ordet.

Jag begärde ordet eftersom det är så sällan jag får chansen att glädja Kalle Larsson, och det skulle jag vilja göra här i dag genom att säga: Tar du den deklaration jag nu håller i min hand, *En rättvis värld är möjlig*, då har du möjlighet att läsa om Västsahara.

Anf. 70 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Jag ska inte gå så långt att jag ens antyder att socialdemokratin har förberett ett Natomedlemskap, för det tror jag faktiskt inte. Däremot har man förändrat skrivningarna rörande svensk alliansfrihet och neutralitet på ett sådant sätt att det är ett naturligt steg för en borgerlig regering att sedan fullfölja närmandet till Nato. Definitivt har också socialdemokratin fullt ut bidragit till EU:s militarisering – som om nya militärallianser i världen är det som kommer att lösa världens problem!

Sedan är det väl utmärkt att man skriver i något dokument – som kammaren ännu inte har fått ta del av – om Västsahara. Det gör andra partier också. Vi skriver riksdagsmotioner och håller tal och anföranden. Jag ska gärna se vad jag hinner med när det gäller att läsa också det Socialdemokraterna har skrivit på området. Men ingen av er har ännu talat om detta i denna utrikespolitiska debatt. Det kanske kommer någon nu efteråt, vis av erfarenheten att man annars får kritik.

Anf. 71 VERONICA PALM (s) replik:

Fru talman! Det blir en lätt fänig debatt, men jag vill ändå tydliggöra att när det gäller det förtryckta folket i Västsahara, de som i 30 år har levt i flyktingläger i Algeriet, har få nationer varit så tydliga i sina ställningstaganden som den svenska. Vi har till och från haft hjälp och stöd av Spanien, men få nationer har varit så tydliga som den svenska.

Senast gällde det fiskeriatvalet med Marocko. Trots att vi vet att det egentligen inte spelar någon roll är det en symbolmässigt så viktig handling att den svenska regeringen valde att rösta nej till ett fiskeriatval som också gäller Västsaharas ockuperade kust. Nog finns det en historia när det gäller det socialdemokratiska partiets stöd till Polisario och den socialdemokratiska regeringens och staten Sveriges stöd för det sahariska folkets rätt till självbestämmande och folkomröstning.

Anf. 72 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Jag får tacka Veronica Palm för att hon har gjort mig lite gladare. Jag gjorde uppenbarligen henne lite visare, eftersom hon ville ta replik och resonera lite grann runt Västsahara och den rätt till självständighet, självbestämmande och frihet som det sahariska folket behöver.

Jag tror att det kanske finns en allvarlig ton i det vi ändå samtalar om, och det är att man inte får glömma att man inte bara kan tänka sig att leva på gamla meriter. Det kan inget parti göra. Det kan ingen företrädare här i kammaren heller göra. Ingen kan säga: Jag skrev något om det förra veckan, jag pratade om det för tre år sedan eller en motion 1998 sade för vår del att ...

Det är därför som det är nödvändigt med den här typen av debatter, för att påminna om de viktiga frågor som vi faktiskt har att gemensamt försöka ta ansvar för. Där hoppas jag och ser fram emot att Veronica Palm och jag kan göra sällskap i striden för det sahariska folkets kamp för självbestämmande.

Prot. 2006/07:60

14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 73 KERSTIN LUNDGREN (c) replik:

Fru talman! Efter att ha hört först Hans Linde och nu Kalle Larsson har jag funderat. Jag läste häromdagen en artikel där deras partiledare Lars Ohly sökte en allians för 2010, en allians med Socialdemokraterna och Miljöpartiet uppenbarligen. Frågan efter att ha hört de här inläggen är: Har Vänsterpartiet sökt den alliansen inför den utrikespolitiska debatten och inför den utrikespolitiska deklaration som åtminstone Socialdemokraterna uppmanat oss att läsa på webben? Har ni fått vara med eller har ni inte bjudits in? Vill ni ge någon bild av hur ni har bäddat för en allians i den utrikespolitiska deklarationen?

Anf. 74 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Det är många frågor man ska svara på från riksdagens talarstol. Jag tror att vi börjar i olika ändar, allianspartierna och i alla fall Vänsterpartiet, men jag tror även Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Vi börjar nämligen med att redogöra våra ståndpunkter, strida för vår politik. Miljöpartiet har sina talare för sin politik, Socialdemokraterna sina talare för det som ska betraktas som deras politik och Vänsterpartiet företräds av ett antal personer i den här debatten.

Att vi i förväg, innan vi ens är i närheten av ett val, skulle sätta oss ned och diskutera ihop oss och kompromissa på det sätt som alliansen gjorde före förra valet, låtsas som om vi gör avkall på viktiga frågor för att de sedan ska poppa upp någon månad eller två efter valet, är oss fjärran. Om vi ingår i en allians eller inte, i en regering eller inte avgörs inte i första hand av ministerposter, maktbegär eller något liknande. Det avgörs av vilken konkret politik som blir verklig. Ska det bli bra politik kommer vi att debattera mycket framöver.

Anf. 75 KERSTIN LUNDGREN (c) replik:

Fru talman! Det är väl alldeles uppenbart att en allians eller en kartell på vänstersidan inte är något som existerar i dag. Det är verkligen inget utrikespolitiskt alternativ till den nuvarande regeringen. Vi har hört Kalle Larsson och vi har hört företrädare för Socialdemokraterna. Det är två olika budskap som det redogörs för här i kammaren. Det är bara att konstatera att det återstår mycket innan Lars Ohlys dröm blir verklighet.

Anf. 76 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Det sistnämnda är nog sant. Lars Ohlys dröm är densamma som min, en värld av frihet och rättvisa, en värld där människor inte längre tystas av alliansbröder, där man inte heller behöver anpassa sin politik till något annat parti utan fritt kan stå för sina åsikter och låta människor i demokratiska, fria och rättvisa val välja vilka företrädare de ska ha.

Jag tror att det här är en viktig skillnad. Det blir på något vis en anklagelse: Jaha, ni har inte samma politik. Men anklagelsen borde ju riktas i motsatt riktning. Varför har ni i alliansen samma politik? Varför har man överlåtit åt moderata ministrar att resa ned till EU i morgon för att inte säga någonting alls om vad Sverige ska göra för att riva fästningsmurarna, när vi vet att flera andra partier i regeringen har en historia av att ha andra åsikter om flyktingpolitiken. Fundera över den frågan i stället!

Anf. 77 ULF HOLM (mp):

Fru talman! Utrikespolitik är väldigt mycket. Det har vi fått höra i den här debatten. Den gröna utgångspunkten i en aktiv utrikespolitik är att vi ska ha en hög svansföring i många viktiga frågor. Mänskliga rättigheter, jämställdhet, icke-våld och fred, nollsvält, fattigdomsbekämpning, aktiv miljöpolitik, frihet och rättvisa är några av de sammanfattande punkter som vi måste jobba aktivt med och där vi måste ha en väldigt hög svansföring.

Men det är inte bara ord utan också aktiv handling och hur vi agerar på världsarenan som spelar roll. Det räcker inte att här i talarstolen i riksdagen säga att det är viktigt med vissa frågor. Man måste också visa det. Det är som Gunilla Carlsson från Moderaterna sade i förra årets debatt: Det gäller att ha en moralisk kompass, en kompass som man inte kan kompromissa med.

Men är det inte just det som den nya regeringen, ledd av borgarna, med starkt inflytande av Moderaterna, gör? De kompromissar. Sveriges röst i världen har tystnat alltmer. Det är inte bara på grund av den nya borgerliga regeringen utan också på grund av att EU säger mer och mer. Att EU ska tala med en röst i världen betyder också att EU:s medlemsstater måste vara tystare, annars blir det inte en röst. Det är här ett av grundproblemen med svensk utrikespolitik finns. Vår röst i världen har tystnat.

Det gäller till exempel vår röst om USA. Vad hände med kritiken mot USA när det gäller Guantánamobasen? Efter fem år sitter fortfarande 400 personer fängslade utan någon rättegång, utan någon mänsklig antydan från USA:s sida. De bara ignoreras och man låter dem vara inlåsta. Vad är det för värdig behandling av det som en del säger är ett av de ledande länderna i världen när det gäller frihet? Frihet för vem? Nej, det är skrämmande att höra att den nya regeringen inte gör något aktivt alls för att protestera mot USA:s sätt att behandla människor på. Vart tog den moraliska kompassen vägen? Den försvann tydligen redan dagen efter valdagen med den nya borgerliga regeringen.

Samma sak gäller Sudan. Tyvärr har det varit väldigt tyst, och Sveriges utrikesminister säger att EU måste sköta mer av det. Vart tog Sveriges ansvar vägen? Vart tog den moraliska kompassen vägen? 200 000 människor har dött. Vart tog den moraliska kompassen vägen? Den försvann tydligen dagen efter valet. Jag beklagar det.

Eller kan det vara så att det i vissa saker är skillnad mellan ord och handling. Jag är glad att det i den utrikespolitiska deklARATIONEN står med att vi ska ha en aktiv miljöpolitik. Klimatfrågorna lyfts fram. Det är viktigt för ett globalt ansvar att betona att vi tar klimatfrågorna på allvar. Men det gäller också att gå från ord till handling. Vi kan inte ha en utrikesminister som åker till Norge och är med på en oljekonferens och pra-

tar om hur det ska se ut med olja och gas i framtiden. Vi kan inte ha en utrikesminister som duckar när det gäller gasledningen mellan Ryssland och Tyskland och inte vill ta ansvar utan bara undrar vad den förra regeringen gjorde. Det spelar ingen roll vad den förra regeringen gjorde. Vi har en ny regering nu, och vi kräver att den tar ett moraliskt ansvar. Det gäller också frågan om att stoppa gasledningen mellan Ryssland och Tyskland.

Vi måste också få en aktiv politik för Sudan. Även om vår utrikesminister tidigare har haft ett stort intresse i andra frågor i det landet måste vi ta ett moraliskt ansvar.

Jag var på besök på den indiska ambassaden i går och pratade med den indiska ambassadören. Hon berömde Sverige och sade att det är jätteviktigt med ett fortsatt brett samarbete mellan Indien och Sverige, inte minst i frågor om miljöteknologi och alternativa energikällor. Där skulle vi kunna ha ett bra samarbete. Jag kan bara applådera henne. Men vågar vi skicka Sveriges utrikesminister, som bara propagerar för gas- och oljeledningar i världen, till Indien? Risken finns kanske att Sverige börjar att argumentera för gas och olja i Indien i stället för att tillsammans satsa på förnybara energikällor. Indien har kommit långt, bland annat i delstaten Tamil Nadu.

Det finns mycket kunskap i Sverige som borde kunna användas. Det är den utvecklingen vi vill ha. Vi vill gå från ord till handling, nämligen att det i praktiken ska spela en roll vilken politik vi för. Vi kräver också att Sveriges roll i den aktiva klimatpolitiken inte bara ska vara ord utan också konkret handling och ansvarstagande. Vi måste föregå med gott exempel i klimatpolitiken.

Anf. 78 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Ulf Holm representerar Miljöpartiet. Slutklämmen på hans anförande var att han ställde krav på konkret handling och att vara ett gott föredöme i klimatpolitiken. Men den hållningen – som jag i och för sig delar – är helt oförenlig med ert krav på att Sverige ska gå ur Europeiska unionen och ert motstånd mot Europeiska unionen.

När Kyotoavtalet skulle förverkligas sade USA nej. Vem var det som räddade Kyotoavtalet? Det var Europeiska unionen. Det finns inget annat internationellt avtal att tillgripa i fråga om hanteringen av klimathotet än Kyotoavtalet. Det är fullständigt oförenliga ståndpunkter att säga att man vill bekämpa klimathotet och samtidigt vara mot Europeiska unionen och vara emot ett svenskt medlemskap i Europeiska unionen. Ompröva, Ulf Holm!

Anf. 79 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Kyotoavtalet är viktigt, och USA har tyvärr fortfarande inte skrivit under. Frågan är vad som fortsättningsvis händer.

Vi har en svensk regering som pratar högt om klimatfrågorna, men vi har hittills inte fått se några konkreta förslag.

Det påminner mig om att det i Tyskland finns en konservativ förbundskansler som pratar högt om klimatfrågorna. Hon har nu fått det nya namnet bilkanslern därför att hon när det kommer till konkret handling försvarar den tyska bilindustrin. Kanske vi i stället ska kalla vår utrikes-

minister för olje- och gasministern eftersom det är det han ägnar sig mer åt.

Det är inte oförenligt att kräva ett svenskt utträde ur EU och samtidigt propagera för ett stort internationellt miljöengagemang. Jag tror att Sveriges röst i världen skulle bli starkare utan att Sverige är medlem i EU. Men det är inte det som är huvudfrågan just nu. Om det är något som är viktigt i EU just nu är det att stoppa den nya EU-konstitutionen.

Anf. 80 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Det var det värsta jag har hört från en miljöpartist. Ulf Holm representerar numera Antimiljöpartiet. Om det är något som är ett stort hot i världen är det väl klimathotet. Den enda organisation som är effektiv, kraftfull och stark på detta område är Europeiska unionen. Det enda avtal som finns som kan vidareutvecklas är Kyotoavtalet.

Ulf Holm talar om den tyska förbundskanslern, men jag talar om Ulf Holm, Miljöpartiet i Sverige och praktisk politik. Du talade tidigare om konklusion, handlingskraft och tydlighet. Ni i konklusion, handlingskraft och tydlighet går emot den enda möjliga vägen för att bekämpa klimathotet, nämligen ett starkare arbete med Kyotoavtalet inom Europeiska unionen.

Ta dig samman och bli logisk, Ulf Holm!

Anf. 81 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Ta mig samman! Jag gör det så gott jag kan, Carl B Hamilton. Jag tycker inte att de ståndpunkterna är oförenliga. Vi har diskuterat EU flera gånger. Jag erkänner att det finns saker i EU som är bra, men det finns också saker som är dåliga. Då har jag kommit till slutsatsen att det är bättre om Sverige inte är med i EU.

Carl B Hamilton vet att den stora frågan inte gäller ja eller nej till EU utan konstitutionen. Det är konstitutionen som är den viktiga frågan. Med EU-konstitutionen blir det svårare att bedriva en aktiv miljöpolitik. Där kommer också Sveriges röst i världen att tystna ännu mer, inte minst för att man vill ha en EU-utrikesminister som ska prata för alla 27 länder i EU runt om i världen. Då kommer Sveriges röst i världen att tystna. Därför bör vi ompröva den svenska politiken och kräva ett svenskt utträde ur EU.

Anf. 82 HANS LINDE (v) replik:

Fru talman! Vi hörde tidigare i dag från en annan företrädare för Miljöpartiet att vi i Vänsterpartiet inte är ensamma i kammaren. Miljöpartiet sluter upp bakom vår utrikespolitik. Det är något jag välkomnar. Det kommer att göra arbetet i utrikesutskottet så mycket trevligare.

Innebär det att Miljöpartiet har ställt sig bakom vår kritik mot det svenska deltagandet i ISAF-trupperna i Afghanistan? Det borde rimligen vara så för Ulf Holm. Vi har från Vänsterpartiets sida fått rätt på punkt efter punkt. Den militära strategin i Afghanistan har fått katastrofala följder, inte minst för det afghanska folket. Talibanerna står i dag starkare än någonsin sedan den amerikanska invasionen. Regeringen i Kabul har slagit in på en oroväckande kurs.

Ansluter ni er nu till vår kritik mot svenskt deltagande i ISAF-styrkorna i Afghanistan?

Anf. 83 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Hans Linde ska inte dra alltför stora växlar och säga att Miljöpartiet ska hålla med om allt som Vänstern säger i utrikespolitiken. Det är att överdriva lite. Däremot finns det säkert gemensamma nämnare på några punkter där vi redan tidigare har jobbat aktivt tillsammans, och jag tror att vi kommer att fortsätta att göra det även denna mandatperiod.

Miljöpartiets utgångspunkt i frågan om Afghanistan är att vi ska delta i fredsskapande åtgärder i andra länder. Vi kan inte sitta med armarna i kors och inte göra något och se på när människor pucklar på varandra med livet som insats.

Min uppfattning är klar. Jag röstade faktiskt i riksdagen emot att Sverige skulle skicka soldater till Afghanistan. Jag har inte behövt ompröva den åsikten. Men jag inser också, och jag tycker att det är rätt, att Sverige ska kunna skicka trupper utomlands, även om jag personligen gjorde den moraliska bedömningen att jag inte tyckte att det var rätt att Sverige skulle skicka soldater till Afghanistan då – och jag tycker inte det nu heller.

Anf. 84 HANS LINDE (v) replik:

Fru talman! Det är en del talare i kammaren i dag som har haft problem med att förena de vaga visionerna och den vaga retoriken med den konkreta sakpolitiken. Ulf Holm talade tidigare mycket om icke-våld. Det skulle vara intressant att höra hur du får ihop partiets tanke om icke-våld med att Sverige deltar i en krigsförande trupp i en öppen väpnad konflikt. Du pratar om att Sverige måste vara en tydligare röst mot USA:s övergrepp. Samtidigt ska vi delta i samma militära operation där också amerikanska soldater deltar. I dagens ISAF-styrka deltar också amerikanska soldater som tidigare har varit aktiva i Operation Enduring Freedom men bara har bytt emblemen på sina jackor. Fortfarande kontrolleras de militära fängelserna och fånglägren av USA.

Hur är det egentligen, Ulf Holm? Hur får du ihop din retorik med din sakpolitik?

Anf. 85 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Min retorik är ganska enkel. Att tro att icke-våld betyder att man i varje situation alltid ska sitta ned och bara diskutera är fel.

Redan mahatma Gandhi, den mest kände icke-våldsförespråkaren i världen, sade att man i vissa lägen också måste använda våld. Vi får inte glömma den aspekten. Det finns situationer där det kan behövas, och jag är öppen för det och tycker att det är bra. Där ska Sverige vara med och ta sitt ansvar tillsammans med andra länder.

Hans Linde kommer in på det konkreta exemplet Afghanistan. Jag har kommit fram till att det inte är bra om Sverige har soldater där.

Jag kan tycka att det är väldigt bra att Sverige har soldater i Kosovo. Jag kanske också kan tänka mig att vi ska skicka soldater till Sudan, om en sådan fråga kommer upp. Men just i Afghanistan tycker jag inte att vi ska ha svenska soldater.

Anf. 86 CARINA HÄGG (s):

Fru talman! En rättvis värld är möjlig, säger vi socialdemokrater i dag här och ute på gator och torg och på möten under kvällen. Vi vill se mer

politik för Afrika. Regeringen har i dag demonstrerat att man vill tvär-
tom. Man vill se mindre politik för Afrika.

Kulturen förvirrar och förklarar, synliggör smärta och anar framtiden. McCall Smiths kultböcker om Damernas detektivbyrå sprids via bokdis-
karna i enorma upplagor. Livet i Botswana skildras medan Mma Ra-
motswe serverar rooiboste. *Kongospår* visades förra året på Etnografiska
museet. *Afrika Remix* har vi sett på en samlingsutställning på Moderna
museet med konstnärer från 25 afrikanska länder.

Man kan läsa om vad man i dag hade benämnt folkmord i boken
Kung Leopolds vålnad. I Bryssel, EU:s hjärta, ser vi spåren av de rike-
domar som bokstavligen plågade livet ur kongoleser. Det är slavtid, kol-
onialism, det kalla kriget och nu ett nytt slag – det om naturtillgångarna.

I Angola saknar ca 800 000 människor lokalt tryggad tillgång till mat
trots ekonomisk tillväxt och ökade oljevinster. Vi vet historien, vi vet
problemen. Angolas regering brister ändå i ansvar. Frågan är också: I
vems bensintank rinner den olja som borde ha gått till välling till Luisa,
två år, och vem håller i bensinhandtaget?

Utrikesminister Carl Bildt brukar hänvisa frågor om jämställdhet och
SRHR till biståndsministern. Därmed definieras kvinnors rättigheter bort
från utrikesministrarnas egen agenda och ansvar. Sverige blev världsetta i
fråga om kvinnors rättigheter medan Carl Bildt tillbringade åren i de
manliga styrelserummens slutna värld.

Tittar vi vidare i backspegeln ser vi hur högern länge höll fast vid sitt
stöd till apartheid i Sydafrika och hur Carl Bildt plumpet ifrågasatte *Ecce
Homo*-utställningen i riksdagen. Sammantaget vittnar utrikesministrarnas
gärningar om en svag medvetenhet om vikten av allas mänskliga rättig-
heter. Utrikesministern får gärna säga om jag har fel – han kanske är här
utanför.

Vad säger utrikesministern till president Bush om hans högerkristna
politik som främst drabbar kvinnor? Vad tar regeringen upp i Washing-
ton och med Vatikanen? Protesterar utrikesministern mot Bushs och
påvens kvinnofientliga politik?

Fru talman! Sverige är känt som ett land som självständigt tar ställ-
ning i utrikespolitiska frågor på folkrättens och solidaritetens grund. Vi
har spelat en roll i såväl det förebyggande som i det fredsbevarande och
fredsuppbyggande arbetet. Det går som en röd tråd av svenskt engage-
mang för Afrika från FN och Dag Hammarskjölds insatser i Kongo till
Anna Lindhs initiativ att stoppa ett hotande folkmord i östra Kongo.

I en tid då det geopolitiska spelet om makt över naturtillgångar åter
riskerar att dela upp världen och pressa fram ett klientliknande förhål-
lande till ledarskap som gynnas och beväpnas ser vi ett utspel som vi
känner igen från kolonialtiden och kalla kriget. Det finns risk för att
effekterna återupprepas i ett nytt geopolitiskt spel med USA och Kina
som huvudaktörer. Sverige som oberoende röst behövs än en gång.

Fru talman! Samverkan mellan EU och AU kan vidareutvecklas. FN
har ytterst ansvaret men AU tar i mån av kraft ökat ansvar för upprätthå-
llande av fred och säkerhet inom Afrika. EU kan med sina resurser stödja
AU:s organisering. Europarådet kan ta vara på AU:s intresse för Euro-
parådskonventionen, de mänskliga rättigheterna och Europadomstolen.
Här borde regeringen ta initiativ för att underlätta ett organiserat samar-

bete. Vi vet att Sverige blir ordförande i Europarådet nästa år. Det finns då tillfälle att föra in de här frågorna.

Fru talman! Mer än 20 miljoner människor har dött i aids. 75 procent av dem är afrikaner. Enligt WHO är 25,8 miljoner smittade söder om Sahara. I Botswana är var tredje vuxen smittad och i Lesotho är 42,2 procent av de gravida kvinnorna i städerna smittade.

Skillnader inom länderna och mellan länderna och mellan könen kan variera stort. Aids är ett hinder för utveckling. Lärare som ska undervisa en ny generation dör. Ingenjörer på ortens industrier går bort. Barn förlorar sina föräldrar. Kunskap går också förlorad. De äldre blir kvar med en försörjningsbörda för barnbarnen, men de barn som skulle kunna ta ansvar för deras äldrevard är borta. Epidemin lämnar barn och äldre ensamma och åt varandra.

Sydafrika har en modern konstitution som är ett föredöme för många andra länder runt om i världen, inte minst när det gäller HBT-frågorna. I grannlandet Namibia är homosexualitet däremot förbjuden. Kampen mot diskriminering på grund av kön, etnicitet, sexuell läggning, funktionshinder och religion måste föras både nationellt och internationellt.

Barns rättigheter och jämställdhet inom den internationella rätten ska stärkas.

Mänskliga rättigheter är odelbara. Allas rättigheter är viktiga och universella och samverkar sinsemellan. Demokrati kan inte begränsas till en formell demokrati utan måste ges djupare innebörd. Vi talar om deltagardemokrati.

Mänskliga rättigheter i arbetslivet och genomförande av ILO:s konvention och framför allt rätten att organisera sig fackligt och kampen mot barn- och slavarbete måste uppmärksammas mer.

I ett antal länder, fattiga som rika, finns tyvärr alltför många nationella lokala företag som utnyttjar arbetskraft utöver det mänskligt hållbara. Här har globaliseringsrörelsen, konsumentrörelsen och fackföreningarna en viktig roll som motvikt och opinionsbildare.

Facken i Afrika är ofta, för att inte säga oftast, hårt trängda. Strejkrätten är ofta obefintlig och begränsad. Svårigheter att registrera en facklig organisation finns, som i Mauretanien.

Jag beklagar att möjligheten att framföra sin åsikt i en utrikespolitisk debatt från den här talarstolen med den här ordningen i praktiken är slaktad.

Anf. 87 MATS JOHANSSON (m):

Fru talman! Det är med särskild glädje som jag för första gången tar till orda i riksdagens utrikesdebatt. Det var mycket på grund av just utrikespolitiska frågor, stridsfrågor, som jag för 40 år sedan engagerade mig politiskt i Moderaterna.

År 1968 var det den sovjetiska invasionen i Tjeckoslovakien som väckte känslorna i en liberalt sinnad ungdomsgeneration, och dessutom naturligtvis hoppet att Sverige en gång skulle komma att närma sig Europa och fjärma sig från förtrycket på andra sidan järnridån.

Mycket har hänt sedan dess. Sverige har kommit till Europa. Europa har kommit till Sverige. Sovjetunionen finns inte mer. Östra Europa är befriat och Europa är återförenat.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

I det fria Baltikum är kommunismen förpassad till ockupationsmu-seer.

Nu kan vi utan beröringsskräck diskutera ökat svenskt engagemang i det västliga försvarssamarbetet.

Om mycket har gått rätt i Europa det senaste halvsekle kan tyvärr inte detsamma sägas om utvecklingen i Ryssland.

Jag har tidigare i denna kammare diskuterat biståndet till Ryssland med biståndsministern och förhållanden kring gasledningen i Östersjön med försvarsministern. Jag ska därför inte nu upprepa dessa högst aktu-ella frågor som det finns anledning att återkomma till i annat samman-
hang.

Det känns däremot angeläget att lyfta fram andra förhållanden i vår syn på Putinregimen. Vi kunde i går morse ta del av en radiointervju i Ekot med den ryske ambassadören i Stockholm som kritiserade dem i vårt land som kritiserat gasledningsprojektet. Idioter, tror jag att de kal-lades, de som velat ta upp säkerhetspolitiska aspekter på projektet.

Så talar stormaktsarrogansen till och om bland annat ledamöter i denna kammare. För egen del vill jag bara klargöra att jag inte tycker att till exempel försvarsutskottets ordförande Ulrica Messing är särskilt idiotisk i sina uttalanden, åtminstone inte i denna fråga. Det gäller också försvarsministern.

I samma intervju klargjordes att Putinregimen inte accepterar hur de-mokratibegreppet tolkas i Europa. Det finns helt enkelt inget behov av att definiera demokratin enligt något bestämt mönster, sade man.

Det finns det nog. Vi i väst brukar kalla det här mönstret för mänsk-liga rättigheter, politiska friheter, yttrande- och tankefrihet och liberalt styrelseskick. Kärt barn har många namn.

I Putins Ryssland råder uppenbarligen en annan ordning. Låt mig bara ta några färska exempel. Så här säger Ella Pamfilova:

”Olyckligtvis upptar sådana värden som mänskliga rättigheter inte någon anständig plats i sinnena hos våra medborgare eller byråkrater ... Folk förstår fortfarande inte att deras levnadsstandard och läget på det sociala området har en direkt koppling till respekten för mänskliga rät-tigheter och friheter.”

Ella Pamfilova borde veta, som ordförande i presidentens råd för mänskliga rättigheter. Detta råd har nyligen slagit larm om konsekven-terna av de inskränkningar som regimen infört mot de fria organisation-ernas möjligheter att arbeta, om tilltagande främlingsfientlighet och nationell extremism och om byråkratiskt godtycke och rättslöshet i största allmänhet.

Det senare är också budskapet från en panel utsänd av Internationella Juristkommissionen som för bara några veckor sedan rapporterade att skyddet av mänskliga rättigheter i Ryssland urholkas, att domstolarna inte är objektiva, att åklagarna inte utreder övergrepp från myndigheter och att brott begås mot Europakonventionen. Det handlade enligt dessa jurister inte om tillfälligheter utan om systematiska kränkningar.

Vad ska man då säga om en regim som hjälper Iran att bygga kärn-kraftverk och själv hotar med kärnvapenupprustning, som när försvars-minister Ivanov i förra veckan aviserade en omfattande militär satsning med över 1 300 miljarder kronor, ovanpå den fyrdubbling av militärbud-
geten som genomförts på fem år?

Fru talman! Det här var ingen katalog över gammal rysskräck, som vi som är skeptiska till utvecklingen i Ryssland ibland beskylls för, utan en bild av utvecklingen just i dagens Ryssland. Mot denna något dystra bakgrund var det väldigt bra att utrikesministern i utrikesdeklarationen slog fast att förändringarna i Ryssland har inneburit bakslag i takt med att medieklimatet har blivit sämre, människorättskränkningarna fortsätter i Tjetjenien och mordet på Anna Politkovskaja fortfarande är ouppklarat.

Allt det där måste ju ändras till sin motsats. Även om det fortfarande finns förhoppningar om en vändning till det bättre i Ryssland med frihet och välstånd för det ryska folket får det inte råda något tvivel om den svenska hållningen när det gäller vad som måste förändras för att framtida goda relationer ska kunna upprätthållas mellan Sverige och Ryssland.

För att parafrasera det socialdemokratiska programmet: En rättvis värld måste givetvis vara möjlig även i Ryssland och för Rysslands folk.

Anf. 88 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Min replik kan anknyta både till Ryssland och till den världsdel som jag känner mig mer fokuserad på här i dag. Arbetsgivare i Uganda vill inte erkänna facket, men det vill inte heller salladsbaren i Göteborg. Och vi har haft en blockad i Smålandsstenar och ytterligare någon är aktuell.

Svenska statsråd och en del riksdagsledamöter kan hitta antifackliga själsfränder i Afrika. Till exempel Etiopen tillhör de mest antifackliga.

Jag tror att det är viktigt att se denna tråd mellan det fackliga arbetet och en demokratisk utveckling och föreningsfriheten som en del av de mänskliga rättigheterna.

Jag blir bekymrad när man antyder att detta stöd och detta samband är någonting som man inte ser värdet av från regeringen och från en del riksdagsledamöter. Jag tycker att det är viktigt att i dag få följande belyst: Hur ser ni på fackligt samarbete som en viktig del för att bygga upp demokrati inte minst i länder som Etiopien?

Anf. 89 MATS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Jag har inga problem med den frågan. Jag har lätt att se skillnaderna mellan en facklig konflikt i Göteborg och det som händer i Ryssland på detta område. Men vi är för avtalsfrihet och föreningsfrihet i vårt land som i många andra länder.

Just i denna fråga noterar jag att svenska LO och TCO nyligen har varnat för utvecklingen på det fackliga området i Ryssland. Strejker anses i praktiken vara olagliga, och domstol kan konfiskera en facklig organisations egendom. Fackliga företrädare förföljs. Detta är naturligtvis också någonting som företrädare för den svenska regeringen bör påtala när man har överläggningar med ryska motparter.

Anf. 90 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Det är bra att vi delar uppfattningen att det är viktigt att ta till vara de fackliga erfarenheterna. Där ser man ofta sådant som vi på annat sätt inte får rapporterat. Till exempel FFI pekar på att kvinnor i stor utsträckning drabbas av kränkningar av de fackliga rättigheterna. Migrantarbetare är en annan grupp och flyktingströmmar ytterligare en.

Men frågan är: Finns det inget fog för de informationer som vi nås av om att regeringen tänker minska stödet till facket när det gäller att jobba internationellt? Jag ser det som en koppling till de antifackliga stämningar som många inom högern i dag ger uttryck för i den svenska debatten. Ska det spilla över på det internationella samarbetet? Ser man inte värdet av fackföreningarnas arbete i många länder där demokrati ännu inte är möjlig eller bara är i en spirande början?

Anf. 91 MATS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Jag tror inte att Carina Hägg ska vara bekymrad just på den här punkten. Det är klart att vi behöver se över formerna för biståndet, och det ska vi göra i alla mottagarländer. Men det gäller de bilaterala satsningarna. När det gäller bistånd till fackligt arbete så förutsätter jag att det kommer att behandlas som tidigare.

Anf. 92 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Jag vill ta upp en av de punkter som Mats Johansson tog upp i sitt anförande, nämligen den ryska ambassadörens intervju i Dagens Eko i går som jag också fann olustig. Och jag begär replik här rätt mycket bara för att instämma i det som Mats Johansson sade.

Ambassadören använde ett maktspråk som jag tycker är väldigt olustigt att höra och olämpligt att använda av en ambassadör här i Stockholm, särskilt när ambassadören kommer från ett stort grannland. Att kalla dem som deltar i den svenska förvaltningsprocessen och som har hand om denna gasledningsfråga för idioter är också mycket olämpligt.

Jag tycker att ambassadörens uppträdande och intervju är mycket illavarslande med tanke på att det kan bli ett nej från svensk sida till denna gasledning. Vilken reaktion kommer inte då att komma från den ryska ambassadören och hans herrar i Moskva? Och det kommer säkert att ställas ytterligare krav på detta gasledningskonsortium vad beträffar utredningar och sådant.

Anf. 93 MATS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Tack, Carl B Hamilton. Jag kan bara instämma igen och uppmana alla åhörare att själva lyssna på den här intervjun. Den finns utlagd på Ekots hemsida. Det är bara att logga in sig. Det är en mycket lång intervju, och vi skulle kunna fylla mer tid här i kammaren med detta. Men jag hänvisar till Ekots hemsida.

Anf. 94 KENT HÄRSTEDT (s) replik:

Fru talman! Tack, Mats Johansson, för din utläggning eller odysse här över utvecklingen i Ryssland på senare tid. Det är viktigt för oss att följa utvecklingen i Ryssland. Samtidigt som vi nämner allt som är negativt får vi också nämna att det sker positiva saker på andra sidan om Östersjön. Utvecklingen i Kaliningradområdet, utvecklingen av Sankt Petersburgsområdet och utvecklingen på handels område är också viktiga. Det är viktigt att man inte ger en bild av någon rysskräck, tycker jag i alla fall.

Samtidigt är det viktigt att vi formulerar kritik tydligt och klart när det gäller den negativa utvecklingen i Ryssland. Och där instämmer jag i

en rad av dina synpunkter. Men ni har ju möjligheter. Ni har ju makten, och ni har statsminister, utrikesminister och biståndsminister. Men jag tycker att den kritik som formuleras oftast är formulerad med små bokstäver. Dessutom fasas ju biståndet till Ryssland ut just nu.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 95 MATS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Kent Härstedt har rätt i att vi inte bara ska måla svart. Det är klart att det finns positiva saker att säga om utvecklingen i Ryssland. Jag tyckte att jag tog upp även dem inledningsvis.

Men sedan är det väl lite poänglöst att angripa utrikesministern och deklARATIONEN när han ger just ett klart besked om vad det är som Sverige vill ta upp i de mellanstatliga relationerna. Jag blev glad över att få dessa besked ganska rakt på sak i den här deklARATIONEN eftersom Carl Bildt tidigare i den här kammaren har blivit beskyldd för att vara ryssvän, även om jag inte vet om just det ordet har använts. Men det var bra med denna markering nu, och jag tyckte att den var tydlig.

Anf. 96 KENT HÄRSTEDT (s) replik:

Fru talman! Som nation har vi ett intresse av att föra en närmare dialog med Ryssland i en rad olika frågor, står det bland annat här. Jag vet inte om det är så tydligt formulerad kritik, och jag vet inte om den oro som du formulerar inryms.

Jag delar oron kring utvecklingen till exempel för enskilda organisationer i Ryssland. Jag delar oron vad gäller medieklimatet i Ryssland. Jag delar oron för en del av affärsklimatet i Ryssland. Det finns skäl att känna oro på en rad olika punkter. Jag tycker dock inte som Mats Johansson, att kritiken är särskilt skarp eller särskilt tydligt formulerad. Om det är den moderata linjen borde den kunna formuleras på ett tydligare sätt.

Anf. 97 MATS JOHANSSON (m) replik:

Fru talman! Man ska kanske, Kent Härstedt, skilja mellan vad en riksdagsman säger i riksdagens talarstol och vad en utrikesminister säger som läser upp en utrikesdeklARATION. Jag har aldrig tvivlat på Carl Bildts klarsyn när det gäller förhållandena i det tidigare Sovjetunionen eller i det nuvarande Ryssland, så den oron bör kunna stillas.

Däremot ser jag med intresse fram emot Försvarsberedningens fortsatta arbete mot bakgrund av just de nya militära fakta som presenteras. Jag hoppas att Kent Härstedt till sin lista över orosmoment också kan lägga de säkerhetspolitiska förändringarna i vårt närområde som jag hoppas får konsekvenser också för de svenska bedömningarna av det säkerhetspolitiska läget.

Anf. 98 CARL B HAMILTON (fp):

Fru talman! "Det internationella miljösamarbetet skulle vara bräckligare och de flesta befintliga internationella miljöavtalen mer urvattnade utan den Europeiska unionen. Ingen annan politisk kraft bland industriländerna driver i dag det globala miljöarbetet och utvecklingen av internationella miljöskyddsregler lika starkt som EU; och flera av det senaste

decenniets miljöavtal skulle knappast ha kommit till stånd utan det europeiska inflytandet.”

När jag säger detta citerar jag en professor i internationell miljö rätt vid Stockholms universitet, nämligen Jonas Ebbesson.

Den här typen av uttalanden och själva innebörden har, menar jag, väldigt stor betydelse för svensk politik. Det gör att det är fullständigt oförenliga ståndpunkter som två av riksdagens partier intar när de är emot Europeiska unionen och anser att Sverige ska gå ur Europeiska unionen och samtidigt hävdar att de är för att bekämpa miljöhot och att de är för ett globalt arbete på miljöområdet. De tar avstånd från den enda effektiva organisationen och det enda instrumentet för att driva den politik som de själva säger sig stå bakom. Det här är oförenliga ståndpunkter.

Jag kommer att fortsätta med att plåga och trakassera er från dessa två partier som har denna oförenliga hållning i denna för Sverige och världen centrala fråga under kommande år. Låt mig belägga detta med några saker.

Först och främst ska det konstateras att det naturligtvis finns interna konflikter i Europeiska unionen. Likväl kommer man fram till formuleringen av gemensamma internationella överenskommelser och en bitvis radikal miljöpolitik. Man gör det också med hjälp av det som framför allt är den europeiska unionens kännetecken, nämligen det överstatliga samarbetet.

Man har ett tydligt rättsligt och, för den delen, också politiskt mandat att driva miljö- och hälsoskyddsfrågor både internt och gentemot omvärlden. Att detta mandat har utnyttjats framgår av hundratals rättsakter och ca 50 internationella avtal om miljöskydd som EU har antagit.

Något sådant här mandat fanns inte i det ursprungliga Romfördraget som nu ska 50-årsfira, utan det har vuxit fram genom fem olika miljöhandlingsprogram sedan dess. Men det viktigaste mandatet finns i själva fördraget. Det gäller gemenskapens miljöpolitik. Det gäller att bevara och förbättra miljön, att skydda människors hälsa och utnyttja naturresurserna på ett varsamt och rationellt sätt och att främja åtgärder på internationell nivå – utanför unionen – för att lösa regionala och globala miljöproblem.

Den här internationalismen på miljöområdet präglas alltså av en strävan från unionens sida att etablera rättsliga strukturer, vilket innebär att man också kan genomdriva och följa upp de här överenskommelserna och också kontrollera att de efterlevs.

På knappast något annat politikområde är EU part i så många överenskommelser som på just miljöområdet. Bland de ca 50 miljöavtal där EU deltar återfinns de flesta relevanta globala och regionala samarbetsarrangemangen. Det gäller förorening av luft, hav, vatten och vattendrag samt kontroll och hantering av farliga kemikalier, bekämpningsmedel och farligt avfall liksom fiskeskydd, skydd av natur och biologisk mångfald och många andra frågor.

Det jag avslutningsvis vill poängtera är Kyotoprotokollet som jag tidigare nämnt. Det ingicks år 1997. Det var en mycket svår förhandling. När George W Bush blev president drog USA sig tyvärr ur det hela och ratificerade aldrig protokollet. Då var det en väldigt ömtålig situation. Skulle hela Kyotoavtalet falla, bli ett dött avtal? Nej, det blev inte så. Det var juridiskt viktigt att hålla det här protokollet vid liv. Det är ju det i dag

enda globala regelverk som finns om klimatförändringar. Det skulle vara mycket tidskrävande att förhandla fram ett nytt avtal.

EU förmådde att mobilisera omvärlden att ställa upp på Kyotoprotokollet och underteckna det trots USA:s motstånd. Även Ryssland ratificerade det faktiskt.

Klimatförhandlingarna bekräftar alltså bilden av EU som en region med det starkaste multilaterala miljöengagemanget. Kyotoprotokollet illustrerar också att EU gärna driver det internationella miljösamarbetet inom rättsliga ramar och med rättsligt bindande åtaganden.

Fru talman! Jag kommer att fullfölja och upprepa det fullkomligt oförenliga i att stå bakom både att bekämpa klimathotet och att bekämpa Europeiska unionen. Det är två helt oförenliga ståndpunkter.

Anf. 99 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Vattenbrist och klimathot är problem som vi inte kan bortse från. Över 180 miljoner människor i Afrika söder om Sahara riskerar att dö av sjukdomar kopplade till klimatförändringar, såsom översvåmmade floder, svält, torka och konflikter, enligt en rapport från den brittiska biståndsorganisationen Christian Aid.

När detta tillsammans med FN:s klimatpanel presenteras är regeringens svar genom statsminister Reinfeldt på frågan om vilket ansvar vi bör ta som svenskar, alltså från den svenska regeringens och från riksdagens sida, att Afrika ska ta ansvar för klimatförändringarna – inte hans egen regering. Jag häpnade.

Afrika kommer att drabbas väldigt hårt av klimatförändringarna. Någon enstaka grads temperaturhöjning kommer att slå väldigt hårt, inte minst mot jordbruket. Jag måste därför fråga Carl B Hamilton om det också är Folkpartiets mening att det är Afrika som ska ta ansvar. Ska inte också vi ta ansvar? Vilket ansvar ska vi alltså ta?

Anf. 100 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Det är en självklarhet att Sverige ska ta ansvar och att vi ska bistå Afrika när det gäller att ta ansvar i denna fråga.

Jag tycker att Carina Häggs fråga är värd mycket mer än polemik. Vi ska ha en klimatdebatt här den 15 mars, men låt mig helt kort säga följande.

Jag tror inte att det avgörande problemet i det här sammanhanget är att det inte finns teknik och metoder, till exempel i Afrika. Det stora problemet här är i stället att hitta metoder, ekonomiska styrmedel – det kan vi i ett annat sammanhang återkomma till. Men framför allt gäller det att genomföra internationella överenskommelser, att få länder att ställa upp på minskade utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser. Det är det som är den verkligt svåra uppgiften här.

I detta ligger naturligtvis också att göra det här så att klimathotet inte drabbar Afrika. Men Afrika är en del av världen, och båda två vet vi att Afrika är en synnerligen fattig och i den meningen resurssvag region.

Anf. 101 CARINA HÄGG (s) replik:

Fru talman! Afrika drabbas, men Afrika har också ett ansvar. Man måste se vilka förutsättningar olika länder och världsdelar har att ta sin

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

del av ansvaret och var skuldbördan i dag ligger tyngst när det gäller de här frågorna.

Jag är glad att Carl B Hamilton här ändå dementerar en del av det som har framkommit från regeringen. Vi ska naturligtvis problematisera det här i annat sammanhang. Ändå återstår frågan: Är det så att Folkpartiet dementerar statsministerns uppfattning och förhållningssätt? Han har lagt ribban väldigt lågt. Jag vill se att vi inte flyttar ut det här någon annanstans utanför Sveriges gränser utan tar så mycket ansvar som vi förmår i de här frågorna. Då kan inte ribban ligga på den nivå där regeringen i dag har lagt den. Vill Carl B Hamilton lyfta ribban upp på en rimlig nivå?

Anf. 102 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är lite fänt att säga att Fredrik Reinfeldt är skyldig till det ena eller det andra. Jag tror att han försökte svara på en fråga så gott det gick i det sammanhanget.

Om vi nu pratar utrikespolitik här kan man konstatera att problemen för Afrikas del är svårare än Fredrik Reinfeldts ställningstagande i en svensk presskonferens. Låt oss ta till exempel Nigeria. Nigeria är en otroligt oljerik nation. Genomsnittsinkomsten i Nigeria per capita i dag är lägre än när oljereserverna började exploateras. Det finns större problem i det här sammanhanget som har med samhällsorganisation och internationellt samarbete att göra. Det är mitt svar.

Anf. 103 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Det som skrämmar mig mest är egentligen inte att Carl B Hamilton kritiserar Miljöpartiet för den politik vi har utan den situationen att Carl B Hamilton ser EU som lösningen på allting. Har vi någon liten kritisk inställning till EU är vi helt ute i det blå och far och flyger. Vad är det för inställning? EU är inte svaret på allting. Hade verkligheten varit sådan att EU bara sysslade med miljöfrågor skulle det inte vara samma sorts EU som i dag. Då skulle det vara ett annat europeiskt samarbete som också jag skulle tycka var bra. Men sanningen är att EU är så mycket mer. Man tillåter subvention av kolkraft i Tyskland. Man har ett kärnkraftsavtal, Euroatom, som främjar utvecklingen av kärnkraft.

Anf. 104 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Jag tror att det är viktigt att ta reda på vad det är som är viktigt i sammanhanget. Är det att hålla på med frågan om tysk subvention av kolkraft? Är det det som är den absolut viktigaste frågan för det svenska Miljöpartiet? Eller är den viktigaste frågan för det svenska Miljöpartiet och för Sveriges riksdag att fokusera till exempel på det internationella klimathotet?

Kan man inte välja vilken av dessa två frågor som är den viktigaste då är man också oförmögen att vara ett effektivt miljöparti. Fortsätt gärna att diskutera Angela Merkel och tysk kolkraft, men jag tror att svenska folket är mer intresserat av partier som diskuterar det globala miljöhotet och vilka effektiva instrument som finns och kan exploateras för att komma till rätta med de problemen.

Du är felfokuserad, Ulf Holm.

Anf. 105 ULF HOLM (mp) replik:

Fru talman! Felfokuserad, nej, jag är väldigt fokuserad på klimatförändringarna, att vi ska göra något åt dem globalt, på europeisk nivå och också nationellt. Den nuvarande regeringen har inte lagt fram några förslag alls på konkreta åtgärder för vad vi i Sverige ska göra åt klimatfrågorna. Den enda punkt ni hade inför valrörelsen var att man skulle få 10 000 kronor i avdrag om man köpte en miljöbil. Inte ens det förslaget har presenterats. Vi har en statsminister som säger att Sverige inte behöver göra så mycket. Det är andra som ska göra någonting. Vad driver man för frågor i EU som är den organisation som finns på europeisk nivå och där Sverige är med? Gör vi någonting aktivt där?

Vi är faktiskt delansvariga för att vi har Euratom. Vi har subventioner till kolkraft. Vi har en förbundskansler i Tyskland som nu kallas för bilkansler i stället. Vi har en svensk utrikesminister som snart kan kallas för gas- och oljeminister i stället, på grund av hans propagerande i världen i de frågorna.

Vi måste ha en moralisk kompass, Folkpartiets Carl B Hamilton.

Anf. 106 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Vi måste ha en miljöpolitisk kompass, Ulf Holm. Det talar för att man ska stödja och medverka i den organisation som har Kyotoprotokollet i sin hand och som har ingått, som jag nämnde tidigare, en mycket lång rad internationella och globala miljöavtal och har en överstatlig organisation för detta. Det har ingen trovärdighet att säga att man är för en effektiv miljöpolitik eller för att bekämpa det globala klimathotet om man samtidigt tar avstånd från den organisation som har dessa frågor i sin hand och säger att Sverige ska lämna den organisationen så att den blir försvagad. Det är faktiskt fullständigt utan trovärdighet i dagens situation.

Anf. 107 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! När EU:s handelskommissionär Peter Mandelsohn var på besök i Sverige i förra veckan sade han att ett nytt frihandelsavtal är en mer akut fråga än klimatförändringarna. Nu säger Carl B Hamilton i riksdagens talarstol att EU är den instans som kommer att göra någonting åt klimatförändringarna och tar halsbrytande nog ett exempel som inte alls är ett EU-avtal, nämligen Kyotoavtalet, och hävdar att det bara är EU som garanterar att detta avtal finns och fortsätter att verka. Jag tror att logiken i Carl B Hamiltons huvud behöver ses över, inte logiken i den politik som Vänsterpartiet företräder.

Men låt mig ställa min fråga för att ytterligare visa på det jag menar. Carl B Hamiltons parti har under ett antal år försökt göra sig känt som ett flyktingvänligt parti som vill att människor ska söka och också få rätt till asyl i EU:s medlemsstater, däribland Sverige. Samtidigt har vi inte hört ett ljud av protester mot det Frontexsamarbete som EU nu bygger upp för att hindra människor från att komma till EU och söka asyl.

Anf. 108 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Vi kan diskutera hur pass allvarligt eller akut klimathotet är. Jag tror att det är ganska allvarligt och akut. Det gäller alltså åtgärder under de närmaste tio åren. Det som Peter Mandelsohn talade om gällde åtgärder de närmaste två månaderna. Det är lite olika tidshorisont, och de här två processerna utesluter inte varandra.

Kyotoprotokollet är inget EU-avtal, det är helt riktigt. Men det var EU som räddade Kyotoprotokollet från att bli ett dött avtal efter det att George W Bush blev vald till president. Därför har Europeiska unionen det avtalet i sin hand. Ska avtalet kunna utvecklas och förhoppningsvis förlängas och skärpas är Europeiska unionen den helt avgörande globala aktören i det sammanhanget. Ditt parti är mot Europeiska unionen och vill att Sverige ska lämna den.

Anf. 109 KALLE LARSSON (v) replik:

Fru talman! Jag hoppas att Carl B Hamilton i sitt nästa inlägg ska besvara den fråga som jag ställde. Det var ändå huvudpoängen.

Jag nämnde ett uttalande från Peter Mandelsohn därför att han ju säger att det är viktigare med ett frihandelsavtal än att bekämpa klimatförändringar. Det är dessutom kännetecknande för EU:s hela inställning på området. Den fria marknaden, den fria rörligheten, att varor och tjänster ska flöda, transporter av både djur och livsmedel och annat som också mycket kraftfullt påverkar miljön i närområde och globalt är avsevärt viktigare än att bekämpa de stora klimatförändringar som vi ser. Men använd gärna den tid som du har i det sista inlägget för att förklara logiken i det folkpartistiska ställningstagandet. Just nu, förmodligen medan vi talar, bordas ytterligare en båt eller två på Medelhavet där flyktingar söker sin rätt att söka asyl i EU. Vad har du sagt av kritik av detta?

Anf. 110 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Fru talman! Jag lämnar Peter Mandelsohn därhän.

Frontex: Jag var den enda under förra mandatperioden som hade interpellationsdebatter med Barbro Holmberg om de flyktingar som kom över Medelhavet. Kom inte och försök vara högstämnd och moraliserande mot mig!

Mitt svar är att man måste fokusera mycket mer på migrationens drivkrafter i Afrika, varför människor lämnar Afrika. Det är det enda sättet. Det är faktiskt ett svar som även Fredrik Reinfeldt har gett, detta i en debatt som vi hade i EU-nämnden. Man kan naturligtvis göra en hel del med biståndspolitik, men jag tror personligen att man inte kommer ifrån att man måste förbättra de grundläggande ekonomiska förutsättningarna med handelspolitik, samhällsbygge och stabila samhällsinstitutioner. Man måste se till att det blir rättsstater som fungerar – genom demokrati till exempel, om det är bekant.

Anf. 111 KENT HÄRSTEDT (s):

Fru talman! Jag ska här i riksdagen redogöra lite grann för Socialdemokraternas syn på biståndet.

För oss socialdemokrater är biståndet en hörnsten i en utrikespolitik präglad av solidaritet och rättvisa. För oss utgör biståndet ett konkret redskap i arbetet för en mer jämställd värld, där orättvisor och förtryck i

alla former bekämpas. Det gör skillnad i praktiken, och det gör också skillnad eftersom vi får ett utrymme för att göra vår röst hörd och ge uttryck för vissa värderingar i olika sammanhang. Det finns ett starkt stöd för vårt bistånd hos svenska folket. Det är både glädjande och viktigt.

När Sida årligen utvärderar svenska folkets inställning till vårt bistånd tycker år efter år drygt 60 procent att det ligger på en bra nivå eller skulle kunna ligga på en ännu högre nivå. Hos ungdomarna, eller kanske rättare sagt de unga vuxna, är stödet ännu mycket högre och har under senare år legat kring 75 procent.

Till det bistånd som förmedlas över skattsedeln ska läggas alla de medel som våra duktiga enskilda organisationer verksamma inom det humanitära området samlar in, till exempel Röda Korset, Rädda Barnen, Unicef Sverige och Svenska Afghanistankommittén, för att bara nämna några av de hundratals viktiga organisationer som samtidigt betyder mycket för att förankra den svenska biståndstanken och ge återkoppling till svenska folket.

Sedan 2006 går 1 procent av Sveriges bni till bistånd. Biståndsnivåerna är viktiga. De ger medel till kampen mot fattigdomen, de speglar väl vårt engagemang i de multilaterala sammanhangen och de ger oss tyngd och trovärdighet i diskussionerna med andra länder. Det är glädjande att vi har kunnat behålla denna biståndsnivå trots att vi vet att Moderaterna helst skulle vilja sänka den, kanske till och med med 25 procent som de hävdade i valrörelsen.

Vi hörde också under den biståndspolitiska debatten i höstas vittnesmål från de andra allianspartierna om att man tvingats acceptera att skuldavskrivningarna bakas in i biståndsbudgeten – detta för att man skulle få behålla enprocentsnivån i biståndet.

Låt oss hoppas att denna internstrid om biståndsnivån nu är avklarad så att vi kan lägga den bakom oss. Jag är dock inte lika säker som vissa i alliansen på att skuldavskrivningar i biståndssammanhang har varit en engångsföreteelse.

De fattiga ländernas skuldbörda måste dock minska. Det finns länder som betalar uppmot tre gånger mer i skuldavbetalningar än till investeringar i hälsa och utbildning. De fattigaste ländernas skulder måste skrivas av helt.

Kopplingen mellan säkerhet och utveckling på både kort och lång sikt är odiskutabel. Frågan har funnits med i den biståndspolitiska debatten internationellt i över ett decennium. Men i en värld som upprustar alltmer, där mer än 1 000 miljarder amerikanska dollar satsas på försvarsutgifter, jämfört med biståndet som ligger på ca 100 miljarder amerikanska dollar, är det knappast fattigdomsbekämpningen som behöver mindre resurser. Inom OECD:s biståndskommitté, DAC, pågår en diskussion om regelverket för vad som får räknas som bistånd. Vi vill att regeringen redovisar vilken linje Sverige kommer att driva i dessa diskussioner. Vi socialdemokrater accepterar inte att biståndet urholkas, till exempel genom att militära kostnader belastar biståndet, eller för den delen att det luckras upp på andra sätt. Vi ska fortsätta att vara ett föregångsland i biståndssammanhang.

Regeringen har aviserat en minskning av antalet biståndsländer. En viss koncentration kan vara av godo för att minska till exempel administ-

rativa kostnader och få en bra arbetsfördelning mellan givarna. Det gäller därför att minska antalet sektorer där svenskt bistånd verkar i varje land. Men vår röst är uppskattad och behövlig i många utvecklingsländer. Den behövs i dialogen och den behövs för att driva på för till exempel mänskliga rättigheter. Den skulle bli avsevärt mindre hörd internationellt om vi valde att lämna många samarbetsländer medan andra stora givare stannar kvar. Vi vill inte hasta fram en koncentration som bygger på principer mer än på viljan att nå riktiga resultat. Vi väntar på att regeringen ska presentera sin syn på de här frågorna, så att vi kan ha en dialog om dem.

En viktig del av biståndet är stödet till demokratisk utveckling. Stödet genom politiska partier för att stärka svaga systempartier ute i världen bör öka. Vi välkomnar därför den aviserade inriktningen att detta ska stärkas.

Häromveckan deltog biståndsministern i en hiv/aids-debatt på ABF här i Stockholm och betonade då vikten av engagemang från arbetsmarknadens parter. I detta sammanhang vill vi därför betona att också de fackliga rättigheterna har en viktig roll i globaliseringen. Vi vill stärka biståndet till och via fackliga organisationer, inte skära ned det.

Vi socialdemokrater värnar om biståndets kvalitet. Därför initierade vi förra året en översyn av det multilaterala biståndet. Vi vill fortsätta att effektivisera det. Biståndet ska ställa stora krav på mottagarna, som har det politiska huvudansvaret för en positiv utveckling. Men som givare har vi också ett ansvar för att anpassa, samordna och effektivisera vårt bistånd.

Anf. 112 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m) replik:

Fru talman! Jag vill bara säga att biståndet under senare år har expanderat kraftigt. Det var rimligt att vi moderater i opposition frågade efter kvaliteten och kvalitetssäkringen. Nu pågår ett arbete där vi frågar oss var, hur och med vad Sverige kan göra störst nytta. Jag tror faktiskt att det absolut bästa sättet är att upprätthålla ett engagemang för en hög betalningsvilja, men också för internationell solidaritet i Sverige. I det arbetet hoppas jag att vi ska kunna finna bred samsyn i riksdagen. Till skillnad från vad som har sagts i debatten i dag har den borgerliga regeringen ökat biståndet. Vi har ökat insatserna för humanitära åtaganden, ökat insatserna för Afrika och höjt stödet till de partinära organisationerna i deras arbete för demokrati och mänskliga rättigheter.

Jag ser också fram emot att återkomma till riksdagen och diskutera fred och försoning samt hur utvecklingspolitiken ska spela roll, inte minst i länder i postkonfliktlägen. Det är viktigt att vi kan diskutera säkerhet och utveckling och hur de samverkar, inte minst med tanke på de utmaningar vi ser framför oss i Somalia och Sudan.

Anf. 113 KENT HÄRSTEDT (s) replik:

Fru talman! Om vi ska vara ärliga har ökningen skett mot Moderaternas vilja. Man går väl inte till val på att sänka biståndet med 25 procent för att sedan beredvilligt komma överens om att det är jättebra att det stannar kvar på samma nivå. Jag tror inte att biståndsministern öppenlydande kommer att erkänna att Moderaterna faktiskt har en annan agenda.

Vi socialdemokrater kommer att hålla stenkoll på att biståndet inte undermineras, undergrävs eller gröps ur genom att man fasar in olika former av andra kostnader, till exempel skuldavskrivningar på en och en halv miljard. De pengarna skulle gå till fattigdomsbekämpning, inte till att betala skuldavskrivningar som bör ligga utanför biståndsramen. Dina alliansvänner har i höstas vittnat om hur ni kom överens om det internt. Man tvingades gå med på detta för att kunna försvara enprocentsnivån.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 114 Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m) replik:

Fru talman! Jag kom till en organisation och en myndighet där det rådde utbetalningstryck, där det saknades effektivitet och där man inte kunde redogöra för vad man gjorde och varför. Det fanns anledning för Moderaterna att vara starkt kritiska.

Nu har vi ett direkt ansvar. Vi har påbörjat ett kvalitetssäkringsarbete i syfte att se till att varje skattekrona går till rätt ställe. Vi har ett dubbelt ansvar: dels att se till att pengarna går dit de är avsedda, dels att kunna svara svenska skattebetalare att vi gör de rätta sakerna. Det är det som det är oerhört viktigt att vi åstadkommer. Riksdagen har tidigare varit starkt kritisk till att det saknats strategier. Detta arbetar nu utrikesförvaltningen med tillsammans med Sida, just för att vi ska kunna upprätthålla ett högt engagemang i Sverige för biståndet, men också för internationell fred och säkerhet.

Anf. 115 KENT HÄRSTEDT (s) replik:

Fru talman! Från oss kommer statsrådet inte att möta något motstånd i kampen för att vi ska ha ett effektivt, korrekt och ordentligt bistånd. I oss har du också i det avseendet en partner. Men när det gäller att gröpa ur biståndet kan man inte bara göra ett besök hos en förening som inte har någon ordning på sina utbetalningar eller det exempel som du använde och ha det som något slags utgångspunkt för att skära ned biståndet med 25 procent. Det är människor det handlar om. Det är människors liv det handlar om. Det är biståndet från Sverige vi pratar om.

Vi kommer i alla fall att hålla stenkoll på att biståndet inte kommer att kompromissas med och urgröpas på olika sätt. Däremot ser vi fram emot att delta i dialogen kring de utmaningar biståndet ändå står inför. Säkerhetsfrågorna är några av de frågor som alltmer kommer i centrum för den biståndspolitiska debatten, och däri kommer vi att vara aktiva och delaktiga.

Anf. 116 KERSTIN ENGLE (s):

Fru talman! I dag talar vi om hur en rättvis värld ska bli möjlig. Hur kan samarbete mellan länder ge en rättvis värld, ökad fattigdomsbekämpning och minskade klyftor?

Nationsgränsernas betydelse minskar. Vi rör oss över gränser som aldrig förr, både för arbete och för studier, och regionernas betydelse ökar. Att finna samarbetspartner i en region är nödvändigt för att bygga framgång och välfärd för människorna och inte minst för att skapa förståelse för varandra och att skapa ökad integration.

Ett lysande exempel på en framgångsrik samverkan är den mellan Sverige och Danmark i den så kallade Öresundsregionen. Öresundsregionen, bestående av Skåne och Själland, har med åren utvecklats till en allt viktigare ekonomisk drivkraft för både Sverige och Danmark. Utbytet mellan länderna har aldrig varit större och har positiva effekter på både forskning, tillväxt och sysselsättning. Men fortfarande finns en stor utvecklingspotential som inte utnyttjas fullt, till största delen beroende på att de svenska och de danska regelverken är dåligt integrerade.

Öresundsregionen med 3 ½ miljoner invånare är Nordens största och mest tätbefolkade storstadsregion. 1,7 miljoner människor förvärvsarbetar, och 140 000 studerar. Regionen är avgörande för båda ländernas samlade varu- och tjänsteproduktion, då i dag inte mindre än 26 procent av Danmarks och Sveriges samlade bnp produceras i Skåne och på Själland.

En viktig indikator för växande integration är den ökade arbetspendlingen. Enligt siffror från Öresundskommittén arbetspendlar drygt 9 000 personer dagligen, vilket är en tredubbling sedan 1997, och en fortsatt ökning förväntas. En stor utvecklingspotential finns även inom utbildnings- och forskningsområdet. I dag finns 14 universitet, 6 500 doktorander och 12 000 forskare i Öresundsregionen.

Öresundsregionen måste få fortsätta att växa för att vi i framtiden ska kunna trygga jobb och välfärd i Skåne och Själland, och därför måste, som jag nämnde jag tidigare, regelverk ses över och förbättras. Det måste bli lättare att studera i Öresundsregionen. Min förhoppning är att vissa hinder kommer att undanröjas på detta område i samband med att Bologna-processen implementeras. Ett enhetligt utbildningssystem över hela Europa är till gagn för hela vår utbildning och vår fortsatta välfärd.

I Östersjöområdet finns ett annat exempel på möjligheter för handel, tillväxt och samarbete. Östersjön skiljer inte längre länder och människor åt, utan genom den politiska utvecklingen i våra grannländer har hot i stället blivit möjlighet till handel, integration och kunskapsutbyte. I och med att Östersjön klassas som särskilt känsligt havsområde skapas unika möjligheter att gemensamt skydda detta känsliga innanhav. Diskussionen kring den planerade gasledningen väcker härmed stor och befogad oro och många frågetecken.

Ett annat exempel på ett viktigt regionalt samarbete finns i Barents-samarbetet, en tradition sedan 1964. Området är intressant ur många aspekter, inte minst turismaspekter. Det är därför nödvändigt att vi ytterligare stärker den processen.

Fru talman! Med utvecklingen runt Östersjön, med Öresundsregionen som ett lysande exempel och med fortsatt stor utvecklingspotential måste Sveriges inställning vara att bejaka ett öppet samarbete på alla områden mellan länder och tillåta regioner att växa och utvecklas utan giriga blickar mot nationella intressen. Det är genom en fortsatt regional utveckling som vi kan nå ökat välbefinnande i Europa och ökad tillväxt till gagn för hela världens folk.

Vi socialdemokrater tror på globaliseringens möjligheter. Med globaliseringen växer kraven på demokrati, mänskliga rättigheter och social trygghet runt om i världen. Aldrig har det funnits så många demokratier som i dag. Det finns en tydlig koppling mellan demokrati och ekonomisk utveckling. I kampen för global rättvisa spelar fackliga och sociala rät-

tigheter en viktig roll. Vi vill att globaliseringen ska tjäna alla. Inte minst måste kvinnors juridiska och ekonomiska rättigheter stärkas så att vi kan nå målet om halverad fattigdom 2015.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 117 OLLE THORELL (s):

Fru talman! Jag vill ägna mitt inlägg åt att tala om Asien. Utvecklingen i Asien det närmaste seklet kommer att vara avgörande för hela den globala utvecklingen. Det som sker där angår oss alla, som Urban Ahlin sade i sitt anförande. I Asien finns både ekonomiska under och tigerekonomier. Samtidigt lever hälften av de fattiga människorna i världen i Asien. Där finns demokratier där mänskliga rättigheter respekteras, och där finns diktaturer där raka motsatsen gäller. Vi måste förhålla oss till alla de här staterna och hävda en hållbar utveckling, demokrati och respekt för mänskliga rättigheter. Sverige har en lång tradition i sitt utvecklingssamarbete med Asien. Det är viktigt att vi utvecklar de goda relationer vi har.

Ekonomiskt framhålls ofta Asien som en framgångssaga, och det är sant i vissa delar, men det är inte sant i alla länder och för alla människor i alla länder. Kina och Indien är redan ekonomiska stormakter och växer sig starkare för varje år. Kina hade, som vi har hört, en tillväxt förra året som var 10,6 procent. Indien, som är världens största demokrati, tar varje år stora kliv, och medelklassen där växer explosionsartat. Det här är förstås glädjande och positivt. Varje människa som kan ta sig ur fattigdomens bojor innebär en seger.

Det talas mycket om Kina och Indien, men jag vill särskilt nämna ett par regioner som inte har nämnts i debatten tidigare så mycket och som inte får glömmas bort. Först och främst vill jag nämna Centralasien. Det är en region där Sverige behöver bli mer aktivt inom ramen för EU men också på egen hand. En modell skulle kunna vara att stödja samarbete mellan de centralasiatiska staterna, kanske med det nordiska samarbetet som modell.

Den andra region som jag vill ta upp är Japan. När Kinas och Indiens roll nu växer får Japans betydelse inte glömmas bort. Det är världens näst största ekonomi och en väldigt viktig handelspartner för oss. Det är glädjande att se att utvecklingen av ekonomin har vänt uppåt och att reformeringen fortsätter. Sverige måste fortsätta att vara aktivt och stärka sina redan goda relationer med Japan.

Jag vill framhålla några delar av den strategi som vi socialdemokrater anser ska gälla för Asien. Först och främst gäller det att prioritera mänskliga rättigheter och demokratireformer. Nu när Kina blir mer och mer ekonomiskt mäktigt och kommer att spela en större roll på den globala scenen är det viktigt att vi inte bara ser Kina som en gigantisk marknad för svenska produkter. Vi måste i alla våra kontakter med Kina föra fram vår ståndpunkt om mänskliga rättigheter och demokrati. Att fortsätta att arbeta för att företag tar ett större socialt ansvar och att fackliga rättigheter utvecklas är av största vikt. Därför ser vi med oro på att biståndet via fackliga organisationer kan komma att skäras ned. Vi tror inte på att vi ska begränsa vårt utbyte med Kina – vi tror på dialog.

Den andra punkten som jag vill ta upp gäller miljön. Miljöfrågan är vår tids kanske största utmaning. Människans påverkan på klimatet eskalerar, och vi har ingen tid att spilla. Vi har alla ett ansvar. Då duger det

inte att, som regeringen gör, säga att det inte är någon mening att gå före om ingen annan gör det, eller att tillsätta utredningar och inte komma med egna skarpa förslag.

Exemplets makt är stor. Vi måste visa att det är möjligt att ha tillväxt kombinerad med hållbar utveckling. Inte minst i Asien är miljöhoten överhängande. Om ingenting görs kommer vi att få se miljoner och åter miljoner klimatflyktingar, och miljökatastrofer som vi nu har svårt att föreställa oss. Miljöpolitiken får inte heller begränsas så att den bara handlar om klimatfrågan. Även andra miljöfrågor måste fokuseras på.

Den tredje punkten gäller handelspolitiken. Sverige måste fortsätta sina ansträngningar att främja frihandeln. Vi måste inom EU aktivt verka för att Doharundan blir ambitiös och leder till bättre förutsättningar för länderna så att de på gynnsamma villkor kan delta i världshandeln.

Slutligen vill jag säga något om globaliseringen. Globalisering är ju ingenting nytt. Den har varit verklighet ända sedan strukturrationaliseringens dagar. Vi har varit, och är, framgångsrika i den alltmer globaliserade ekonomin. Vi har dessutom som enda land i världen kunnat kombinera en ekonomisk tillväxt med minskade koldioxidutsläpp.

Tryggheten på den svenska arbetsmarknaden är avgörande för hur vi ska kunna klara av globaliseringen. Människor måste kunna känna trygghet i att byta jobb, utbilda sig senare i livet och byta karriär. Regeringens nedskärningar i a-kassa, högskola och vuxenutbildning är ett hot mot Sveriges konkurrenskraft. Vi måste fortsatt göra offensiva satsningar på forskning och utbildning och på en trygg arbetsmarknad.

Vi måste fokusera på möjligheterna i globaliseringen. Det är bra för svenska löntagare om asiatiska löntagare får det bättre. Solidaritet och hållbar utveckling är våra ledord när det gäller globaliseringen, liksom när det gäller hela vår Asienpolitik.

Anf. 118 CARIN RUNESON (s):

Fru talman! Det är en komplicerad men fantastisk värld vi lever i, en värld full av möjligheter som borde omfatta alla oavsett var vi bor och lever, oavsett om vi är unga eller gamla, oavsett om vi är män, kvinnor eller barn och oavsett hudfärg och religionstillhörighet. För oss socialdemokrater är det en självklarhet att det borde vara så, och det är mot det målet vi strävar även om vägen dit är lång och full av hinder.

På ett sätt känns världen större i dag än någonsin tidigare. Vi har fler länder och dessbättre betydligt fler demokratier än för bara några år sedan, och dessutom har vi en större medvetenhet om vad som händer och sker runt om i jordens alla hörn. De aktuella händelserna kan vi följa direkt via frukost-tv eller tillbakalutade i tv-soffan, alltifrån spännande idrottsevenemang till upprörande och fasansfulla eländesbeskrivningar, ofattbart våld mot kvinnor och barn och grymma och onödiga krig där unga män och civilbefolkningen får sätta livet till.

Samtidigt känns världen betydligt mindre än tidigare tack vare ny teknik och större och bättre möjligheter att resa, se, lära och uppleva än vi någonsin haft tidigare. Kunskapen om vad som händer i världen är stor. Frågan är om engagemanget för andra länders utveckling, för andra folks kamp för demokrati, jämställdhet, rättvisa och trygghet och inte minst den dagliga kampen för brödfödan är tillräcklig. Vad kan vi göra mer? Vad kan Sverige göra? Vad kan du och jag göra? Vad kan vi i Sve-

riges riksdag göra? Och framför allt: Vad kan och vill Sveriges regering göra för ett utökat engagemang?

I dag är världens ögon mest riktade mot den till synes olösliga Mellanösternproblematiken där vi, trots allt, under de senaste dagarna börjat känna en aning hopp. Världens ögon riktar sig också mot krigets och attentatens Irak och Afghanistan och mot folkmordet i Darfur. Afrika och Asien står för en stor del av nyhetsflödet såväl i fråga om konflikter och krigshandlingar som i fråga om växande ekonomier och utveckling.

Latinamerika, fru talman, är i dag inte den del av världen som står högst på agendan, men det som sker på den kontinenten får inte tappas bort när vi talar om och engagerar oss i bistandsfrågor, samarbetsprojekt och, inte minst, en fortsatt demokratisk utveckling i världen. Många har säkerligen redan ställt sig frågan vad som kommer att hända med Kuba när Fidel Castro inte längre finns på den politiska arenan. Hur kommer USA att agera? Och Ryssland och Kina?

Central- och Sydamerika symboliserar på flera områden utvecklingen i världen, hur den gått framåt de senaste tio åren och hur demokratin fått ett starkt fotfäste. Den politiska kartan har i framför allt Sydamerika skiftat färg. Från att ha varit diktatorernas kontinent och ett lapptäcke av politiska färger har stora delar av Latinamerika i takt med socialistiska valframgångar blivit allt rödare. Inte minst har ursprungsbefolkningarna fått göra sina röster hörda.

Men, fru talman, Latinamerika präglas i allra högsta grad av en dubbelhet. Västståndet ökar men är fortfarande extremt ojämnt fördelat. Samtidigt som Chiles president Michelle Bachelet, som själv tidigare var landsflyktig, satsar på nya välfärdsreformer och pensioner för de fattigaste fortgår brotten mot de mänskliga rättigheterna på Kuba. Och när Hugo Chávez skaffar sig rätten att stifta lagar utan att blanda in parlamentet är det i högsta grad oroande.

I Colombia pågår en av de största och mest utdragna militära konflikterna i världen. Frågor som demokrati, fred, mänskliga rättigheter och konflikthantering berör alla i landet. Ingen i Colombia kan stå utanför det som sker och som är det allvarligaste hindret mot fortsatt utveckling. Colombia är också ett av de prioriterade länderna vad gäller det svenska utvecklingssamarbetet i Sydamerika. Stödet inriktas framför allt på att bidra till att skapa förutsättningar för en fredlig utveckling och respekt för mänskliga rättigheter.

Världens samlade bistånd till Sydamerika är litet och sjunker. Det kan ses som positivt om det är ett tecken på att de länder som tidigare fått bistånd nu kommit så långt i sin utveckling att bistandsbehovet är borta. Men så är inte fallet, och därför är det viktigt att slå vakt om biståndet även till Sydamerika. Följaktligen, fru talman, måste vi värna de mänskliga rättigheterna och möjligheterna för kvinnor att komma in i samhället och påverka fredsarbetet. Vi socialdemokrater har sedan årtionden tillbaka traditioner och kontakter i området, och vi vet att det svenska stödet i många fall är avgörande för en fortsatt demokratisk utveckling.

Anf. 119 MARIANNE BERG (v):

Fru talman! Utrikesministern har tvingats lämna kammaren, och jag får därför försöka få svar på mina frågor till honom som utrikesminister och till regeringen vid ett senare tillfälle.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

I denna utrikespolitiska debatt vill jag lyfta fram den utveckling vi ser på det sexualpolitiska området, vilken jag anser är förödande, nämligen att den globala könsmaktsordningen förstärks. Det handlar om kvinnors rättigheter, alltifrån kampen mot könsstympning och för ett självständigt liv till rätten till utbildning, preventivmedel och säkra aborter.

I dag ser jag med fasa, vilket jag hoppas att även utrikesministern gör, hur de sexualkonservativa krafterna runt om i världen bygger allianser och nätverk för att ytterligare flytta fram sina positioner. Syftet och målet är glasklart, nämligen att kvinnor inte ska ha rätt att bestämma över sina egna kroppar, inte ha rätt till ett självständigt liv och att många människor inte ska ha rätt till en egen sexualitet. Dessa krafter är ett stort hot mot HBT-personers rättigheter liksom mot kvinnors rätt till abort och tillgång till preventivmedel.

I mitt anförande vill jag lägga fokus på kvinnors rätt att själva bestämma över sina kroppar, det vill säga rätten till abort.

Fru talman! Jag hade väntat mig att regeringsdeklarationen skulle ta upp och innehålla mer om just dessa frågor. Det gjorde den inte. Kvinnors rättigheter togs endast upp dolt i meningar där mänskliga rättigheter nämndes. En enda mening kring FN:s säkerhetsresolution 1325 som belyser kvinnors roll i internationella konflikter fanns med. En enda mening berörde kvinnors situation i den rådande konflikten i Sudan, främst då situationen i Darfur. Det fanns med. Det är av stor vikt, men jag anser att frågor som berör mer än hälften av världens befolkning bör behandlas på ett annat sätt än i deklarationen och i utrikesministerns inlägg i dag. Det var futtigt, och det är sorgligt.

Sveriges regering borde i all internationell politik med kraft och med tydlig röst försvara kvinnors rätt att bestämma över sina egna kroppar. Vänsterpartiet menar att Sverige i FN, i EU och i andra internationella organ måste motverka alla mörka krafter som vinner mark och som hotar att minska eller helt ta bort kvinnors rätt att bestämma över sina egna liv.

Sverige har historiskt sett varit ett pådrivande land för kvinnors rättigheter, och vi har gått i frontlinjen i arbetet med sexuell och reproduktiv hälsa. Jag hoppas verkligen att denna regering inte ger vika och blir tyst när det gäller denna vår historiskt sett starka hållning.

Vänsterpartiet anser att 10 procent av vårt bistånd ska fördelas till sexuell och reproduktiv hälsa, men det har vi inte fått gehör för. Det är bara att beklaga. Genom att avsätta 10 procent av biståndet skulle regeringen på ett klart och tydligt sätt visa omvärlden att Sverige gör en tydlig markering mot sexualkonservativa krafter i världen.

Fru talman! I dag dör enligt Världshälsoorganisationen ca 400 kvinnor och flickor dagligen runt om i världen på grund av osäkra aborter. 400 kvinnor och flickor – det är en mardrömslik siffra! Dessa dödsfall inträffar i länder där abort är förbjudet, eller där det finns otroligt små chanser att få genomföra en medicinskt säker abort.

Som jag tidigare har tagit upp måste Sverige här gå i frontlinjen för rätten till fri abort för kvinnor runt omkring i världen. I dag saknas bara i EU rätten till abort för 26 miljoner människor. Detta är skrämmande.

Till sist vill jag ta upp ännu ett skrämmande exempel. Det gäller USA, som ser sig som det mest demokratiska landet i världen och som slår sig för bröstet och säger sig sätta de mänskliga rättigheterna högst på dagordningen. USA har under president Bush gjort en total omsvängning

när det gäller sexuell och reproduktiv hälsa. Från att tidigare ha varit någorlunda pådrivande har nu USA intagit en ultrakonservativ inställning till abort, sexualupplysning och preventivmedel. Detta har inneburit att ekonomiskt stöd till projekt eller organisationer har dragits in eller villkorats.

Jag hoppas att utrikesministern inte är av samma uppfattning som socialminister Göran Hägglund. Socialministern fick för ett tag sedan i en interpellationsdebatt frågan om vilka åtgärder han tänkte vidta för att vara pådrivande angående kvinnors rätt till abort i EU. Han ansåg att det inte var en prioriterad uppgift för regeringen att påverka andra länders lagstiftning. Han ansåg med andra ord att påverkan är detsamma som att direkt gå in och försöka ändra andra länders lagstiftning.

Jag hoppas att utrikesministern inte är av samma uppfattning.

I detta anförande instämde Ulla Andersson (v).

Anf. 120 JACOB JOHNSON (v):

Fru talman! Jag vill säga några ord om det kurdiska folkets situation. Det är ett folk på tiotals miljoner människor i de centrala delarna av det vi brukar kalla för Mellanöstern som har levat under förtryck under lång tid och som förvägrades sina demokratiska rättigheter av de segrande västmakterna efter första världskriget. I dag lever det kurdiska folket främst inom statsbildningarna Turkiet, Irak, Iran och Syrien. Flera miljoner har dessutom flytt och bor nu bland annat här i Sverige.

Den turkiska statsbildningen skapades efter ett omfattande folkmord som drabbade flera minoriteter: armenier, assyrier/syrianer, kaldéer och pontier. När den turkiska staten bildades var dessa befolkningsgrupper förvandlade till små folkspillror.

Kvar fanns dock en stor icke-turkisk minoritet, nämligen kurderna. Den turkiska staten har alltsedan sin tillkomst förnekat deras existens och utsatt dem för ett omfattande förtryck på flera olika plan, politiskt, socialt och kulturellt. Likafullt har den kurdiska befolkningens etniska identitet oavbrutet stärkts. Man betraktar sig som en av flera etniska folkgrupper inom den turkiska statsbildningen med de rättigheter som tillkommer sådana. Dessa rättigheter har dock förvägrats dem av den turkiska staten. Detta har lett till motsättningar, spänningar, uppror och periodvis regelrätt krig mellan kurdiska grupper och den turkiska staten.

De möjligheter till dialog som olika kurdiska grupper har försökt inleda i form av ensidiga vapenstillestånd har inte tagits till vara av den turkiska staten. De har mötts med kalla handen.

Washingtons proklamerande av det så kallade kriget mot terrorismen har anammats av de turkiska myndigheterna. Kurderna har utpekats som terrorister. Att hävda sina rättigheter som etnisk minoritet betraktas av delar av den turkiska staten – den så kallade djupa eller mörka staten – som terrorism, oavsett om man bär vapen eller inte. Det räcker, som i Hrant Dinks fall, med att man är beväpnad med en tidning.

Den turkiska statsledningen måste på allvar ta itu med de element inom den turkiska statsapparaten som saboterar Turkiets modernisering, bryter mot de mänskliga rättigheterna och vägrar erkänna Turkiet som en mångetnisk stat.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

En politik liknande den turkiska bedrivs i Syrien. Regimen i Syrien har länge fört en arabiseringspolitik mot landets kurdiska befolkning. Man har genomfört folkomflyttningar och drivit bort människor från de områden där de levat och arbetat i århundraden.

En annan börda som drabbat kurderna är att en del av den kurdiska befolkningen betraktas som statslös trots att man har levat i Syrien i generationer. Denna del av befolkningen saknar i och med att den är statslös alla rättigheter som tillkommer en medborgare i Syrien. Det är naturligtvis ett orimligt förhållande. Än orimligare är att statslösheten ärvs generation efter generation. Man kan födas i Syrien men likafullt bli statslös.

Kurdernas situation i Irak är väl känd. Trots att Irak i sin helhet befinner sig i bedrövligt och kaotiskt tillstånd finns det ljusglimtar när det gäller de irakiska kurdernas situation. I och med de flygförbudszoner som upprättades efter Gulfkriget kunde kurderna leva relativt i fred. Man har påbörjat en utveckling i demokratisk riktning. Mycket återstår naturligtvis att göra i detta avseende, men även om trycket på de irakiska kurderna har lättat lever man ännu under långt ifrån idealiska förhållanden.

Kurderna i Irak har rätt att kräva och utveckla regionalt självstyre i enlighet med principen om den nationella självbestämmanderätten. Dock oroar mig den ständiga fara som har funnits under hela den kurdiska historien, nämligen att kurderna kan bli en bricka i andra stormakters spel, såväl globala som lokala.

Kurderna i Iran befinner sig i en mycket svår situation. Den iranska regimen förtryck är hårt. De kurdiska organisationerna i landet förföljs. Deras ledare och aktivister mördas. De sociala och ekonomiska förhållandena är ytterst svåra. Regimen, som själv dömer till hårda straff för narkotikalangning och narkotikamissbruk, sprider själv narkotika i de kurdiska områdena. Som en kurdisk representant uttryckt saken: Det är lättare att få tag i heroin än ett paket Marlboro.

Kurderna i Iran kräver liksom kurderna i Irak regionalt självstyre, vilket av den iranska regimen förnekas dem.

Kurderna måste i Iran och Irak få regionalt självstyre och möjlighet att utveckla demokratiska styrelseformer och sina rättigheter som etnisk minoritet. I Turkiet och Syrien måste kurderna erkännas som etnisk minoritet och få alla de rättigheter som tillkommer en sådan.

Låt mig avslutningsvis, fru talman, understryka att vi inte får glömma det kurdiska folket och dess kamp för fulla mänskliga, demokratiska och nationella rättigheter i den komplicerade situationen i Mellanöstern i dag.

I detta anförande instämde Ulla Andersson (v).

Anf. 121 MEHMET KAPLAN (mp):

Fru talman! I dag har vi sett en mycket intressant debatt. Det har handlat om många olika frågor i det som för oss är viktigt och som alltid har varit viktigt, nämligen utrikespolitiken.

Det är glädjande att se de ansatser som utrikesministern har haft i olika frågor och framför allt om Mellanöstern. Vi har även hört ledamöter och deras åsikter som hur världsfreden bäst främjas.

Jag vill lyfta fram två olika saker i dag. Det första handlar om hur, på vilket sätt och varför vi måste jobba för en långsiktig och hållbar fred, en rättvis fred, i Mellanöstern.

I dag vet vi att Sverige har ett mycket omfattande vapensamarbete med många olika länder. Det står väldigt tydligt i förordningar om vilka länder vi får sälja vapen till. Flera ledamöter har varit uppe i talarstolen och just tagit upp frågan om varför det inte står någonting om vilka länder vi får köpa vapen från.

Under de senaste fem åren har Försvarets materielverk upphandlat många olika typer av utrustning från en stat som vi med stor sannolikhet vet har begått och kan binda vid olika typer av övergrepp mot mänskliga rättigheter och folkrätten.

Det är Israel jag talar om. Jag var nere i Israel med en delegation från riksdagen och fick på nära håll se och uppleva på vilket sätt dessa brott ter sig mot civilbefolkningen och oskyldiga barn och kvinnor.

Israel vägrar även att signera de internationella avtal som finns mot spridning av kärnvapen. Tidigare talare har tagit upp frågan om att det finns länder som ämnar skaffa kärnvapen. Det är intressant att vi värderar olika länder på olika sätt beroende på vilka ledarna är och vilket sätt de har lyckats liera sig med andra länder.

Så har till exempel Nordkorea utöver de reprimander det har fått inte blivit utsatt för särskilt mycket kritik medan ett land som Iran hängs ut. Det finns ledamöter i denna kammare som vill att USA ska besudla sina händer än en gång och helt folkrättsvidrigt anfälla ett suveränt land.

Det andra området handlar också om Mellanöstern. För ungefär två månader sedan kom en särskild delegation som FN hade satt upp med ett *paper*, ett papper, där man kommit överens om, diskuterat sig fram till och lyckats enas i en fråga. Det var hur man skulle lyckas överbrygga civilisationernas gap.

Det är det gap som finns mellan olika så kallade civilisationer som en viss Samuel P. Huntington gjorde sig berömd på, eller kanske accelererade sin berömmelse med. Han myntade uttrycket: Civilisationernas kamp.

I detta *paper* har man tagit upp frågan om att man kanske borde försöka lösa de konflikter som finns i stället för att koncentrera sig på det som kanske komma ska. Man har lyft upp en fråga högst på dagordningen. Det är Israel–Palästina-konflikten. Alla världens länder skulle må mycket bättre av att försöka lösa detta.

Vi från Miljöpartiet menar att ansvaret ligger på båda parter. Det går i och för sig inte att komma ifrån att den starkare parten – i det här fallet är det inte så svårt att gissa vem – har ett större ansvar. Men det handlar ändå om ett delat ansvar.

Det jag särskilt vill lyfta fram i detta mitt anförande är den mur som byggs i Palestina i dag på ockuperat territorium. Den skiljer byar från deras odlingsmark. Den är det synligaste beviset för att världen inte är rättvis.

Vi har en mur som till 80 procent går inne på ockuperat palestinskt territorium. Det märkliga med detta är att omvärlden tiger still. Det som hände för inte så länge sedan var att den israeliska regeringen än en gång gav sitt tillstånd till illegala bosättningar inne på ockuperat palestinskt territorium.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Jag hoppas att utrikesministern tar intryck och att vi får debatter om detta även framöver så att vi kan nå en lösning.

I detta anförande instämde Peter Rådberg (mp).

Anf. 122 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Fru talman! Vi har i Sverige en lång tradition av att värna frihandelns principer och bekämpa inslag av protektionism. För ett litet land som vårt med stort utrikeshandelsberoende har detta varit och kommer att vara en oerhört viktig förutsättning för vårt välstånd.

Sverige har gått från att vara ett av Europas allra fattigaste länder till att via handel och öppenhet få en ekonomisk utveckling som lyfte oss ur fattigdomen. Det gör att det finns en tilltro till handel som kraft för utveckling.

Det är också den hållning vi måste ha inom EU. Frihandeln berikar och ger en växande välfärd, åtminstone i större utsträckning än jordbrukssubventioner och tullar.

En av de första demonstrationerna som arbetarrörelsen organiserade i slutet av 1800-talet var en demonstration mot livsmedelstullar i Stockholm. Den samlade omkring 10 000 deltagare.

Många gånger därefter har fackföreningarna ställt upp för strukturomvandling och sett till att nya jobb i nya branscher kunnat ersätta gamla jobb i gamla branscher.

Det är ingen slump att Sverige är en mycket frihandelsvänlig nation eftersom alla har fått möjlighet att njuta av frukterna av den öppenhet och omvandling som frihandeln leder till.

Det återstår att se vilka konsekvenser som den nuvarande regeringens kraftiga försämringar i trygghetssystemen får för den svenska synen på frihandeln.

Fru talman! Här i Sveriges riksdag råder en bred enighet om vikten av frihandel och inriktningen på vår handelspolitik. Vi känner nog alla hur oerhört viktigt det är att WTO:s förhandlingsrunda nu går i lås och att det inte drar ut på tiden.

Om inte förhandlingarna går i lås under våren kommer det förmodligen inte att bli någon överenskommelse förrän nästa amerikanska president har installerat sig. Det skulle betyda att det blir tidigast 2009. Det skulle vara oerhört olyckligt för Sverige, för Europa och framför allt för utvecklingsländerna.

Fru talman! Det vi däremot har skilda åsikter om är hur vi vill att Sverige ska möta en ökad internationell konkurrens. Vi socialdemokrater anser att det är kunskap, innovation och förnyelse som är nyckelord för en fortsatt stark internationell konkurrenskraft. Vi tror inte att regeringens politik med sämre trygghet är en framkomlig väg.

En förutsättning för öppenhet för nödvändiga förändringar och strukturomvandlingar är den svenska modellen. Den ger människor trygghet i omvandling. Det krävs att vi har bra arbetsmarknadsutbildningar. Det krävs att vi har en bra a-kassa. Det krävs också att vi har bra socialförsäkringssystem och inte minst att vi har en bra och god arbetsrätt. Det är då som människor vågar bejaka förändringar.

Om människor saknar den här tryggheten och i stället oroar sig för att bli förlorare i förändringarna som följer av globaliseringen uppstår det

lätt en längtan tillbaka till en svunnen tid. Det gäller att bevara det som vi har, det vill säga en fackföreningsrörelse och breda befolkningsgrupper som ställer upp på det som är svårt och det som vi inte får stöd för i andra länder. Det handlar om öppenhet, konkurrens och frihandel och den vilja till förändring som följer av ständigt pågående strukturomvandling.

Man måste ständigt vara beredd att prova nytt och att gå från ett jobb till ett annat. Det är en av hemligheterna bakom att Sverige har haft och har en så stark ekonomisk utveckling. Det har vi ju haft under de senaste åren.

Är en rättvis värld möjlig? Ja, säger vi socialdemokrater. Vi tror att det är möjligt. Vi tror på globaliseringens möjligheter. Med globaliseringen växer kraven på demokrati, mänskliga rättigheter och social trygghet runt om i världen. Det har aldrig funnits så många demokratier som i dag. Vi ser en tydlig koppling mellan demokrati och ekonomisk utveckling. I kampen för global rättvisa och fattigdomsbekämpning spelar fackliga och sociala rättigheter en oundgänglig roll.

Anf. 123 KARLA LÓPEZ (mp):

Fru talman! Det finns många konflikter runt om i världen. Alla länder verkar vara ense om att dessa konflikter löses bäst med våld. Hur förklarar man annars alla miljarder som många länder, däribland Sverige, satsar på militären varje år och alla internationella militära insatser i konfliktområden?

USA, som är världens största militära makt, har fördubblat sin försvarsbudget sedan Bushadministrationen tillträdde. Den är nu hela 4 375 miljarder per år – pengar som man i stället kunde ha satsat på att lösa de sociala problem som blir allt större i det amerikanska samhället eller på att öka välfärden för de allra svagaste. Det finns miljontals människor i USA som har samma levnadsstandard som fattiga människor i fattiga länder.

USA:s regering, liksom Sveriges regering och många andra regeringar, satsar stort på att bekämpa terrorismen med våld. Men alla vet att våld föder mer våld, och kampen mot terrorismen förs inte med vapen utan med dialog.

Hur förklarar man annars de framgångsrika sexpartssamtalen som USA:s regering nyligen hade med Nordkorea? Dialog leder till resultat. Fredliga lösningar är det enda hållbara alternativet. Det är något som de flesta regeringar tycks ha glömt.

Varför har man inte använt sig av samma metod när det gäller att hantera konflikten i Iran i samband med framställningen av deras kärnvapenprogram? Man är inte intresserad av att skapa fred. Man vill i stället ha kontroll över naturresurserna. I Iran gäller det olja.

Det är det som kampen mot terrorismen handlar om. Hur förklarar man annars det absurda i att USA:s regering har installerat en militärbas på gränsen mellan Paraguay, Uruguay och Brasilien? USA menar att det handlar om kampen mot terrorismen, men det finns inga terrorister i regionen. Det handlar i stället om att USA vill säkra tillgången till världens största sötvattenreservoar.

Som vi alla vet skapar vår livsstil stora förändringar i naturen, inte bara i form av klimatförändringar utan även i minskade resurser. Sötvatten är redan en bristvara runt om i världen och en ännu större brist kom-

Prot. 2006/07:60

14 februari

Utrikespolitisk debatt

mer det att bli i framtiden. Den som har tillgång till naturresurser har makt. Det är det som den amerikanska regeringen vill slå vakt om.

Tidigare har USA:s regering bevakat sötvattenreservoaren via sin militärbas i Manta i Ecuador. Man har använt sig av förevändningen att man vill komma åt droghandeln i Colombia. Men när den ecuadorianska regeringen vägrade att förlänga avtalet tvingades man att flytta till Paraguay. Problemet är att det inte finns några terrorister där. Det finns ingen konflikt över huvud taget där, men det lär inte dröja länge förrän man startar en.

Det gjorde man ju så bra i Irak. USA ville åt oljan, men tyvärr misslyckades det projektet. USA:s regering har blivit utmanövrerad av Iran. Det är därför, och på grund av Irans olja, som tonläget mellan de båda länderna har skärpts. Det verkar otänkbart för Bushadministrationen att föra en dialog med Iran på det sätt som man gjorde med Nordkorea.

Vilken är då Sveriges roll i det hela? Vi är inte bättre kåsupare vi. Vår regering är lika hopplös på att skapa fred i världen som USA:s och de flesta andra länders regeringar.

I årets budget satsas det mer än tidigare på försvaret, och man har ökat anslaget för internationella militära insatser. Dessa pengar skulle kunna användas till fredsforskning, fredsskapande icke-våldsliga åtgärder och bistånd som skapar hållbara och långsiktiga lösningar. Det är så man skapar fred i världen, inte genom våld.

Regeringen bör ta större ansvar internationellt och verka för internationella icke-våldsliga åtgärder för att skapa fred. Detta ska ske genom att vi inte bara uppmanar andra länder eller genom att vi är drivande i FN och EU, utan genom att vi föregår med gott exempel och själva skapar internationella icke-våldsliga åtgärder.

Regeringen bör också kraftigt kritisera Bushadministrationens agerande i andra länder och uppmana till att den löser konflikter med dialog, så som den har gjort i Nordkorea.

Anf. 124 MAX ANDERSSON (mp):

Fru talman! Alliansens representanter har talat rätt mycket om att de vill att Sverige ska vara en del av EU:s kärna. De har talat om att man ska arbeta aktivt. Men när det gäller den konkreta handlingen har det inte blivit så värst mycket, framför allt inte i de stora frågorna.

Det exempel som nämns oftast och med högst röstvolym är att man talar om att man deltar oftare på EU:s ministerrådsmöten än den föregående regeringen gjorde. Jag vet inte om det är ett bra mått på politisk aktivitet att man oftare i egen hög person flyger till ministerrådets möten. Jag tror inte att politisk aktivitet enbart kan mätas i den mängd koldioxid man släpper ut för att åka på möten. Om Cecilia Malmström åker till Bryssel för att sitta och hålla tyst om EU-konstitutionen – kunde hon då inte ha skickat en statssekreterare i stället?

Inom parentes sagt brukar jag inte försvara Socialdemokraterna. Men det går att skicka statssekreterare på de här mötena. Det var det Socialdemokraterna gjorde när de tyckte att det verkade vara en rimlig prioritering.

När nyhetens behag med allt Brysselresande som ministrarna nu ägnar sig åt har lagt sig lite så tror jag att de kommer att skicka statssekreterare i lite större utsträckning än vad de gör nu. Jag lovar i alla fall att inte

kritisera dem för att deras intresse för EU-arbetet har minskat och för att de gör en bättre prioritering än de kanske gör i dag.

Men det är inte regeringens tystnad i Bryssel som upprör och oroar mig. Det som är oroande är regeringens tystnad här i Sverige om de stora EU-frågorna. Jag var, som många andra ledamöter, i Bryssel förra veckan. Där talades det väldigt mycket om EU-konstitutionen. Det talades om förslag att sockra konstitutionen med lite tillägg – det kallades *treaty plus* – så att det lättare skulle få oss att svälja den. Den alternativa metoden för att få folk att svälja den lättare var att hugga bort bitar av den – det kallades *treaty minus*. Man talade också om den mer vettiga modellen att utlysa ett nytt konvent och försöka skriva ihop en ny och bättre text än den som ligger på bordet.

Här i Sverige däremot verkar regeringen agera som om den här debatten inte existerar. Regeringens åsikt är att det är bra, vi behöver inte göra något, det som ligger på bordet är bra och det ska antas utan ändringar. Man ignorerar den debatt om förs ute i Europa. Det verkar som om regeringen inte har några åsikter. Den är tyst här också.

Nu är jag helt övertygad om att regeringen faktiskt har en åsikt. Jag misstänker i varje fall starkt att det finns flera ministrar som faktiskt tycker något om de här frågorna. Men utåt verkar regeringens inställning till EU-debatten vara att vi ska låtsas som om det inte förs någon diskussion och att svensk EU-debatt ska bestå av att Cecilia Malmström åker runt i landet och säger att allt är bra. Men så är det inte.

Det var en ledamot från Folkpartiet som pratade om att vi behöver en ny folkomröstning om EMU därför att saker och ting har förändrats så otroligt mycket. Hon hänvisade till utvidgningen, som ju alla ändå kände till var på väg när folkomröstningen hölls. Hon hänvisade till att Slovenien har gått med i EMU, vilket är en stor förändring för Slovenien, men i vårt perspektiv är det inte så stort. Hon hänvisade till att ministrarna nu oftare sitter tysta på ministerrådets möten därför att det är fler medlemmar. Saker och ting har förändrats, och de har förändrats tillräckligt mycket för att man ska ha en ny folkomröstning om EMU. Jag välkomnar en ny folkomröstning om EMU. Vi skulle vinna den också. Jag välkomnar en ny folkomröstning om EU-medlemskapet, och jag hoppas att vi skulle vinna den också.

Om det nu är så oerhört stora förändringar som har skett i och med utvidgningen är den stora frågan: Borde inte de förändringarna kunna motivera att man tar en seriös diskussion om EU-konstitutionen som skrevs ihop innan utvidgningen? Det behövs en seriös diskussion där man börjar om på nytt. Det fördrag som finns kommer att falla en gång till. Förr eller senare måste regeringen och alla vi andra ta den debatten.

Anf. 125 PETER RÅDBERG (mp):

Fru talman! Sverige och de andra länderna i Natostyrkan ISAF har att hantera en återuppväckt talibanrörelse, en blomstrande opiumhandel, djupt rotad korruption och en närmast totalförstörd infrastruktur. Fredsarbetet i Afghanistan går tydligt bakåt. Under 2006 har landet tagit över i stort sett hela världshandeln av heroin, och intäkterna går till de religiösa extremisterna, talibanerna, och de krigsherrar de åter lierar sig med. Kriget har också gått över till det civila samhället. Bland annat tvingades över 200 000 barn som gick i skola 2005 att sluta förra året.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

Den som räknar med att inom de närmaste decennierna i Afghanistan få bevittna framväxten av en igenkännbar modern demokrati kapabel att tillhandahålla rättvisa och moderna bekvämligheter åt sitt folk lever i en förtrollad värld.

I ljuset av detta planerar den svenska regeringen att utöka den svenska truppen i internationell tjänst till 2 000 man där den största delen, enligt försvarsministern, ska skickas till Afghanistan. Miljöpartiet välkomnar att vi utökar trupper utomlands. Frågan är: Vart ska vi skicka de drygt 1 200 soldater som försvarsministern vill ha? Vi har en dag en styrka på 833 soldater i utlandstjänst. Försvarsministern sade på Folk och Försvars konferens i Sälen i januari att fler svenskar har deltagit i Nato-ledda styrkor än i andra militära sammanhang. Försvarsministern antydde också att regeringen överväger att utöka just den svenska insatsen i de Nato-ledda operationerna i det allt våldsammare Afghanistan. Nu är inte Carl Bildt kvar, men det skulle vara intressant att höra om han gör samma överväganden som försvarsministern i den här frågan.

Men huvudfrågan är var svenska trupper gör mest nytta. Vart vi ska sända de svenska trupperna är inte bara en solidaritetsfråga utan också en säkerhetsfråga. Det är självklart att vi i den rika världen ska vara ute och hjälpa till genom humanitära, ekonomiska och militära insatser om så behövs. Det sker bäst, vill jag säga, och säkrast inom FN:s ram. Skillnaden mellan en FN-mission och en Nato-ledd operation är att FN-missionen har ett tydligt mandat föreskrivet av FN:s säkerhetsråd.

I Afghanistan har USA ett mycket stort inflytande. Frågor om uthållighet och färdriktning är inte lika tydliga som de skulle vara om det var en FN-ledd mission.

Fru talman! Jag ställer frågan igen: Var gör svenska trupper mest nytta? Mitt svar på den frågan är i Afrika. Sveriges insatser i Kongo och Liberia var mycket lyckade. Tyvärr tog vi hem dessa soldater lite för tidigt, enligt mitt förmenande, redan 2005 och 2006. Den svenska insatsen framöver ska i första hand riktas mot Afrika och vara en FN-ledd mission. Om vi ska skicka fler soldater till Afghanistan måste USA och Nato börja prioritera fred i stället för krig.

En fråga som ligger väldigt nära detta är vapenexporten. Debatten om svensk vapenexport är het. Sverige har ökat sin vapenexport med 100 procent sedan Irakkriget startade 2003. Svenska vapen dödar. Sverige hör till de länder som exporterar mest vapen i världen. Miljöpartiet har sedan länge krävt att vapenexporten till de här krigförande och människorättskränkande länderna ska upphöra eftersom den legitimerar förtryck och försvårar demokratiutveckling. Vapenexporten borde överensstämma med utvecklingspolitiken. Sverige ska inte ge bistånd med ena handen och sälja vapen med den andra.

Svensk lag säger att vapen inte bör säljas till krigförande länder eller till länder som bryter mot de mänskliga rättigheterna. Det har dock skett vid flera tillfällen, och kommer troligtvis att ske framöver, och detta oavsett om vi har en borgerlig regering eller en, som tidigare, socialdemokratisk. Den politiken ligger tyvärr fast.

Anf. 126 KENNETH G FORSLUND (s):

Fru talman! Den 1 januari i år gladdes vi med alla de människor i Bulgarien och Rumänien som firade sitt inträde i den europeiska union-

en. Uppmärksamheten och uppsluppenheten var, det ska erkännas, inte lika stor som för några år sedan vid den stora utvidgningen med tio nya medlemsstater i EU. Men det är inte desto mindre ytterligare en framgång för EU-tanken och enandet av Europa. Fast jag vet ärligt talat inte om min och många glädje delas av alla i den här kammaren. Tycker till exempel miljöpartister och vänsterpartister att det är positivt att EU fortsätter att utvidgas?

Med den senaste utvidgningen vid årsskiftet har bortåt 100 miljoner invånare som tidigare befann sig på den kommunistiska sidan av järnridån på bara ett och ett halvt decennium fullständigt reformerat sina länder och skapat sig en ny framtid. En kontinent som tidigare var sargad av konflikter och krig har nu ett samarbete som innebär att vi delar varandras problem och framgångar.

Ännu finns dock inte ett Europa som är helt och fritt. Utvidgningen måste fortsätta. Att hållbart lösa problemen på Balkan kan endast göras genom att tydligt och klart visa att dörren till EU står öppen. Sverige bör fortsätta att stödja dessa länders reform- och medlemskapsansträngningar. Förhoppningsvis kan vi inom de närmaste åren hälsa också dessa länder välkomna in i EU.

Tyvärr har dock en förfärande utvidgningströtthet börjat göra sig gällande i EU. För oss socialdemokrater är det viktigt att slå fast att utvidgningen av EU är den största framgång som skett på Europas kontinent, och den måste fortsätta.

Turkiets framtida medlemskap är en mycket omdiskuterad fråga i många europeiska länder. För oss socialdemokrater har alltid inställningen varit att frågan inte är *om* Turkiet kan bli medlem i EU utan *när*. Detta *när* avgörs av hur snabbt Turkiet klarar att uppfylla de kriterier som ställs för ett medlemskap. Mordet i januari på den turkisk-armeniske journalisten Hrant Dink visar dock att Turkiet fortfarande har en lång väg kvar. Dink var övertygad om EU-medlemskapets fördelar för yttrandefriheten, demokratin och minoriteternas rättigheter i Turkiet. Mordet på Hrant Dink är en viktig påminnelse för oss andra om att yttrandefriheten aldrig kan tas för given – men också om den förändringskraft, den så kallade mjuka makt, som europeisk integration utgör.

Sverige bör vara med och ta ansvar när framtidens EU formas. Det nuvarande förslaget till konstitutionellt fördrag lades fram efter en lång och öppen process i Europa. Den socialdemokratiska regeringen i Sverige lyckades få in för Sverige viktiga politikområden i fördraget, till exempel sysselsättning, miljö och jämställdhet. Det tyska ordförandeskap som i dag leder EU har nu återupplivat förhandlingarna om ett konstitutionellt fördrag – ett nytt minifördrag utarbetat utan insyn mellan medlemsländernas kontaktpersoner i en snabb process som inte ger några positiva signaler om förankring och delaktighet.

Det tidigare förslaget arbetades fram under stor öppenhet. Det genomgick en noggrann beredning i riksdagen, och riksdagen gav regeringen förhandlingspositioner i ett betänkande. Vi socialdemokrater menar att riksdagen också i fortsättningen måste garanteras delaktighet och insyn i den här processen. Men vad är regeringens politik? Hur ser regeringen på de nya fördragsförhandlingar som nu pågår i små, slutna rum i Berlin? Regeringen har upprepade gånger sedan den tillträdde pratat om att Sverige ska tillhöra EU:s kärna, men vilken kärna? Vad är det Sverige ska

Prot. 2006/07:60
14 februari

Utrikespolitisk debatt

tycka och göra i EU? För att tala PR-konsultprosa är det hög tid för regeringen att ta sitt uttryck om EU:s kärna och ladda det med ett innehåll. I dag är det nämligen tomt.

EU är mer än enbart en marknad. Vi socialdemokrater vill öka politikens verkningskraft genom att satsa mer av EU:s gemensamma resurser på att främja den hållbara tillväxten, få fler i arbete och stärka EU:s sociala dimension samt miljöpolitiken. Vi socialdemokrater vill att jordbrukssubventionerna dramatiskt ska sänkas. Vi vill bevara Kommittén för EU-debatt i Sverige. Vi vill sätta stopp för EU-parlamentets flyttcirrus mellan Bryssel och Strasbourg. Vart har regeringens initiativ på det området tagit vägen?

Anf. 127 PETER RÅDBERG (mp) replik:

Fru talman! Kenneth Forslund frågade vad Miljöpartiet tycker om utvidgningen. Vi kan svara väldigt tydligt och klart: Vi har inget emot en utvidgning. Det bestämmer staterna själva.

Miljöpartiet föddes ju ur ett internationellt perspektiv och har mycket tydligt sagt att det vi vill ha är ett alleuropeiskt samarbete. Däremot är vi kritiska till EU, som du säkert känner till. Men svaret på din fråga är att vi välkomnar att länderna själva får avgöra om de ska delta i en union eller inte. Det ska inte vi göra, och det ska inte EU göra.

Anf. 128 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Fru talman! Det är ju generöst av Peter Rådberg, och möjligen också Miljöpartiet, att säga att de här staterna själva ska avgöra detta. Det är ju högst rimligt. Men var finns det rimliga i resten av ert resonemang? Nu har jag visserligen förstått att det finns vissa åsiktsspänningar inom Miljöpartiet på denna punkt, men din kollega Max Andersson propagerade ju alldeles nyss för en ny folkomröstning i Sverige inte bara om EMU-medlemskapet utan om själva EU-medlemskapet. Var finns logiken i att låta nya länder gå in i ett EU som ni miljöpartister vill att Sverige ska lämna?

Anf. 129 PETER RÅDBERG (mp) replik:

Fru talman! Kenneth tar upp två frågor här. Folkomröstningen är ju *en* fråga, men din fråga var vad vi tyckte om att andra länder ska få ingå i unionen. På den frågan är svaret kristallklart: Det får de länderna själva avgöra.

Sedan kan man diskutera om vi ska ha en ny folkomröstning eller inte. Här är väl Miljöpartiet ungefär som Socialdemokraterna. Ni har väl också 30–40 procent som är motståndare till EU inom ert parti och bland era väljare. Den här frågan har alltså sprängkraft i Sverige. Sverige är väl det land som har flest människor som är skeptiska till EU.

Vi kommer att fortsätta att vara skeptiska. Så länge vi är med i EU kommer vi dock att handla konstruktivt, vara med på alla möten och göra vårt bästa för att få ett så bra EU och Europa som möjligt. Det har ju folket bestämt. Sedan kan vi ändå önska att vi kunde få en ny folkomröstning, men dit är vägen säkert lång.

Anf. 130 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Fru talman! Det är glädjande att Miljöpartiet vill jobba för en bra utveckling av EU och i EU så länge Sverige nu är med. Det välkomnar jag. Men jag förstår fortfarande inte logiken i att vara öppen för att ta in nya medlemmar och säga att det är bra med utvidgning, samtidigt som man säger att utvidgningen inte borde ha sträckt sig hit upp i norr och omfattat vårt land. Det vill vi ha en ny folkomröstning och ett nytt beslut om där vi från miljöpartistiskt perspektiv helst ser att vi får en majoritet för ett utträde.

Peter Rådberg pratade om vikten av ett alleuropeiskt samarbete. I takt med att EU växer mer och mer närmar det sig ju detta alleuropeiska samarbete som jag tror att både jag och Peter Rådberg vill ha. Är lösningen att vi ska upplösa EU och bilda någonting nytt? Varför ska vi göra det? Jag förstår fortfarande inte logiken.

Anf. 131 MAX ANDERSSON (mp) replik:

Fru talman! Det är egentligen inte särskilt svårt att förstå: Vi tycker att Sverige ska lämna EU, men vi har inget emot om andra länder vill gå med. Faktum är att vi jobbar konstruktivt och aktivt för att underlätta för andra länder att gå med, exempelvis Turkiet och Ryssland. Nu är det väl inte aktuellt för ögonblicket – de har tyvärr inte tillräckligt bra demokrati för att bli insläppta – men vi jobbar för det.

Jag skulle säga att alla partier i denna kammare, möjligtvis med undantag för Centern som åtminstone tidvis har haft vissa reservationer vad gäller jordbruksstöd och sådana saker, har jobbat för utvidgningen. Det tycker jag att vi har gjort bra. Detta tycker jag att vi kan vara ganska ense om.

Sedan gläds jag över den socialdemokratiska kritiken mot regeringens passivitet. Det lät nästan som om Kenneth G Forslund hade inspirerats av mitt inlägg precis innan. Det är bra! Tack!

Anf. 132 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Fru talman! Max Andersson och Miljöpartiet! Låt oss säga att era partikolleger i ett potentiellt ansökarland, ett av de länder som vi alla i den här kammaren tycker ska ha medlemskapsperspektiv på EU, eller att gröna företrädare i olika länder strax utanför EU hör av sig till dig, Max Andersson, och frågar: Tycker du att vi i vårt parti ska ställa upp på ett EU-medlemskap för vårt land? Vad blir då ditt råd till dina partivänner i de eventuella ansökarländerna?

Anf. 133 MAX ANDERSSON (mp) replik:

Fru talman! Jag skulle säga åt dem att tänka själva. Det är inte min uppgift som svensk politiker att berätta för politiker från andra länder vad de ska tycka och tänka. Jag skulle berätta hur vi ser på frågorna, och om de bad mig om ett råd skulle jag försöka göra det bästa möjliga.

Jag skulle inte göra som Socialdemokraterna, som åkte ned till Malta och sade till de socialdemokratiska partikamraterna där nere att de hade fel. Det vore ohyfsat. Så gör vi inte i den gröna rörelsen.

Sedan vill jag lyfta fram en sak till. Det är den konstitution som du hyllar så mycket. Inbegriper det att du hyllar att man går med på ett principiellt beslut att EU ska ha ett gemensamt försvar? Man går inte med på datum för den gemensamma EU-armén, men man går med på det i princip. Jag tror att det är en väldigt farlig princip man går med på om man säger ja till konstitutionen i det skick den är. Skulle du vilja att den förbättrades?

Anf. 134 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Fru talman! Max Andersson skulle säga till sina partikamrater i eventuella ansökarländer att tänka själva och berätta hur Miljöpartiet här i Sverige resonerar kring det svenska EU-medlemskapet. Man kan ju ana vad de gröna kamraterna i andra länder skulle kunna tänkas dra för slutsatser av det, om man nu skulle föra ett något mer logiskt resonemang än vad jag tycker att Miljöpartiet i Sverige gör när det gäller EU och EU-medlemskap.

Sedan över till konstitutionen som Max Andersson hävdar att jag hyllar. Jag hyllar inte konstitutionen. Men jag ser att den är framförhandlad mellan oerhört många länder, att det är en skör planta som är byggd av många kompromisser. Jag tror inte att vi i dag eller under överskådlig tid skulle kunna få ett bättre fördrag.

Den utrikespolitiska debatten var härmed avslutad.

2 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:264

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:264 Kvinnors möjlighet till a-kassa
av Ann-Christin Ahlberg (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 6 februari 2007

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:269 Barnpornografi

av Maria Kornevik Jakobsson (c)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 8 februari 2007

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

Interpellation 2006/07:270

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:270 Rätten att skilja sig

av Luciano Astudillo (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 8 februari 2007

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

Interpellation 2006/07:272

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:272 Mångfald i statliga bolag och myndigheter

av Luciano Astudillo (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 2 februari 2007

Näringsdepartementet

Maud Olofsson (c)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Interpellation 2006/07:289

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:289 Lönebidraget

av Anneli Särnblad (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.
Stockholm den 5 februari 2007
Arbetsmarknadsdepartementet
Sven Otto Littorin (m)
Enligt uppdrag
Karin Renman
Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:293

Till riksdagen
Interpellation 2006/07:293 Ansvaret för arbetslivsforskningen
av Peter Hultqvist (s)
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.
Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.
Stockholm den 5 februari 2007
Arbetsmarknadsdepartementet
Sven Otto Littorin (m)
Enligt uppdrag
Karin Renman
Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:296

Till riksdagen
Interpellation 2006/07:296 Krafttag mot utpressning
av Anneli Enochson (kd)
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 mars 2007.
Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 8 februari 2007
Justitiedepartementet
Beatrice Ask

Interpellation 2006/07:297

Till riksdagen
Interpellation 2006/07:297 Icke födda barns rättsskydd
av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd)
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 mars 2007.
Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 8 februari 2007
Justitiedepartementet
Beatrice Ask

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:298 Lagstiftning om kontroll av narkotika
av Helena Bouveng (m)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 februari 2007.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 6 februari 2007

Socialdepartementet

Maria Larsson (kd)

Enligt uppdrag

Erna Zelmin

Expeditions- och rättschef

3 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämnds- sammanträde

Tredje vice talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens
sammanträde fredagen den 19 januari inkommit.

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Proposition

2006/07:48 till civilutskottet

Motioner

2006/07:So6–So9 till socialutskottet

2006/07:MJ1 till miljö- och jordbruksutskottet

2006/07:Ub6–Ub10 till utbildningsutskottet

EU-dokument

KOM(2006)744 till civilutskottet

5 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter

Civilutskottets betänkanden 2006/07:CU5–CU7

Socialutskottets betänkanden 2006/07:SoU4 och SoU5

Trafikutskottets betänkande 2006/07:TU3

6 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Propositioner
2006/07:46 Personuppgiftsbehandling hos Försvarsmakten och Försvars-
rets radioanstalt
2006/07:49 Vissa regler om ränta i samband med återkrav

7 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmäldes att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 14 februari

2006/07:600 Återsändande av barn

av *Bodil Ceballos* (mp)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:601 Kompensation till handikapporganisationer och andra samhällsnyttiga organisationer

av *Maria Lundqvist-Brömster* (fp)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:602 Hälsotillståndet för vild fisk

av *Lars Tysklind* (fp)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:603 Ökat småföretagande och konsumentintresset

av *Karin Pilsäter* (fp)
till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:605 Förenkling av fiskeriregler

av *Peter Jeppsson* (s)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:606 Avvisning av ogifta kvinnor med barn till länder med sharialagstiftning

av *Jan Ertsborn* (fp)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:607 Højning av studiemedel

av *Berit Högman* (s)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:608 Närståendeadoption av inseminationsbarn

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:609 Nedgrävning av elledningar i Kronobergs län

av *Ulf Nilsson* (fp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:610 Lån via sms

av *Berit Högman* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:611 Kommunernas skyldigheter att ta emot ensamkommande flyktingbarn

av *Kalle Larsson* (v)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:612 EU-utvidgningen

av *Hans Wallmark* (m)

till statsrådet Cecilia Malmström (fp)

2006/07:613 Tillvaratagande av kompetensen hos invandrade akademiker

av *Mikael Cederbratt* (m)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:615 Demokratistrategi för Burma

av *Birgitta Ohlsson* (fp)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:616 Lärarexamen i ett genusperspektiv

av *Birgitta Ohlsson* (fp)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:617 Medlemskap för Taiwan i WHO

av *Birgitta Ohlsson* (fp)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:618 Checkar för hushållsnära tjänster

av *Håkan Juholt* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:621 Undantag i Dublinförordningen

av *Maria Lundqvist-Brömster* (fp)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:622 Besked om sjukpenning

av *Annika Qarlsson* (c)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:623 Ändrade beteckningar på skatter

av *Helena Riviére* (m)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:624 Det politiska våldet i Filippinerna

av *Kalle Larsson* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:625 Kulturen och yttrandefriheten

av *Siv Holma* (v)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:626 Upprustning av Tvärleden

av *Lars-Ivar Ericson* (c)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:627 Översyn av verksamheten rörande asylmottagning

av *Elisabeth Svantesson* (m)

till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:628 Konsumentperspektiv för fungerande konkurrens

av *Annika Qarlsson* (c)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 20 februari.

Prot. 2006/07:60
14 februari

Prot. 2006/07:60
14 februari

8 § Kammaren åtskildes kl. 14.55.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdet början till och med 1 § anf. 14 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med anf. 87 (delvis) och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/Eva-Lena Ekman

Välkomsthälsning	1
Anf. 1 TALMANNEN	1
1 § Utrikespolitisk debatt	1
Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (m)	1
Anf. 3 URBAN AHLIN (s)	9
Anf. 4 HANS LINDE (v)	12
Anf. 5 BODIL CEBALLOS (mp)	15
Anf. 6 Utrikesminister CARL BILDT (m)	19
Anf. 7 URBAN AHLIN (s)	21
Anf. 8 HANS LINDE (v)	23
Anf. 9 BODIL CEBALLOS (mp)	24
Anf. 10 KERSTIN LUNDGREN (c)	26
Anf. 11 BIRGITTA OHLSSON (fp)	28
Anf. 12 ALF SVENSSON (kd)	29
Anf. 13 Utrikesminister CARL BILDT (m)	31
Anf. 14 URBAN AHLIN (s)	31
Anf. 15 HANS LINDE (v)	32
Anf. 16 BODIL CEBALLOS (mp)	33
Anf. 17 KERSTIN LUNDGREN (c)	33
Anf. 18 BIRGITTA OHLSSON (fp)	34
Anf. 19 ALF SVENSSON (kd)	34
Anf. 20 GÖRAN LENNMARKER (m)	35
Anf. 21 CARINA HÄGG (s) replik	36
Anf. 22 GÖRAN LENNMARKER (m) replik	37
Anf. 23 CARINA HÄGG (s) replik	37
Anf. 24 GÖRAN LENNMARKER (m) replik	37
Anf. 25 VERONICA PALM (s)	38
Anf. 26 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	39
Anf. 27 VERONICA PALM (s) replik	39
Anf. 28 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	40
Anf. 29 VERONICA PALM (s) replik	40
Anf. 30 Utrikesminister CARL BILDT (m) replik	40
Anf. 31 VERONICA PALM (s) replik	40
Anf. 32 Utrikesminister CARL BILDT (m) replik	41
Anf. 33 VERONICA PALM (s) replik	41
Anf. 34 BJÖRN HAMILTON (m)	41
Anf. 35 CARINA HÄGG (s) replik	43
Anf. 36 BJÖRN HAMILTON (m) replik	43
Anf. 37 CARINA HÄGG (s) replik	43
Anf. 38 BJÖRN HAMILTON (m) replik	44
Anf. 39 BODIL CEBALLOS (mp) replik	44
Anf. 40 BJÖRN HAMILTON (m) replik	44
Anf. 41 BODIL CEBALLOS (mp) replik	44
Anf. 42 BJÖRN HAMILTON (m) replik	44
Anf. 43 CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp)	45
Anf. 44 CARINA HÄGG (s) replik	46

Anf. 45	CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	47
Anf. 46	CARINA HÄGG (s) replik	47
Anf. 47	CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	47
Anf. 48	VERONICA PALM (s) replik	48
Anf. 49	CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	48
Anf. 50	VERONICA PALM (s) replik	48
Anf. 51	CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	49
Anf. 52	ULF HOLM (mp) replik	49
Anf. 53	CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	49
Anf. 54	ULF HOLM (mp) replik	50
Anf. 55	CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	50
Anf. 56	KALLE LARSSON (v) replik	50
Anf. 57	CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	51
Anf. 58	KALLE LARSSON (v) replik	51
Anf. 59	CECILIA WIGSTRÖM i Göteborg (fp) replik	51
Anf. 60	KALLE LARSSON (v)	52
Anf. 61	Utrikesminister CARL BILDT (m) replik	53
Anf. 62	KALLE LARSSON (v) replik	54
Anf. 63	Utrikesminister CARL BILDT (m) replik	54
Anf. 64	KALLE LARSSON (v) replik	54
Anf. 65	CARL B HAMILTON (fp) replik	54
Anf. 66	KALLE LARSSON (v) replik	55
Anf. 67	CARL B HAMILTON (fp) replik	55
Anf. 68	KALLE LARSSON (v) replik	55
Anf. 69	VERONICA PALM (s) replik	55
Anf. 70	KALLE LARSSON (v) replik	56
Anf. 71	VERONICA PALM (s) replik	56
Anf. 72	KALLE LARSSON (v) replik	56
Anf. 73	KERSTIN LUNDGREN (c) replik	57
Anf. 74	KALLE LARSSON (v) replik	57
Anf. 75	KERSTIN LUNDGREN (c) replik	57
Anf. 76	KALLE LARSSON (v) replik	57
Anf. 77	ULF HOLM (mp)	58
Anf. 78	CARL B HAMILTON (fp) replik	59
Anf. 79	ULF HOLM (mp) replik	59
Anf. 80	CARL B HAMILTON (fp) replik	60
Anf. 81	ULF HOLM (mp) replik	60
Anf. 82	HANS LINDE (v) replik	60
Anf. 83	ULF HOLM (mp) replik	61
Anf. 84	HANS LINDE (v) replik	61
Anf. 85	ULF HOLM (mp) replik	61
Anf. 86	CARINA HÄGG (s)	61
Anf. 87	MATS JOHANSSON (m)	63
Anf. 88	CARINA HÄGG (s) replik	65
Anf. 89	MATS JOHANSSON (m) replik	65
Anf. 90	CARINA HÄGG (s) replik	65
Anf. 91	MATS JOHANSSON (m) replik	66
Anf. 92	CARL B HAMILTON (fp) replik	66
Anf. 93	MATS JOHANSSON (m) replik	66

Anf. 94	KENT HÄRSTEDT (s) replik	66
Anf. 95	MATS JOHANSSON (m) replik	67
Anf. 96	KENT HÄRSTEDT (s) replik	67
Anf. 97	MATS JOHANSSON (m) replik	67
Anf. 98	CARL B HAMILTON (fp)	67
Anf. 99	CARINA HÄGG (s) replik	69
Anf. 100	CARL B HAMILTON (fp) replik	69
Anf. 101	CARINA HÄGG (s) replik	69
Anf. 102	CARL B HAMILTON (fp) replik	70
Anf. 103	ULF HOLM (mp) replik	70
Anf. 104	CARL B HAMILTON (fp) replik	70
Anf. 105	ULF HOLM (mp) replik	71
Anf. 106	CARL B HAMILTON (fp) replik	71
Anf. 107	KALLE LARSSON (v) replik	71
Anf. 108	CARL B HAMILTON (fp) replik	72
Anf. 109	KALLE LARSSON (v) replik	72
Anf. 110	CARL B HAMILTON (fp) replik	72
Anf. 111	KENT HÄRSTEDT (s)	72
Anf. 112	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m) replik	74
Anf. 113	KENT HÄRSTEDT (s) replik	74
Anf. 114	Statsrådet GUNILLA CARLSSON (m) replik	75
Anf. 115	KENT HÄRSTEDT (s) replik	75
Anf. 116	KERSTIN ENGLE (s)	75
Anf. 117	OLLE THORELL (s)	77
Anf. 118	CARIN RUNESON (s)	78
Anf. 119	MARIANNE BERG (v)	79
Anf. 120	JACOB JOHNSON (v)	81
Anf. 121	MEHMET KAPLAN (mp)	82
Anf. 122	CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s)	84
Anf. 123	KARLA LÓPEZ (mp)	85
Anf. 124	MAX ANDERSSON (mp)	86
Anf. 125	PETER RÅDBERG (mp)	87
Anf. 126	KENNETH G FORSLUND (s)	88
Anf. 127	PETER RÅDBERG (mp) replik	90
Anf. 128	KENNETH G FORSLUND (s) replik	90
Anf. 129	PETER RÅDBERG (mp) replik	90
Anf. 130	KENNETH G FORSLUND (s) replik	91
Anf. 131	MAX ANDERSSON (mp) replik	91
Anf. 132	KENNETH G FORSLUND (s) replik	91
Anf. 133	MAX ANDERSSON (mp) replik	91
Anf. 134	KENNETH G FORSLUND (s) replik	92
2 §	Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	92
3 §	Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträde	95
4 §	Hänvisning av ärenden till utskott	95
5 §	Förnyad bordläggning	95
6 §	Bordläggning	96
7 §	Anmälan om skriftliga svar på frågor	96

